

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ VE BEKLENTİLER RAPORU 2019

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentiler Raporu

"Millet tarafından, millet adına, devleti idareye yetikili kılınanlar için, gerektiği zaman, millete hesap vermek mecburiyeti, laubalilik ve keyfi hareketle uzlaşamaz."

K. Atatürk

Sunuş

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk kalkınma planı olan On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) döneminde ekonominin yapısı uzun vadede istikrarı ve sürdürülebilirliği sağlayacak şekilde dönüşüme tabi tutularak, eğitim hamlesiyle beşeri sermayenin, milli teknoloji hamlesiyle de teknoloji ve yenilik kabiliyetinin artırılması hedeflenmektedir.

Uluslararası işbirliklerinin çeşitlenerek daha karmaşık bir hale geldiği, belirsizliklerin arttığı, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler açısından ekonomik ve siyasi güç dengelerinin hızlı bir biçimde değiştiği, küresel düzeyde yeniden dengelenme sürecinin devam ettiği, siyasi ve ekonomik düzlemde yeni güç ve çekim merkezlerinin oluştuğu bir dönemden geçiyoruz. Bu zorlu süreçten, ülkemizin en az düzeyde etkilenmesini sağlamak üzere mali disiplini sağlamaya ve yapısal reformları hayata geçirmeye yönelik adımlar atmaya devam ediyoruz.

Bu doğrultuda vatandaş odaklı hizmet sunumunu esas alan, hızlı ve etkili karar alma süreçlerini oluşturan ve uygulamayı etkin bir şekilde izlemeyi amaçlayan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle kamu kaynaklarını etkili ve verimli bir şekilde kullanarak sürdürülebilir büyümenin sağlanması, ekonominin dengelenme sürecini destekleyen maliye politikalarının hayata geçirilmesi ve kamu hizmetlerinin nitelikli bir biçimde sunulmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Kamu mali yönetim sistemimizin en önemli unsurları arasında yer alan mali saydamlık ve hesap verilebilirlik anlayışı çerçevesinde oluşturulan 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentiler Raporu uluslararası karşılaştırmaya da imkân verecek şekilde Başkanlığımız tarafından hazırlanmaktadır. Raporda, 2019 yılı Ocak-Haziran dönemine ilişkin merkezi yönetim bütçe uygulama sonuçları değerlendirilmekte ve Temmuz-Aralık dönemine ilişkin beklentiler ve hedefler de kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı sağlama noktasında önemli bir role sahip olan 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentiler Raporunun ilgililer ve kamuoyuna gerekli bilgi ve katkıyı sağlayacağını ümit ediyor ve emeği geçenlere özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Naci AĞBAL
Strateji ve Bütçe Başkanı

İçindekiler

SUNUŞ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLOLAR	iii
GRAFİKLER	iii
EKLER	iv
KISALTMALAR	v
I. 2019 YILI KAMU MALİYESİ HEDEF VE ÖNCELİKLERİ	1
A. GELİR POLİTİKASI	2
B. GİDER POLİTİKASI	3
C. BORÇLANMA POLİTİKASI	6
Ç. BÜTÇE HEDEFLERİ	7
II. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	11
A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI DENGİNİN GELİŞİMİ	12
1. Bütçe Dengesinin Gelişimi	13
2. Faiz Dışı Dengenin Gelişimi	13
B. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ	14
1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri	15
2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri	30
3. Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri	31
C. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİNİN GELİŞİMİ	32
1. Genel Bütçe Gelirleri	34
2. Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri	48
3. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	49
III. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN FİNANSMANI VE BORÇ STOKUNUN GELİŞİMİ	51
A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN FİNANSMANI	52
B. MERKEZİ YÖNETİM BORÇ STOKUNDAKİ GELİŞMELER	54
1. Merkezi Yönetim Dış Borç Stokundaki Gelişmeler	54
2. Merkezi Yönetim İç Borç Stokundaki Gelişmeler	55
IV. TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER VE HEDEFLER	57
A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI DENGİ	58
B. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	58
C. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	59
Ç. FİNANSMAN POLİTİKASI	59
EKLER	61

Tablolar

TABLO 1: 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	8
TABLO 2: EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ	8
TABLO 3: FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ	9
TABLO 4: 2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ GELİR HEDEFLERİ	9
TABLO 5: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI DENGİ	12
TABLO 6: EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİ	15
TABLO 7: FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİ	30
TABLO 8: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	32
TABLO 9: BAŞLICA VERGİ TÜRLERİ GERÇEKLEŞMELERİ VE ORANLARI	36
TABLO 10: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FINANSMANI	52
TABLO 11: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	58

Grafikler

GRAFİK 1: BÜTÇE DENGESİ	13
GRAFİK 2: FAİZ DIŞI DENGİ	14
GRAFİK 3: EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİNİN GERÇEKLEŞME ORANLARI	15
GRAFİK 4: PERSONEL GİDERLERİ	16
GRAFİK 5: PERSONEL GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	17
GRAFİK 6: SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	17
GRAFİK 7: SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	18
GRAFİK 8: MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	19
GRAFİK 9: MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	19
GRAFİK 10: FAİZ GİDERLERİ	20
GRAFİK 11: FAİZ GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	21
GRAFİK 12: CARİ TRANSFERLER	21
GRAFİK 13: CARİ TRANSFERLERİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	22
GRAFİK 14: SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA TRANSFERLER	23
GRAFİK 15: SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA TRANSFERLERİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	23
GRAFİK 16: TARIMSAL DESTEKLEME ÖDEMELERİ	24
GRAFİK 17: TARIMSAL DESTEKLEME ÖDEMELERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	24
GRAFİK 18: GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	25
GRAFİK 19: GELİRDEN AYRILAN PAYLARIN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	25
GRAFİK 20: SERMAYE GİDERLERİ	26
GRAFİK 21: SERMAYE GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	27
GRAFİK 22: SERMAYE TRANSFERLERİ	27
GRAFİK 23: SERMAYE TRANSFERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	28
GRAFİK 24: BORÇ VERME	29
GRAFİK 25: BORÇ VERME GİDERLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	29
GRAFİK 26: FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİNİN GERÇEKLEŞME ORANLARI	31
GRAFİK 27: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİNİN GELİŞİMİ	33
GRAFİK 28: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	33
GRAFİK 29: GENEL BÜTÇE GELİRLERİ	34
GRAFİK 30: GENEL BÜTÇE GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	35
GRAFİK 31: VERGİ GELİRLERİNİN GELİŞİMİ	36
GRAFİK 32: VERGİ GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	37
GRAFİK 33: GELİR VERGİSİ	37
GRAFİK 34: GELİR VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	38
GRAFİK 35: KURUMLAR VERGİSİ	39
GRAFİK 36: KURUMLAR VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	39
GRAFİK 37: MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ	40
GRAFİK 38: MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	40
GRAFİK 39: DAHİLDE ALINAN KATMA DEĞER VERGİSİ	41
GRAFİK 40: DAHİLDE ALINAN KATMA DEĞER VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	42
GRAFİK 41: ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ	42

GRAFİK 42: ÖZEL TÜKETİM VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	43
GRAFİK 43: İTHALDE ALINAN KATMA DEĞER VERGİSİ	43
GRAFİK 44: İTHALDE ALINAN KATMA DEĞER VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	44
GRAFİK 45: DAMGA VERGİSİ	45
GRAFİK 46: DAMGA VERGİSİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	45
GRAFİK 47: HARÇ GELİRLERİ	46
GRAFİK 48: HARÇ GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	46
GRAFİK 49: GENEL BÜTÇE VERGİ DİŞİ GELİRLER	47
GRAFİK 50: GENEL BÜTÇE VERGİ DİŞİ GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	48
GRAFİK 51: ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖZ GELİRLERİ	48
GRAFİK 52: ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖZ GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	49
GRAFİK 53: DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GELİRLERİ	49
GRAFİK 54: DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GELİRLERİNİN AYLIK GERÇEKLEŞME ORANI	50

Ekler

EK 1: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	62
EK 2: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	63
EK 3: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	67
EK 4: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇE GİDERLERİ	68
EK 5: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN BÜTÇE GİDERLERİ	69
EK 6: 2018 - 2019 YILLARI OCAK - HAZİRAN DÖNEMİ DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN BÜTÇE GİDERLERİ	72

Kısaltmalar

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AR-GE	Araştırma Geliştirme
BELDES	Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi
DFİF	Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
GSYH	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
KDV	Katma Değer Vergisi
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsleri
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KÖİ	Kamu Özel İşbirliği
KÖY-DES	Köylerin Altyapısının Desteklenmesi
OVP	Orta Vadeli Program
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
SODES	Sosyal Destek Programı
SSDF	Savunma Sanayii Destekleme Fonu
SYDTF	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu
TL	Türk Lirası
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

I. 2019 YILI KAMU MALİYESİ HEDEF VE ÖNCELİKLERİ

2019-2021 döneminde kamu maliyesinin hedef ve öncelikleri, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun hazırlanması ve uygulanmasına yön veren Orta Vadeli Program¹ (Yeni Ekonomik Program), Orta Vadeli Mali Plan² ve 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında³ belirlenmiştir.

A. GELİR POLİTİKASI

2019-2021 yıllarını kapsayan politika belgelerinde gelir politikasının temel amacı, gerekli mali alanın temini suretiyle makroekonomik dengelenme sürecinin desteklenmesi olarak belirlenmiştir.

Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan ve 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında gelir politikasının temel öncelikleri;

- Politika belgelerinde belirlenen kamu maliyesi stratejisiyle uyumlu olarak kamu gelirlerinin kalitesinin artırılması,
- Gelir politikalarının vergi adaletini pekiştirme, vergi tabanını genişletme, vergiye gönüllü uyumu artırma, kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandırma ile analiz ve denetim kapasitesini güçlendirme amaçlarına uygun olarak istikrar ve öngörülebilirlik temelinde yürütülmesi,
- Vergi tabanını genişletme ve vergide adaleti pekiştirme amacıyla etkinliği olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kademeli olarak kaldırılarak vergi tabanının genişletilmesi ve vergi mevzuatının sadeleştirilmesi,
- Vergi, prim ve diğer kamu alacaklarına ilişkin yapılandırmaya gidilmemesi,
- Farklı veri kaynaklarını toplayan Vergi Veri Analiz Merkezi kurularak kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınarak vergilendirilmesi ve tahsilat etkinliği geliştirilerek vergi gelirlerinin artırılması,
- Mükellef Hizmetleri Merkezi'nin etkinleştirilmesi, uygulamaya geçirilen İnteraktif Vergi Dairesi projesi ile tüm hizmetlerin elektronik ortamda sunulması ve küçük ölçekli mükelleflerin vergi kayıtlarını elektronik ortamda tutması ile vergiye gönüllü uyumun artırılması,

¹ 20/9/2018 tarihli ve 108 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

² 10/10/2018 tarihli ve 160 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

³ 27/10/2018 tarihli ve 256 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

- Özelleştirme portföyünde bulunan varlıkların ekonomiye kazandırılmasında yeni modeller kullanılarak ekonomik katma değer bazlı planlamaya geçilmesi,
 - Turizmde yeni projelerin ve hedef ülke programlarının uygulanması ile seyahat gelirlerinin artırılması,
 - Vergisel teşviklerin gözden geçirilerek vergi harcamaları ve bunların mali etkileri hakkında kamuoyunun düzenli olarak bilgilendirilmesine devam edilmesi,
 - Ekonomik dengelenme sürecine katkı sağlamak adına lüks ve/veya ithal yoğunluğu yüksek ürünler tespit edilerek bunlara ilişkin vergisel düzenlemelerin yapılması,
 - Yüksek katma değere sahip yatırımlar ile nitelikli istihdam artışının vergisel politikalarla desteklenerek sürdürülebilir potansiyel üretim seviyesinin artırılması,
 - Yerel yönetimlerin vergi gelirlerinin genel vergi sistemi ile uyumunu sağlamaya yönelik çalışmalarla yerel yönetimlerin öz kaynak oluşturma kapasitelerinin geliştirilerek genel bütçeye olan bağımlılıklarının azaltılması,
 - Enerji tüketiminde tasarruf sağlanması, iklim değişikliği ve çevre kirliliği ile mücadele edilmesine yönelik vergi politikaları çalışmalarına devam edilmesi,
 - Avrupa Birliğine katılım sürecinde müktesebata ve üyesi olduğumuz diğer uluslararası kuruluşlarca vergisel alanda belirlenen standartlara uyum çalışmalarına devam edilmesi,
 - Vergi bilincini artırmaya, mükelleflerin hakları ve yükümlülükleri ile vergi uygulamaları konularında etkin bilgilendirilmeleri yoluyla gönüllü uyumlarının artırılmasına yönelik olarak yazılı ve görsel yayınların hazırlanmasına, medya araçlarının kullanılmasına, mükelleflerin işlemlerini hızlı ve güvenli bir şekilde yapabilecekleri interaktif yazılımların hazırlanmasına, iletişim teknolojilerinin kullanıldığı hizmet seçeneklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmesi,
- şeklinde sıralanmıştır.

B. GİDER POLİTİKASI

2019-2021 dönemine ilişkin Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan ve 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında ekonomi politikasının temel amacı, kısa vadede fiyat istikrarının ve finansal istikrarın yeniden tesis edilmesi, ekonomide dengelenmenin ve bütçe

disiplininin sağlanması, orta vadede sürdürülebilir büyüme ve adaletli paylaşıma yönelik ekonomik değişimin gerçekleştirilmesi olarak belirlenmiştir. Ayrıca maliye politikasının temel hedefi, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki mal ve hizmet, sermaye, cari transfer ve faiz giderlerinin azaltılması ve gelirlerin arttırılması olarak belirlenmiş olup bu doğrultuda 2019-2021 döneminde sıkı para ve maliye politikalarının eşgüdüm içerisinde yürütülmesi hedefi belirlenmiştir.

Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan ve 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında gider politikasının temel öncelikleri;

- Mal ve hizmet, sermaye, cari transfer ve faiz giderlerinin azaltılması,
- Kamu harcama politikasının, çok yıllık bütçeleme yaklaşımı çerçevesinde belirlenen politika öncelikleri dikkate alınarak ve kamu idarelerine tahsis edilen ödenek tavanları doğrultusunda yürütülmesi,
- Kaynak kullanımında etkinliği artırmak ve hesap verebilirliği güçlendirmek amacıyla, kamu harcamalarına ilişkin karar alma süreçlerinde kamu kaynağının karşılığının en iyi şekilde alınmasına yönelik çalışmaların yapılması, yapılan değerlendirmeler sonucunda verimli olmadığı belirlenen harcama programlarının kaldırılması, mali yükleri ve etki analizleri de dikkate alınarak yeni harcama programı oluşturulmasının sınırlandırılması,
- İhalesi yapılmamış ve ihalesi yapılmış ancak başlanmamış projelerin askıya alınması, devam eden projelerden finansman koşulları uygun olanlar için yeni ve daha uzun zamana yayılmış iş planlarının oluşturulması, mega-altyapı projelerinin doğrudan yabancı yatırım yoluyla, uluslararası finansman ile hayata geçirilmesi,
- Büyümenin desteklenmesi kapsamında ihracatın, turizmin ve diğer üretken sektörlerin teşvik edilmesine ve bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına odaklanan faaliyet ve projelere yönelik transferlere devam edilmesi,
- Nakdi ve vergisel teşvikler başta olmak üzere tüm teşvik mekanizmalarının gözden geçirilerek bütüncül, sade ve etkin hale getirilmesi, ayrıca söz konusu teşviklerin makroekonomik hedefler ve bütçe ile uyumluluğunun sağlanması,
- Kamuda yeni idari hizmet binası yapımına ve kiralanmasına izin verilmemesi,
- Mali açıdan sürdürülebilirliği sağlamak ve kamu maliyesi üzerindeki yükü azaltmak amacıyla sosyal sigorta sisteminin yeniden düzenlenmesi,

- Kamu özel iş birliği (KÖİ) uygulamalarının, daha etkin ve finansal açıdan verimli olmasına yönelik bir çerçeve oluşturulması ve bu çerçevede uygulamaların bütüncül olmasının sağlanması,
- KİT'lerin verimliliklerinin artırılması ve kamu maliyesine yüklerinin azalacak şekilde yeniden yapılandırılması,
- Döner sermayeli işletmelerin bütçe disiplini içerisinde açık, şeffaf ve hesap verebilir bir idari ve mali yapıda çalışmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılması,
- Makroekonomik hedefleri destekleyecek ve sürdürülebilir kılacak nitelikli insan gücü ve güçlü toplum hedefiyle ilgili proje ve programların uygulamaya konulması,
- Kamu kaynaklarının kullanımının etkinliğini takip etmeyi kolaylaştıracak, şeffaflığı ve hesap verebilirliği artıracak program bazlı performans esaslı bütçeleme hayata geçirilmesi,
- Kamu kurumlarının uzun vadeli tedarik planları hazırlaması, benzer ihtiyaçlarının ortak alım yöntemiyle temin edilmesinin yaygınlaştırılması, kamu alımlarının; AR-GE ve yenilik faaliyetlerine katkı sağlayacak, yerleştirmeyi ve teknoloji transferini teşvik edecek şekilde kullanılması uygulamasına devam edilmesi,
- Kamu kurumlarında taşıt kullanımında maliyet etkinlik analizleri yapılarak tasarruf sağlamaya yönelik gerekli tedbirlerin alınması, kamu hizmeti sunumuyla doğrudan ilişkisi olmayan makam aracı, lojman ve sosyal tesislere yönelik harcamaların sınırlandırılması,
- Sağlık harcamalarının azaltılması için koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliğinin artırılması, maliyet avantajı sağlamak amacıyla Tedarik Paylaşım Platformu ve tedarik zinciri iyileştirme çalışmalarının yürütülmesi, farkındalık ve izleme değerlendirme faaliyetleri yürütülerek ilaç kullanımının optimize edilmesi ve ilaç maliyetlerinin azaltılması konusunda projelerin uygulamaya konulması,
- Eğitim sisteminde, istihdam ile uyumlu eğitim planlaması yapılması, istihdam edilebilirliğin artırılması, eğitim kaynaklarının etkin kullanılması ve etkili eğitim programları tasarlanması,
- Eğitimde adaletin sağlanması amacıyla öğrenciler, okullar ve bölgeler arasında mali kaynak, öğretmen ve yönetici niteliği, eğitim donanımı ve kazanımlar açısından oluşan farklılıkların azaltılması için okulu merkeze alan bir sistem yaklaşımının benimsenmesi,

- Tarım sektörüne verilen desteklerin, üretici geliri ve tüketici refahı ile üretimde etkinlik, verimlilik ve kalitenin artırılmasını sağlamaya yönelik olarak şekillendirilmesi ve sadeleştirilmesi,
 - Kamu idarelerinin kamu iç kontrol standartlarına uyum kapasitesinin artırılması, kamuda risk yönetimi uygulamalarının yaygınlaştırılması,
 - İç denetim sisteminin idarelerde daha etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla insan kaynakları altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalara hız verilmesi, kamu idarelerinin Kamu İç Denetim Standartlarına uyum düzeylerinin artırılmasının sağlanması, kamu idarelerinde iç denetim faaliyetlerinin dış değerlendirmesi faaliyetlerine devam edilmesi,
 - Merkezi yönetim bütçesinin kamuoyu tarafından daha kolay anlaşılması amacıyla hazırlanan Vatandaş Bütçe Rehberinin yayımlanmasına devam edilmesi,
 - Başta e-fatura ve e-teminat mektubu olmak üzere elektronik belge kullanımının artmasına bağlı olarak kaynak kullanımında etkinlik sağlanarak maliyetlerin düşürülmesi,
 - Kamu idarelerine tahsisli olan Hazine taşınmazlarından ilgili idare tarafından tahsis amacına uygun olarak kullanılmayanların belirlenmesi, belirlenen bu taşınmazlara başka bir kamu idaresince kamu hizmetlerinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulması halinde bu idarelere tahsisine, aksi halde ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmesi,
 - Kamu taşınmazlarının, başta tarım, hayvancılık, ağaçlandırma, enerji, turizm, kentsel dönüşüm ve konut stokunun yenilenmesi olmak üzere yatırımları teşvik amacıyla kullandırılmasına devam edilmesi,
- şeklinde sıralanmıştır.

C. BORÇLANMA POLİTİKASI

2002 yılından bu yana merkezi yönetim bütçe açığının finansmanına yönelik olarak stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikaları yürütülmektedir. 2019-2021 döneminde de ölçütlere dayalı borçlanma politikası uygulaması sürdürülecek olup aşağıda sıralanan stratejik ölçütler vasıtasıyla orta ve uzun vadede borçlanmaya ilişkin risklerin kontrol altında tutulması hedeflenmektedir.

- Borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılması,

- Piyasa çeşitliliğinin sağlanması amacıyla uluslararası piyasalarda ABD Dolarının yanında diğer döviz cinslerinden de ihraç yapılması,
- Faiz giderlerinin optimal şekilde yönetilmesini teminen uygun enstrüman ve vade bileşimi dikkate alınarak, gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetler ile vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının belirli bir seviyede tutulması,
- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla güçlü rezerv tutulması.

Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Mali Plan, 2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ve 2018 Yılı Finansman Programında 2019-2021 döneminde kamu borçlanma politikasının temel ilkeleri; finansman ihtiyacının, iç ve dış piyasa koşulları ile maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en düşük maliyetle karşılanması ve makroekonomik dengeleri gözetken, para ve maliye politikaları ile uyumlu, sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikasının izlenmesi olarak belirlenmiştir. Bu hedefler ve stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikası çerçevesinde,

- Yatırımcı tabanının genişletilmesi ve yatırım enstrümanlarının çeşitlendirilmesi amacıyla finansman araçlarının geliştirilmesine ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
- Devlet iç borçlanma senetleri (DİBS) piyasasının daha da gelişmesi ve likiditenin getiri eğrisi üzerinde tüm vadelerde artırılmasını teminen senetlerin azalan vadelerde yeniden ihraç edilmesini öngören ölçüt borçlanma stratejisi geliştirilerek sürdürülecektir.
- DİBS birincil ve ikincil piyasasında etkinliğin artırılması amacıyla piyasa yapıcılığı sistemi uygulamasına devam edilecektir.
- Piyasa koşullarının uygun olması durumunda, yeni iç ve dış borçlanma enstrümanları ihraç edilebilecektir.
- Şeffaflığın artırılması amacıyla kamuoyunun ihtiyaçları da dikkate alınarak, finansman programlarının ve borç bilgilerinin açıklanmasına devam edilecektir.

Ç. BÜTÇE HEDEFLERİ

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde bütçe giderleri toplamı 960 milyar 976 milyon TL, faiz hariç bütçe giderleri 843 milyar 659 milyon TL, bütçe gelirleri ise 880 milyar 359

milyon TL olarak belirlenmiştir. Bütçe dengesinin 80 milyar 616 milyon TL açık, faiz dışı dengenin ise 36 milyar 701 milyon TL fazla vermesi öngörülmüştür.

Tablo 1: 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

(Milyon TL)	2019 Hedef
Bütçe Giderleri	960.976
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	843.659
Faiz Giderleri	117.317
Bütçe Gelirleri	880.359
Vergi Gelirleri	756.495
Bütçe Dengesi	-80.616
Faiz Dışı Denge	36.701

2019 yılı merkezi yönetim bütçesi başlangıç ödeneklerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ile başlangıç ödeneklerinin toplam bütçe içindeki payları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Başlangıç Ödenekleri

(Milyon TL)	2019 Hedef	GSYH Payı (%)	Bütçe Payı (%)
Personel Giderleri	247.303	5,6	25,7
Sosyal Güv. Kur. Dev. Pr. Giderleri	43.375	1,0	4,5
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.551	1,5	7,0
Faiz Giderleri	117.317	2,6	12,2
Cari Transferler	391.337	8,8	40,7
Sermaye Giderleri	54.432	1,2	5,7
Sermaye Transferleri	10.046	0,2	1,0
Borç Verme	21.749	0,5	2,3
Yedek Ödenek	7.866	0,2	0,8
Toplam	960.976	21,6	100,0

Tabloya göre, 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde başlangıç ödeneği olarak personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerine toplam 290 milyar 678 milyon TL, cari transferlere 391 milyar 337 milyon TL, sermaye giderlerine 54 milyar 432 milyon TL ve sermaye transferlerine ise 10 milyar 46 milyon TL ayrılmıştır.

2019 yılı merkezi yönetim bütçesi başlangıç ödeneklerinin fonksiyonel sınıflandırmaya göre dağılımı ile başlangıç ödeneklerinin toplam bütçe içindeki payları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Başlangıç Ödenekleri

(Milyon TL)	2019 Hedef	GSYH Payı (%)	Bütçe Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	295.367	6,6	30,7
Savunma Hizmetleri	48.877	1,1	5,1
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	74.147	1,7	7,7
Ekonomik İşler ve Hizmetler	96.349	2,2	10,0
Çevre Koruma Hizmetleri	547	0,0	0,1
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	7.839	0,2	0,8
Sağlık Hizmetleri	50.686	1,1	5,3
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	17.670	0,4	1,8
Eğitim Hizmetleri	148.398	3,3	15,4
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	221.096	5,0	23,0
Toplam	960.976	21,6	100,0

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde, fonksiyonel sınıflandırmaya göre en büyük payı yüzde 30,7 oranıyla genel kamu hizmetleri almaktadır. 295 milyar 367 milyon TL olan genel kamu hizmetlerinin 117 milyar 317 milyon TL'si faiz giderlerinden oluşmaktadır. Genel kamu hizmetlerini sırasıyla yüzde 23 oranıyla sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ve yüzde 15,4 oranıyla eğitim hizmetleri izlemektedir.

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde belirlenen gelir hedefleri Tablo 4'te gösterilmiştir. Tabloya göre, 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde bütçe gelirlerinin 880 milyar 359 milyon TL, genel bütçe gelirlerinin 862 milyar 759 milyon TL, genel bütçe vergi gelirlerinin 756 milyar 495 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirlerinin ise 106 milyar 264 milyon TL olması öngörülmüştür. Diğer taraftan, özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinin 11 milyar 180 milyon TL, düzenleyici ve denetleyici kurum gelirlerinin ise 6 milyar 420 milyon TL olacağı tahmin edilmiştir.

Tablo 4: 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Gelir Hedefleri

(Milyon TL)	2019 Hedef	GSYH Payı (%)	Bütçe Payı (%)
Bütçe Gelirleri	880.359	19,8	100,0
Genel Bütçe Gelirleri	862.759	19,4	98,0
Vergi Gelirleri	756.495	17,0	85,9
Vergi Dışı Gelirler	106.264	2,4	12,1
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	11.180	0,3	1,3
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	6.420	0,1	0,7

II. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

2019-2021 Dönemi Orta Vadeli Programı ve Orta Vadeli Mali Planı ile belirlenen ekonomi ve maliye politikaları, kısa vadede fiyat istikrarının ve finansal istikrarın yeniden tesis edilmesine, ekonomide dengelenmenin ve bütçe disiplininin sağlanmasına, orta vadede sürdürülebilir büyüme ve adaletli paylaşıma yönelik ekonomik değişimin gerçekleştirilmesine, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki mal ve hizmet, sermaye, cari transfer ve faiz giderlerinin azaltılmasına, gelirlerin arttırılmasına katkı verecek şekilde uygulanmaktadır.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe gelirleri 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 14 oranında artarak 402 milyar 984 milyon TL olurken, bütçe giderleri yüzde 20,5 oranında artarak 481 milyar 567 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Faiz dışı denge, 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 12 milyar 283 milyon TL açık vermiş iken 2019 yılının aynı döneminde 27 milyar 839 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde vergi gelirleri 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 4,4 oranında artarak 307 milyar 743 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 17,7 oranında artarak 430 milyar 823 milyon TL olmuştur.

Bu kapsamda, 2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri ile ilgili diğer ayrıntılar aşağıda yer almaktadır.¹

A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI DENGİNİN GELİŞİMİ

2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi gerçekleştirmeleri çerçevesinde bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Denge

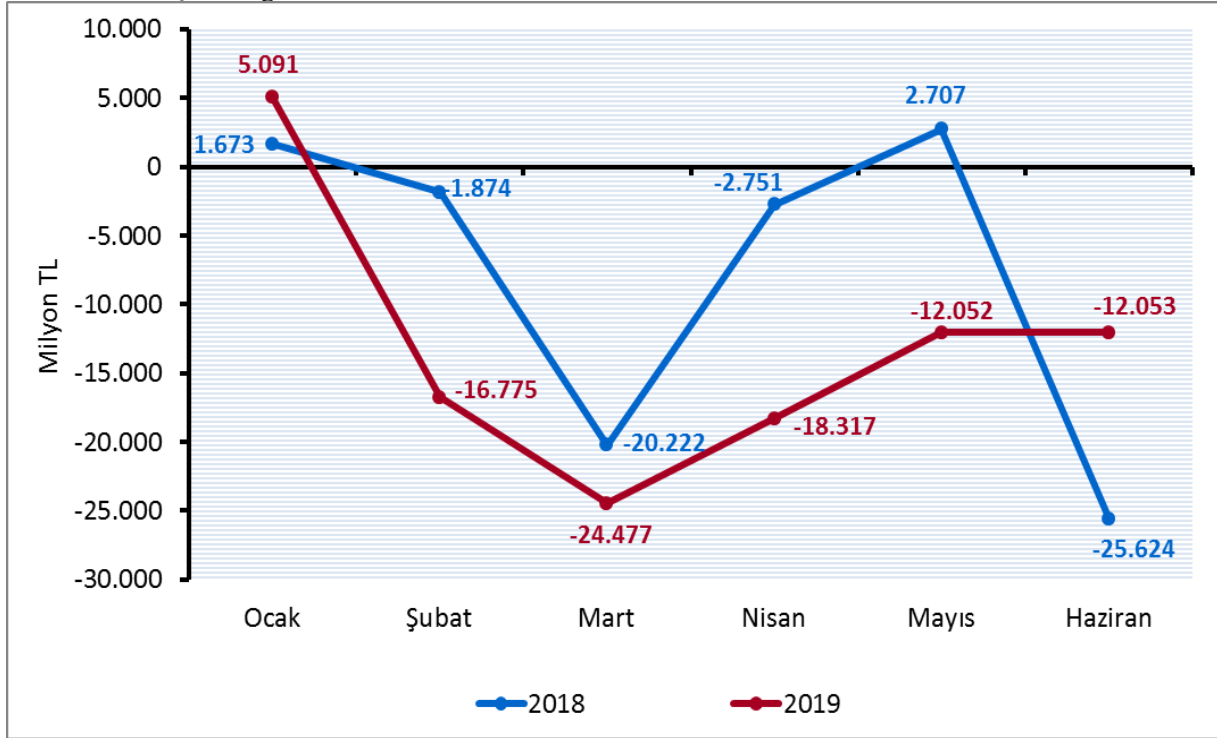
(Milyon TL)	2018			2019			2019/2018 Ocak-Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
	Yılsonu Gerçekleşme	Ocak- Haziran Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Hedefi	Ocak- Haziran Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	830.809	399.691	48,1	960.976	481.567	50,1	20,5
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	757.996	353.601	46,6	880.359	402.984	45,8	14,0
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi	-72.813	-46.091	63,3	-80.616	-78.583	97,5	70,5
Faiz Dışı Denge	1.148	-12.283	-1.069,7	36.701	-27.839	75,9	126,6

¹ Bu bölümün tablo ve grafikleri oluşturulurken 2018 yılının Ocak-Haziran dönemi gelir ve gider karşılaştırmaları yılsonu gerçekleştirmeleri üzerinden, 2019 yılının Ocak-Haziran dönemi gelir karşılaştırmaları bütçe gelir hedefi, gider karşılaştırmaları ise bütçe ödeneği üzerinden yapılmıştır.

1. Bütçe Dengesinin Gelişimi

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 46 milyar 91 milyon TL açık veren merkezi yönetim bütçesi, 2019 yılının aynı döneminde 78 milyar 583 milyon TL açık vermiştir. 2019 yılının Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçesi Ocak ayında fazla, diğer aylarda açık vermiştir.

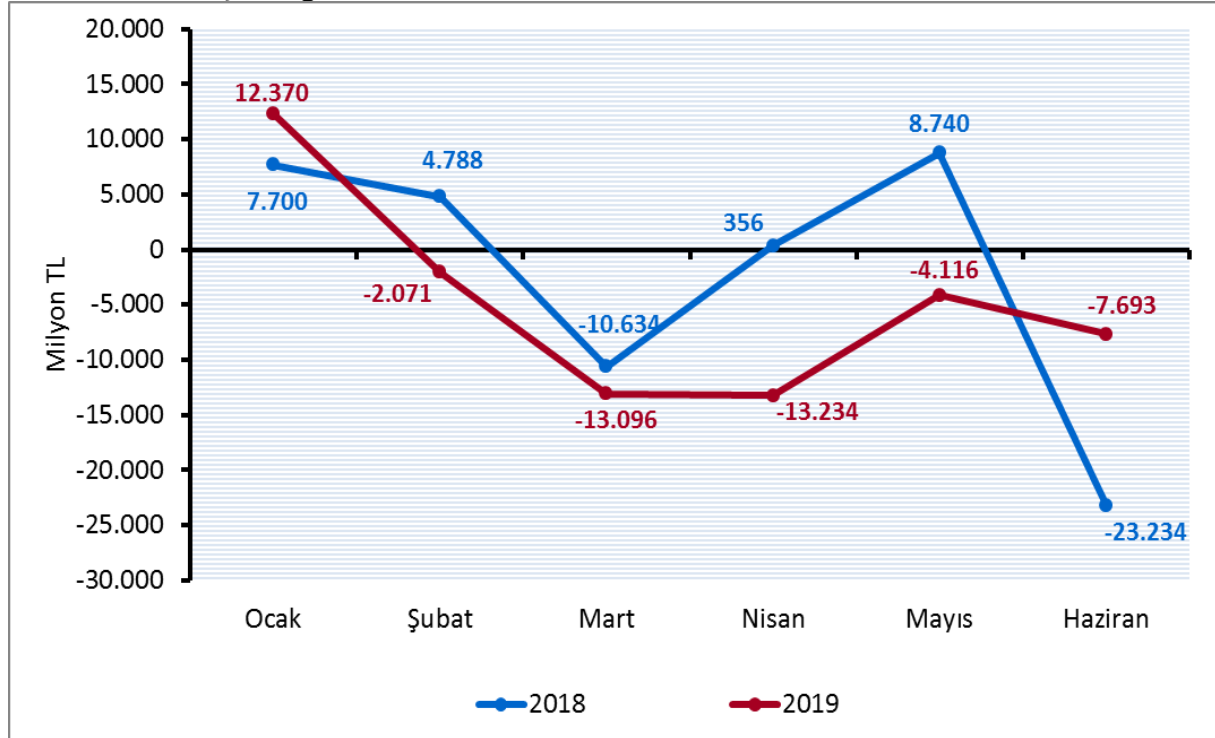
Grafik 1: Bütçe Dengesi

2. Faiz Dışı Dengenin Gelişimi

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde faiz dışı denge 12 milyar 283 milyon TL açık vermiş iken 2019 yılının aynı döneminde 27 milyar 839 milyon TL açık vermiştir.

Grafik 2: Faiz Dışı Denge

B. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ

2018-2019 yılları Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe giderlerinin gerçekleşmeleri, gider türlerinin GSYH ve bütçe içindeki payları ile artış oranları bu Raporun (1) ve (2) numaralı eklerinde yer almaktadır.

Buna göre; 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe giderleri, 2018 yılının aynı dönemindeki 399 milyar 691 milyon TL gerçekleştirmeye göre yüzde 20,5 oranında artış göstererek 481 milyar 567 milyon TL olmuştur. 2018 yılının Ocak-Haziran dönemi bütçe giderleri gerçekleşme oranı yüzde 48,1 iken, 2019 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 50,1 olmuştur.

2019 yılının Ocak-Haziran döneminde faiz hariç bütçe giderleri, 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 17,7 oranında artış göstererek 430 milyar 823 milyon TL olmuştur.

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 33 milyar 807 milyon TL olan faiz giderleri, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 50,1 oranında artarak 50 milyar 744 milyon TL olmuştur. Bu tutar 2019 yılı bütçe hedefinin yüzde 43,3'üne tekabül etmektedir.

1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

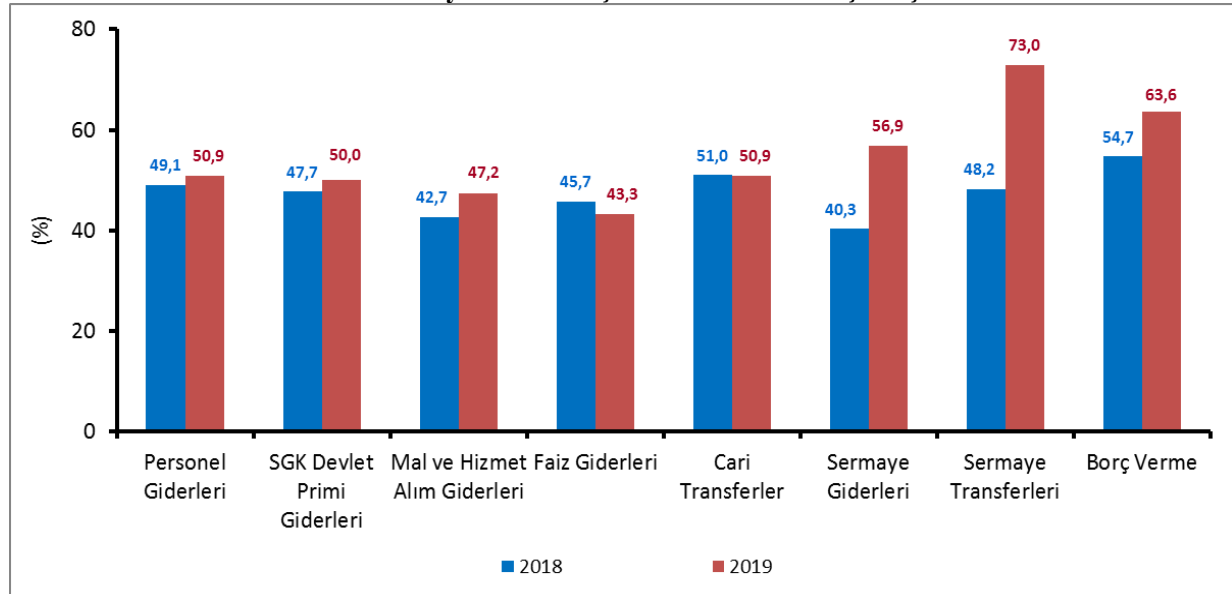
Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gerçekleşmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşmeleri ile karşılaştırmalı olarak Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

(Milyon TL)	2018 Yılsonu Gerçekleşmeleri	2018 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	2019 Hedef	2019 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme Oranı (%)		2019/2018 Ocak- Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
					2018	2019	
Personel Giderleri	200.903	98.569	247.303	125.836	49,1	50,9	27,7
Sosyal Güv. Kur. Dev. Pr. Giderleri	34.379	16.389	43.375	21.675	47,7	50,0	32,3
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	71.946	30.713	67.551	31.914	42,7	47,2	3,9
Faiz Giderleri	73.961	33.807	117.317	50.744	45,7	43,3	50,1
Cari Transferler	322.879	164.689	391.337	199.269	51,0	50,9	21,0
Sermaye Giderleri	88.324	35.599	54.432	30.964	40,3	56,9	-13,0
Sermaye Transferleri	16.746	8.067	10.046	7.329	48,2	73,0	-9,1
Borç Verme	21.672	11.858	21.749	13.836	54,7	63,6	16,7
Yedek Ödenek	0	0	7.866	0		0,0	
Toplam	830.809	399.691	960.976	481.567	48,1	50,1	20,5

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 3’te gösterilmiştir.

Grafik 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderlerinin Gerçekleşme Oranları

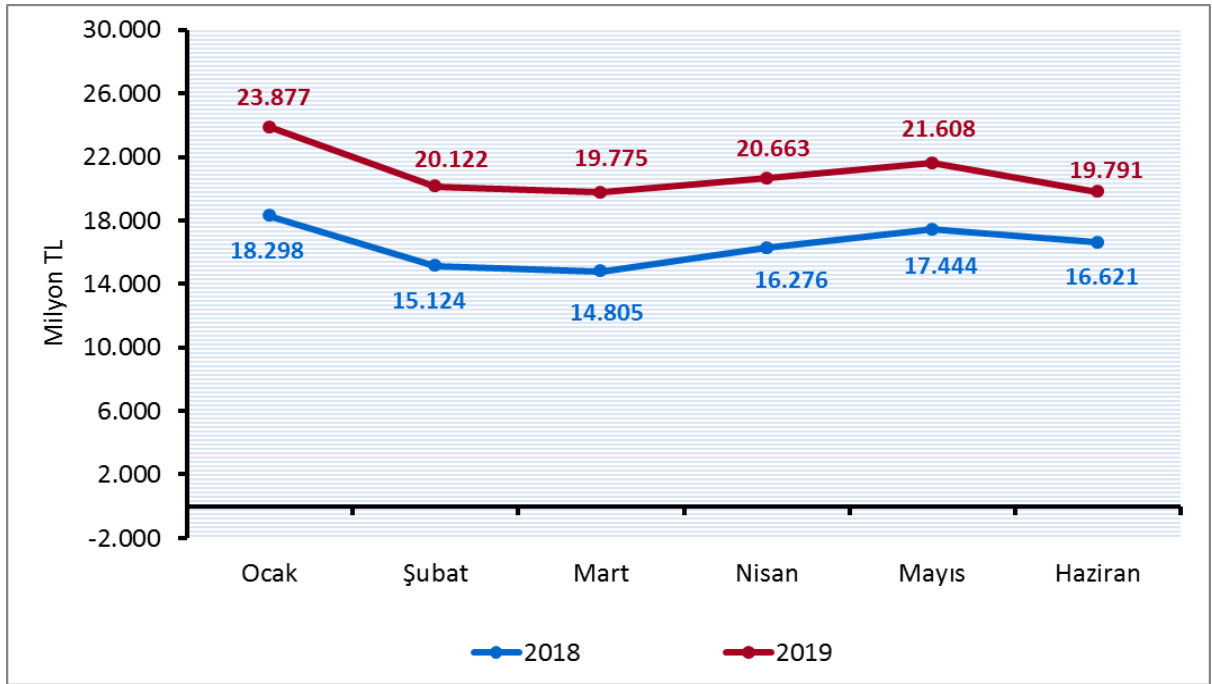

2019 yılının Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri içerisinde en yüksek gerçekleşme oranı yüzde 73 ile sermaye transferlerinde, en düşük gerçekleşme oranı ise yüzde 43,3 ile faiz giderlerinde olmuştur.

1.1. Personel Giderleri

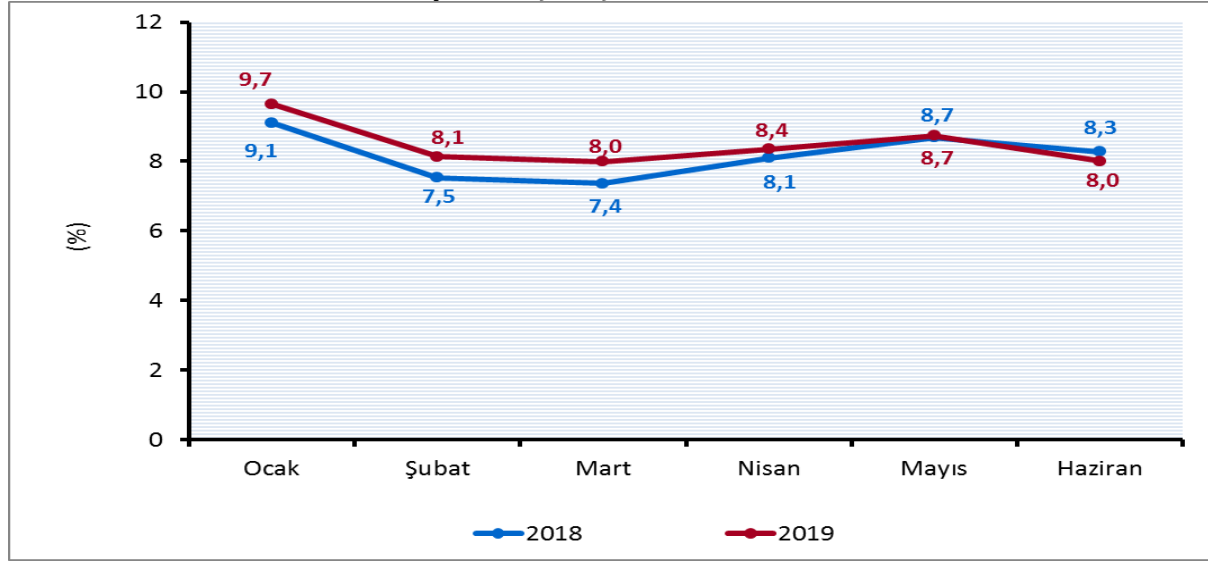
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi personel giderleri, 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 27,7 oranında artış göstererek 125 milyar 836 milyon TL olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi personel giderlerinin aylık gerçekleşmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 4'te gösterilmiştir.

Grafik 4: Personel Giderleri

2018 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 49,1 olan gerçekleşme oranı, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 50,9 olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi personel giderlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 5'te gösterilmiştir. Grafikte görüleceği üzere, 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi aylık gerçekleşme oranları 2018 yılının aynı dönemine göre Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında yüksek, Mayıs ayında aynı, Haziran ayında ise düşük düzeyde gerçekleşmiştir.

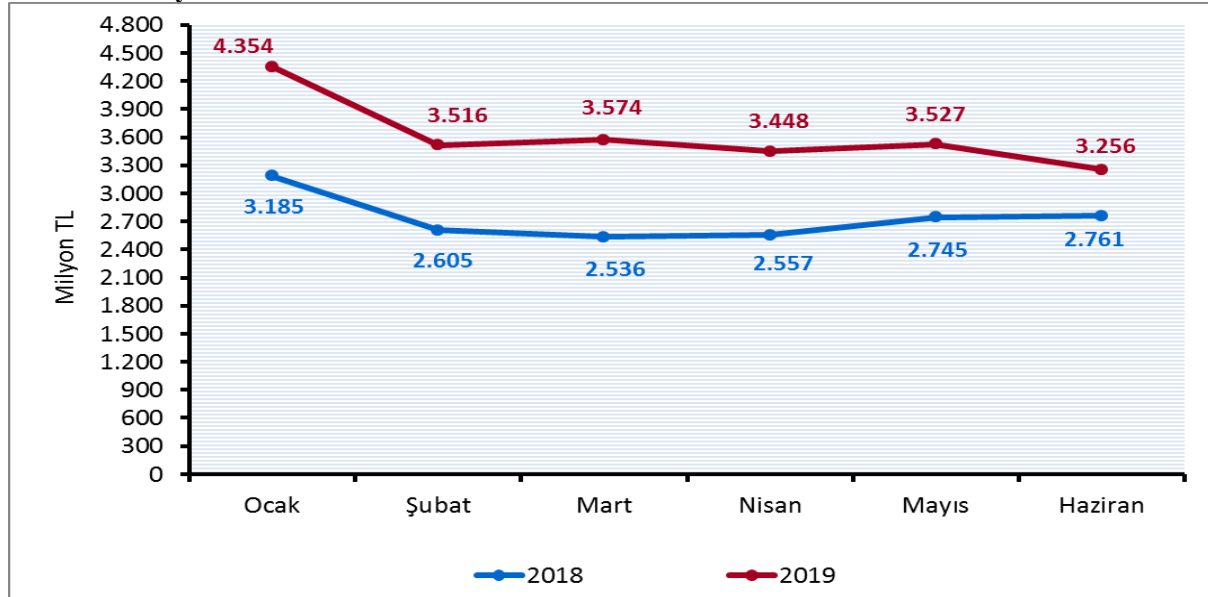
Grafik 5: Personel Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

1.2. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 32,3 oranında artış göstererek 21 milyar 675 milyon TL olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 6’da gösterilmiştir.

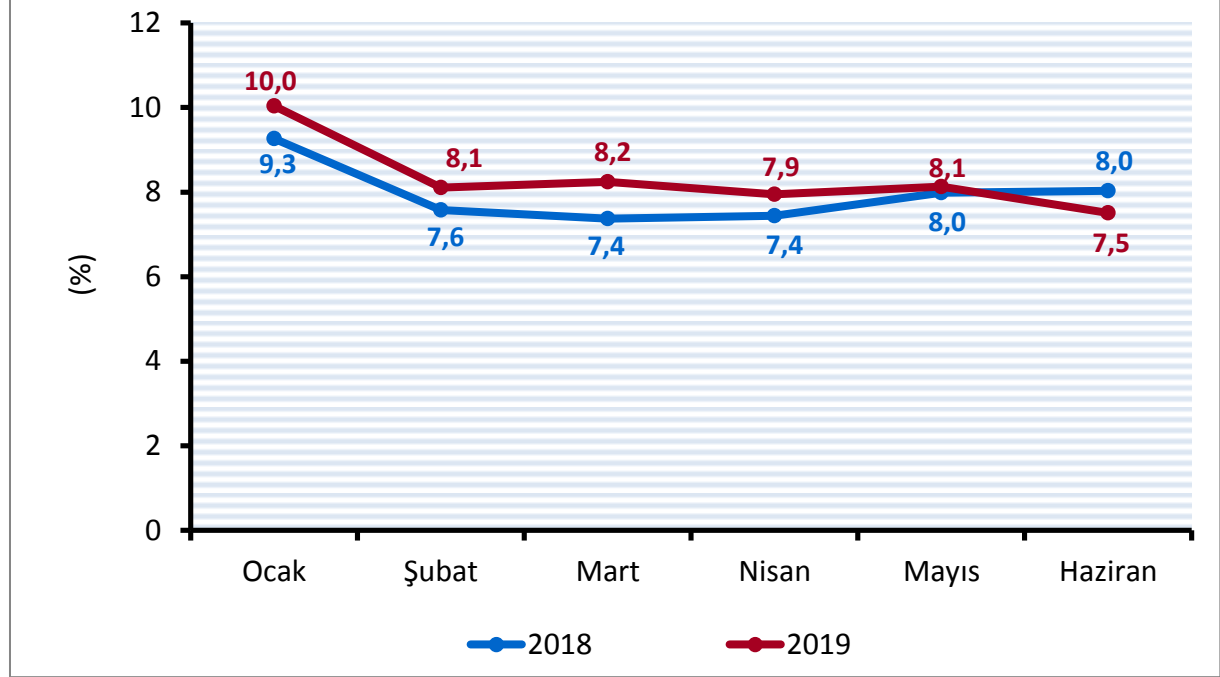
Grafik 6: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri için 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde öngörülmüş olan 43 milyar 375 milyon TL ödeneğin yüzde 50’si Ocak-Haziran

döneminde kullanılmıştır. 2018 yılının aynı döneminde söz konusu oran yüzde 47,7 olarak gerçekleşmiştir.

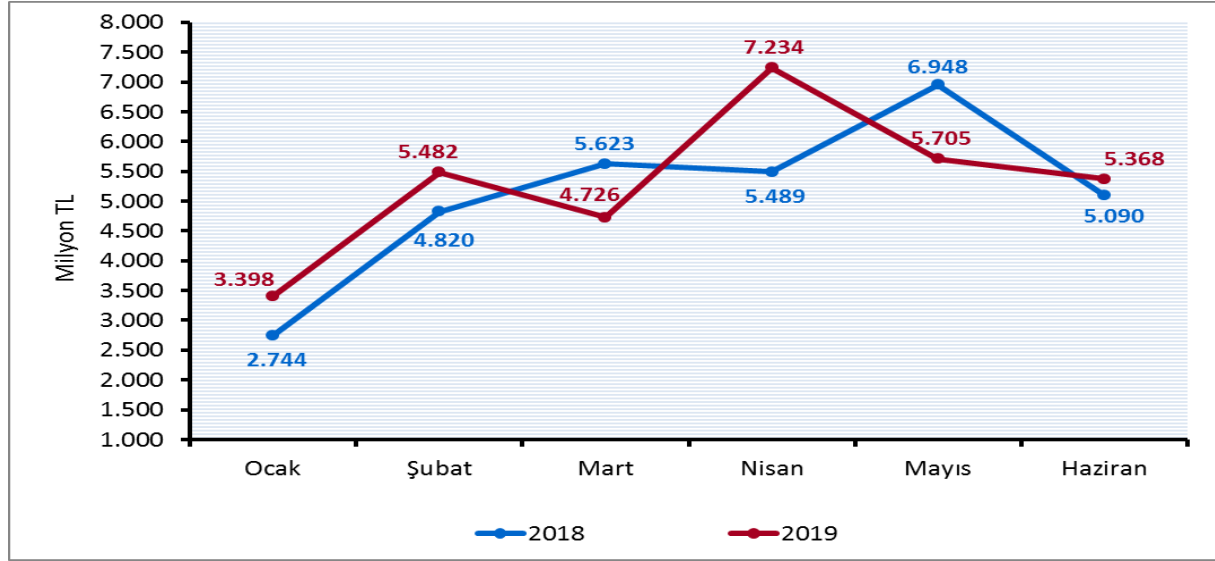
Grafik 7: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

1.3. Mal ve Hizmet Alım Giderleri

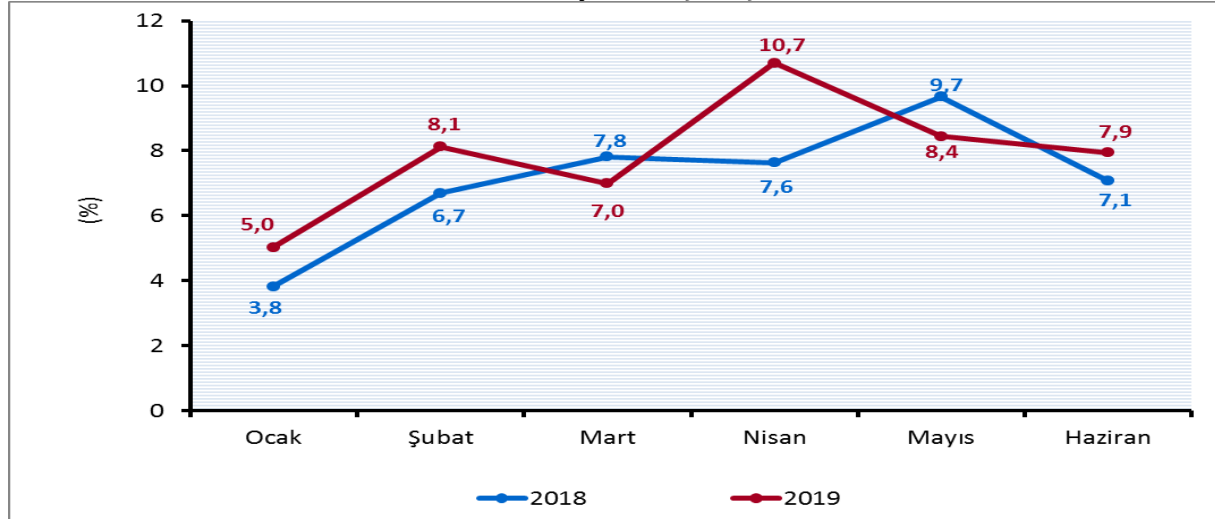
2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 30 milyar 713 milyon TL olarak gerçekleşen mal ve hizmet alım giderleri, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 3,9 oranında artarak 31 milyar 914 milyon TL olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi mal ve hizmet alım giderlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 8’de gösterilmiştir.

Grafik 8: Mal ve Hizmet Alım Giderleri

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde mal ve hizmet alım giderleri için öngörülen 67 milyar 551 milyon TL ödeneğin yüzde 47,2'si Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi mal ve hizmet alım giderlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 9'da gösterilmiştir. Grafikte görüleceği üzere, 2019 yılının Ocak-Haziran döneminde en düşük gerçekleşme oranı yüzde 5 ile Ocak ayında, en yüksek gerçekleşme oranı ise yüzde 10,7 ile Nisan ayında görülmüştür.

Grafik 9: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

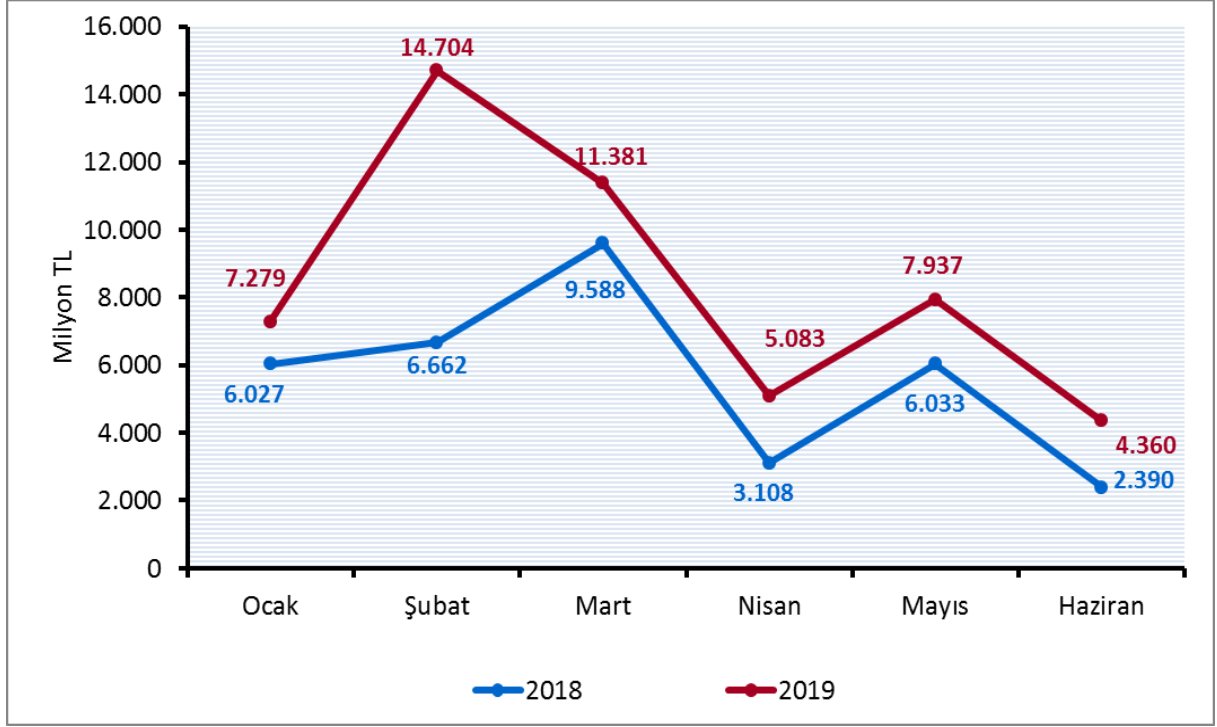

1.4. Faiz Giderleri

Faiz giderleri, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 50,1 oranında artarak 50 milyar 744 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın 36

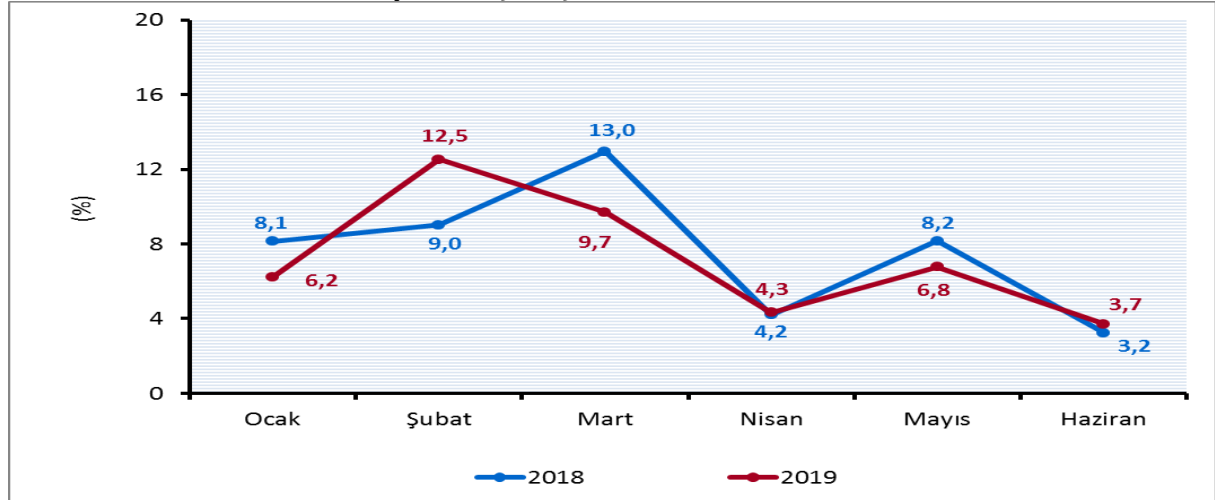
milyar 383 milyon TL'si iç borç faiz ödemesi, 12 milyar 464 milyon TL'si dış borç faiz ödemesi, 491 milyon TL'si iskonto ve kısa vadeli nakit işlemlerine ait faiz giderleri ve 1 milyar 403 milyon TL'si kira sertifikası giderlerinden oluşmaktadır. 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde faiz giderleri için öngörülmüş olan 117 milyar 317 milyon TL ödeneğin Ocak-Haziran döneminde yüzde 43,3'ü kullanılmıştır.

Grafik 10: Faiz Giderleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi faiz giderlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 11'de gösterilmiştir. Grafikte görüleceği üzere 2019 yılının Ocak-Haziran döneminde faiz giderlerinin gerçekleşme oranları 2018 yılının aynı dönemine göre Şubat, Nisan ve Haziran aylarında yüksek, Ocak, Mart ve Mayıs aylarında ise düşük düzeydedir.

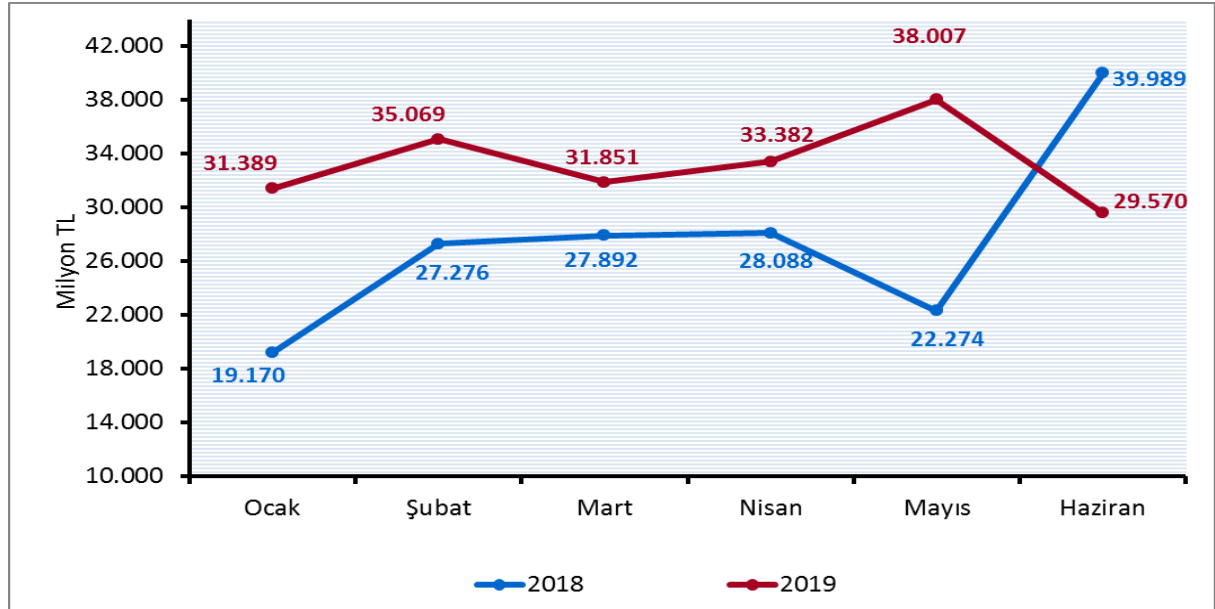
Grafik 11: Faiz Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

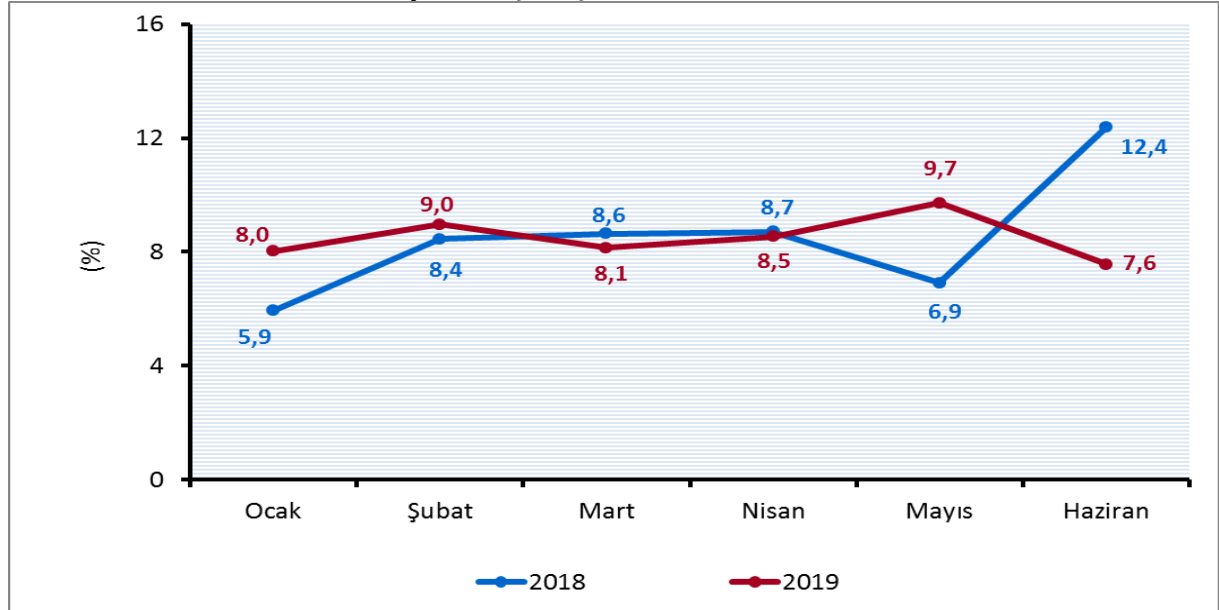
1.5. Cari Transferler

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde cari transferler 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 21 oranında bir artışla 199 milyar 269 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde cari transferler için öngörölmüş olan ödeneğin yüzde 50,9'u Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır.

Grafik 12: Cari Transferler

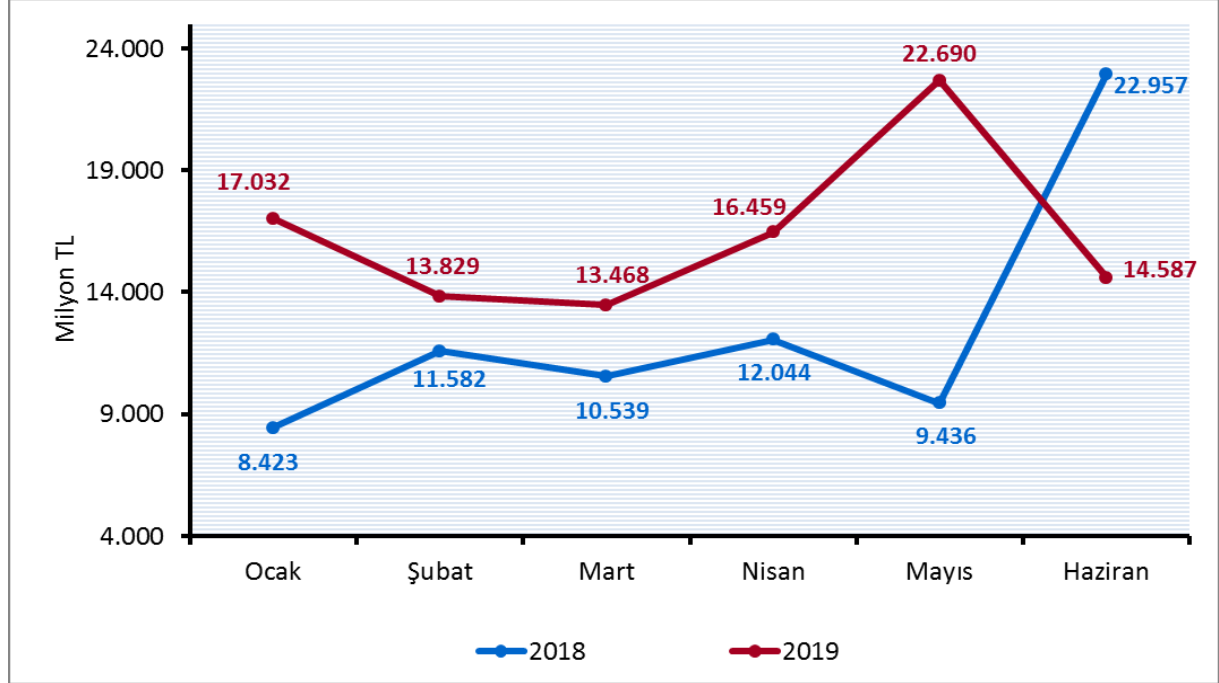
Grafik 13: Cari Transferlerin Aylık Gerçekleşme Oranı

Cari transferler arasında yer alan sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferler; gelir, gider ve nakit ihtiyacı dikkate alınarak önceden belirlenmiş program çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 74 milyar 981 milyon TL transfer yapılmış iken 2019 yılının aynı döneminde bu transfer tutarı yüzde 30,8 oranında artarak 98 milyar 65 milyon TL olmuştur. Bu kapsamda, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde finansman açığı için Sosyal Güvenlik Kurumuna 20 milyar 708 milyon TL transfer yapılmıştır.

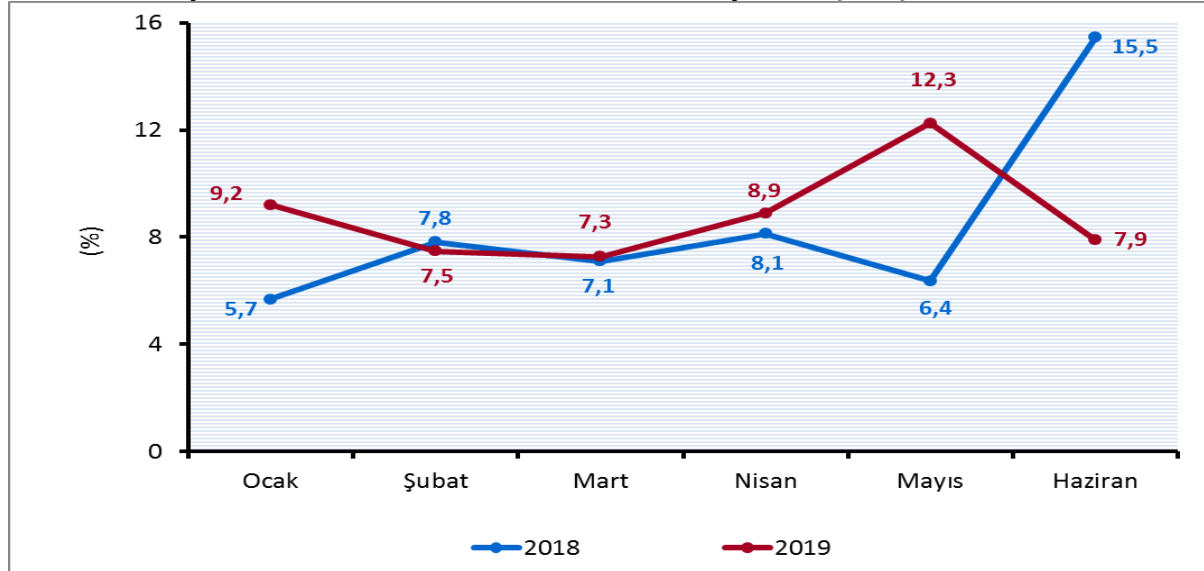
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi sosyal güvenlik kurumlarına transferlerin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 14'te gösterilmiştir.

Grafik 14: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferler

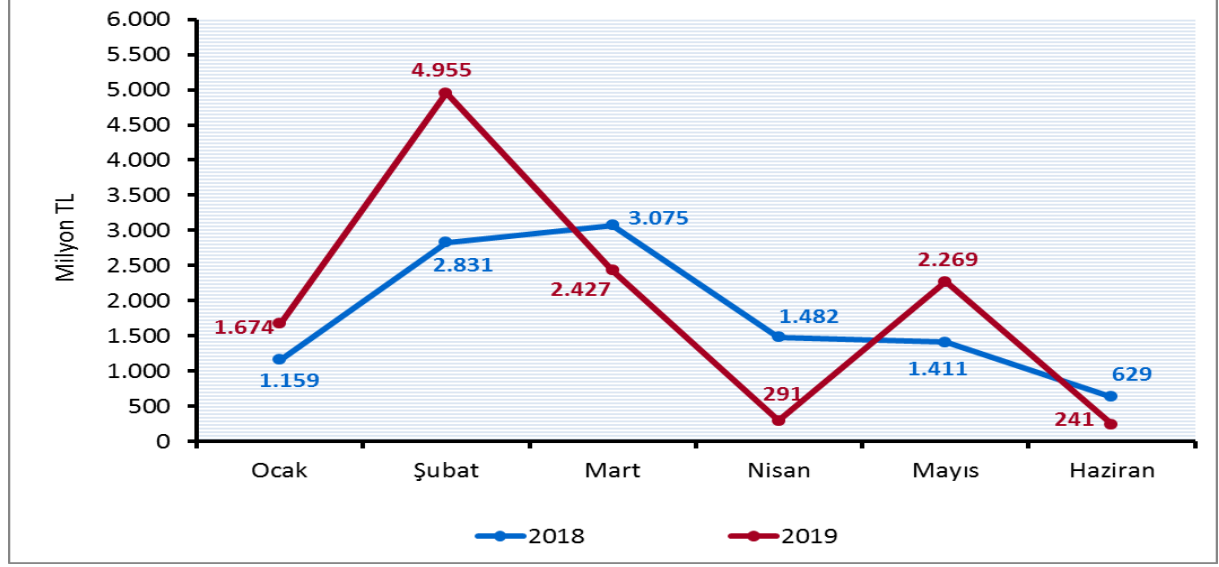
2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde sosyal güvenlik kurumlarına transferler için öngörülen 185 milyar 160 milyon TL ödeneğin yüzde 53'ü Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. 2018 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 50,5 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 15: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferlerin Aylık Gerçekleşme Oranı

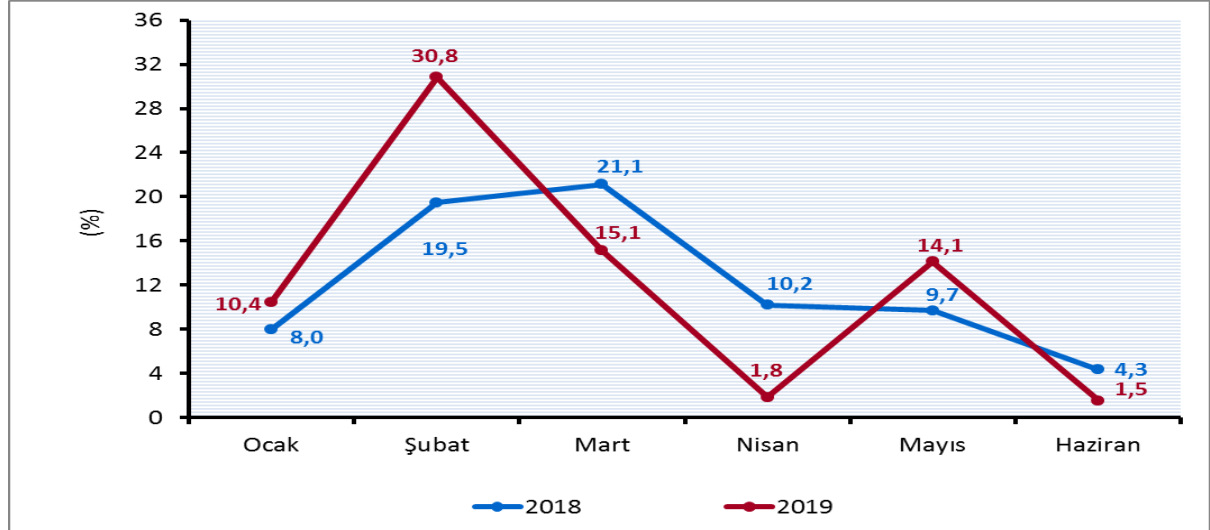
Cari transferler içinde önemli diğer bir kalem olan tarımsal destekleme ödemeleri, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 12 oranında artarak 11 milyar 858 milyon TL olmuştur.

Grafik 16: Tarımsal Destekleme Ödemeleri

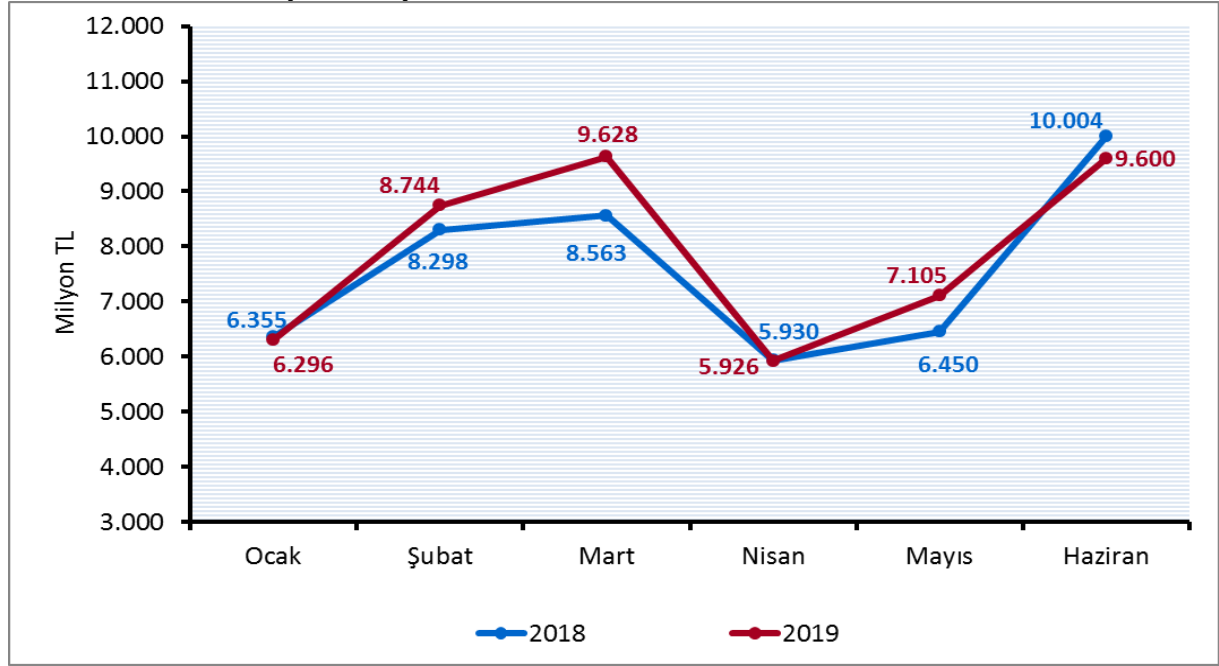
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi tarımsal destekleme ödemelerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 16’da gösterilmiştir. 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde tarımsal destekleme ödemeleri için öngörülen ödeneğin yüzde 73,8’i Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. 2018 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 72,7 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 17: Tarımsal Destekleme Ödemelerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

Gelirden ayrılan paylar (mahalli idare, fon payları ve diğer paylar), 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 3,7 oranında artarak 47 milyar 299 milyon TL olmuştur.

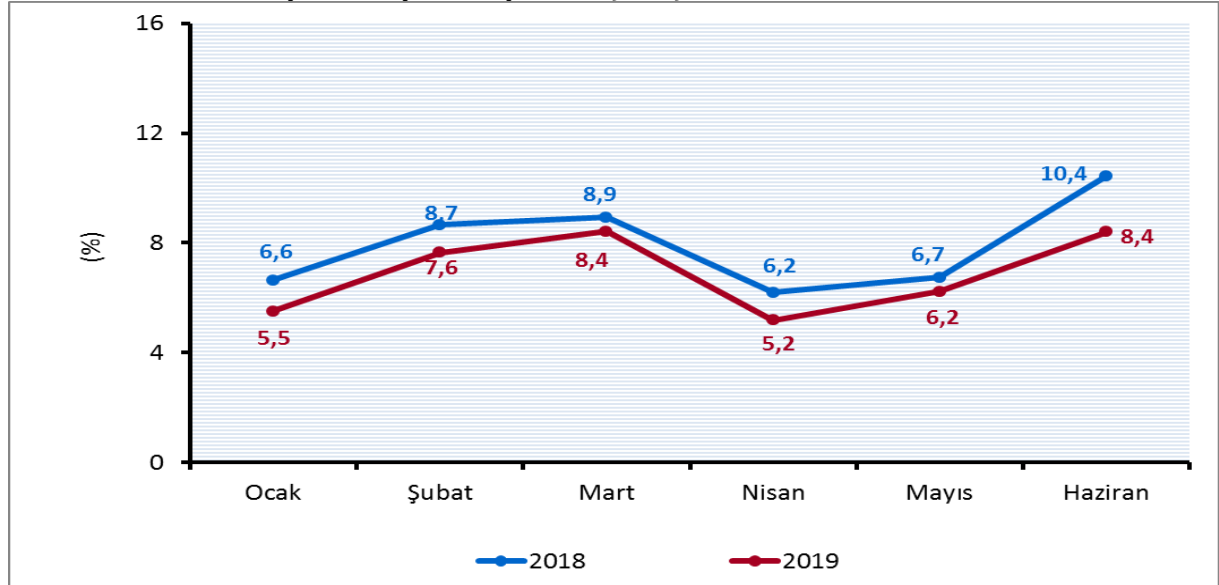
Grafik 18: Gelirden Ayrılan Paylar

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde gelirden ayrılan payların 35 milyar 918 milyon TL'si mahalli idarelere ayrılan pay ve 11 milyar 381 milyon TL'si de fon ve diğer paylardan oluşmaktadır. Mahalli idare payları, 2019 yılının Ocak-Haziran döneminde, 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 3,8 oranında, fon ve diğer paylar ise yüzde 3,5 oranında artmıştır.

Gelirden ayrılan payların 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde yüzde 47,6 olan gerçekleşme oranı, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 41,4'e düşmüştür.

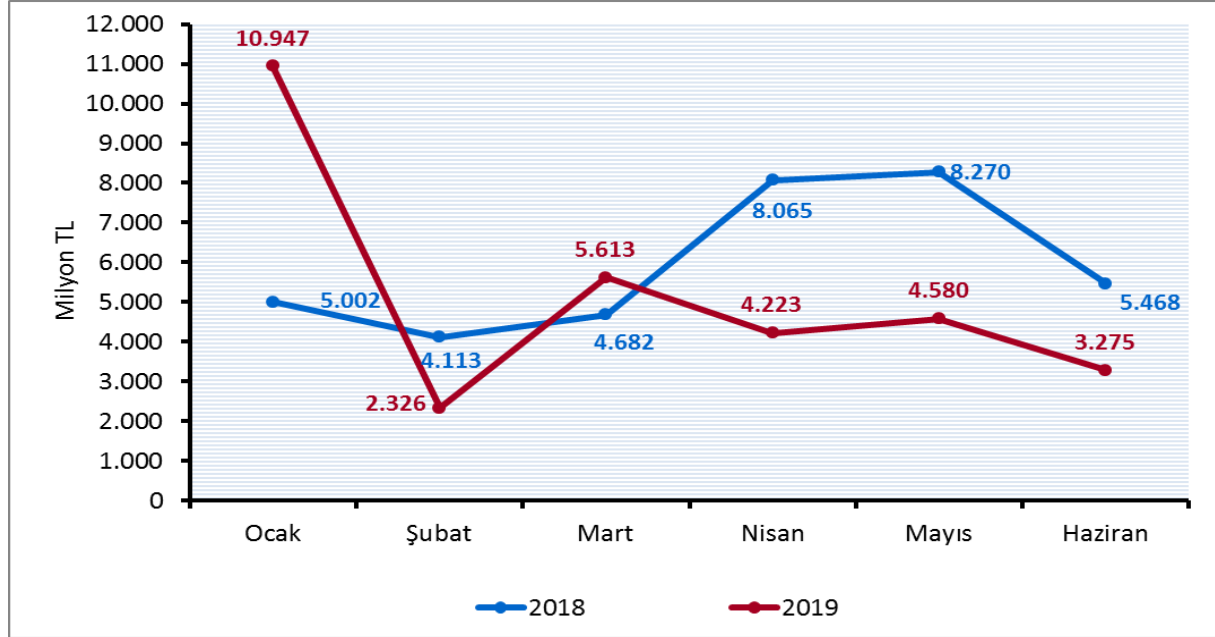
Grafik 19: Gelirden Ayrılan Payların Aylık Gerçekleşme Oranı

1.6. Sermaye Giderleri

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 35 milyar 599 milyon TL olan sermaye giderleri, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 13 oranında azalarak 30 milyar 964 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 20: Sermaye Giderleri

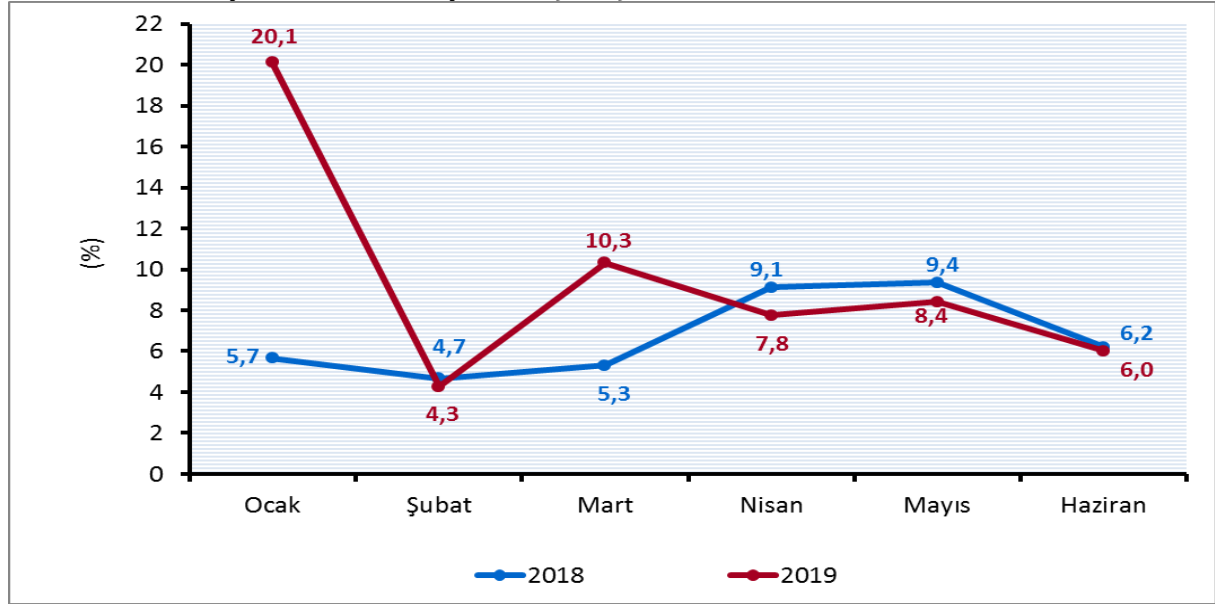

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde sermaye giderleri içerisinde, mamul mal alımları 1 milyar 305 milyon TL, gayrimenkul alımları ve kamulaştırması 3 milyar 154 milyon TL, gayrimenkul sermaye ve üretim giderleri 24 milyar 25 milyon TL, gayrimenkul büyük onarım giderleri 1 milyar 25 milyon TL ve diğer sermaye giderleri 1 milyar 456 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde sermaye giderleri için öngörülen 54 milyar 432 milyon TL ödeneğin yüzde 56,9'u Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. Söz konusu oran 2018 yılının aynı döneminde yüzde 40,3'tür.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde sermaye giderlerinin aylık gerçekleşme oranlarına bakıldığında, bu oranların 2018 yılının aynı dönemine göre Ocak ve Mart aylarında yüksek, diğer aylarda ise düşük düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

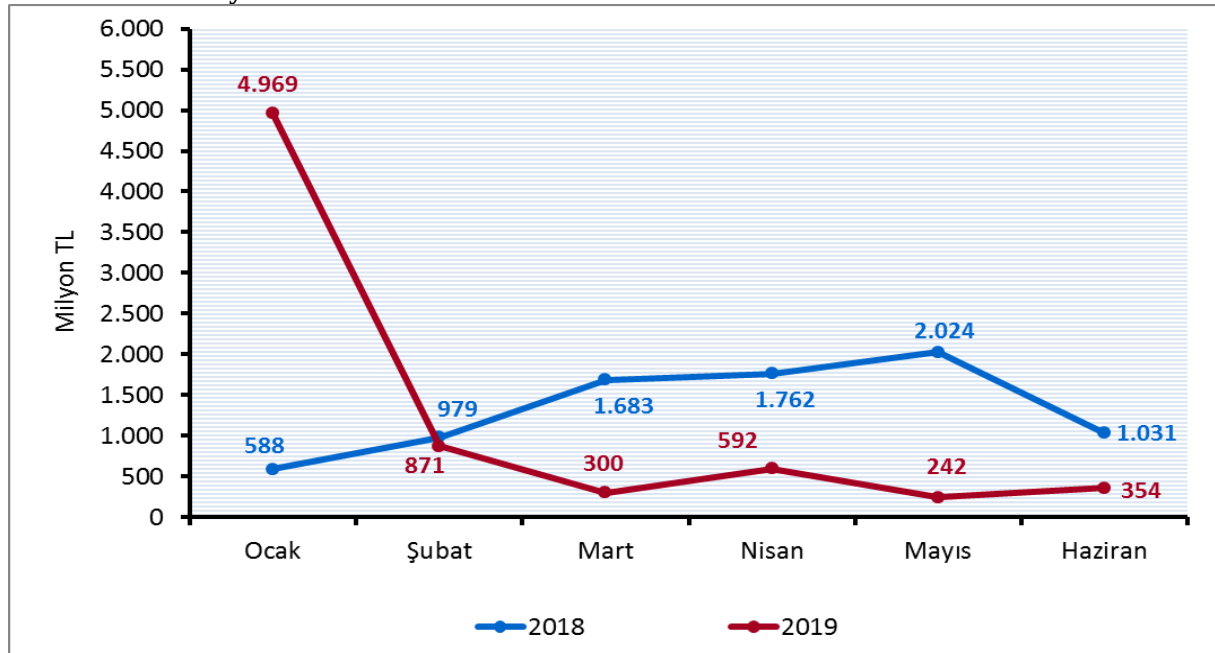
Grafik 21: Sermaye Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

1.7. Sermaye Transferleri

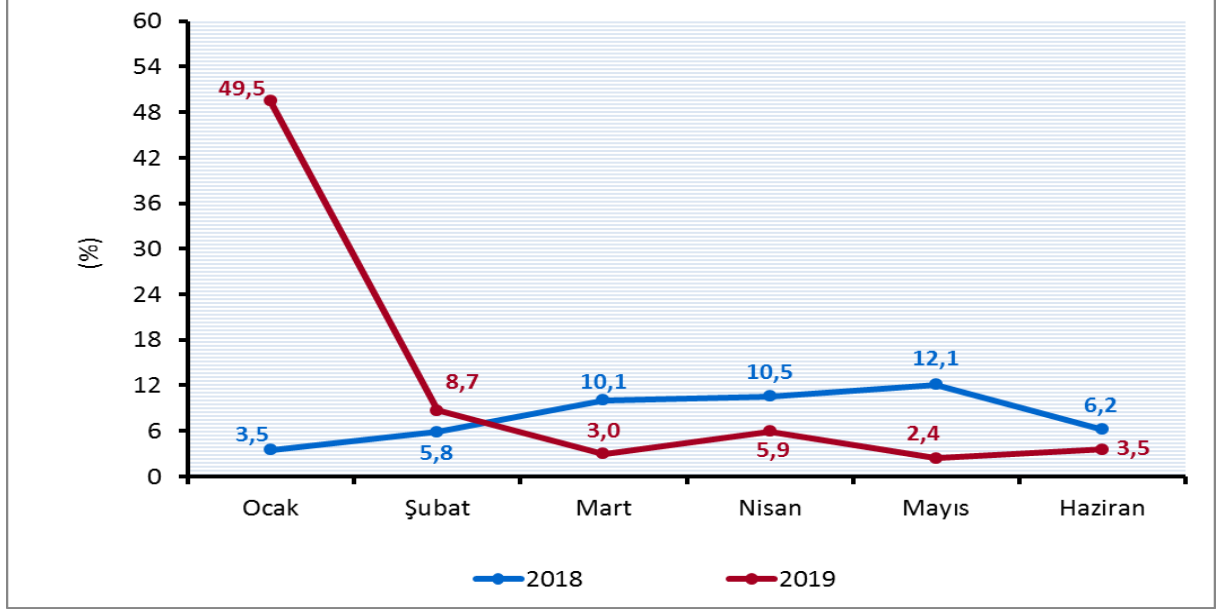
2019 yılı Ocak-Haziran döneminde sermaye transferleri, 2018 yılının aynı dönemindeki 8 milyar 67 milyon TL gerçekleşmeye göre yüzde 9,1 oranında azalışla 7 milyar 329 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde sermaye transferleri için öngörölmüş olan ödeneğin yüzde 73'ü Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. 2018 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 48,2 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 22: Sermaye Transferleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi sermaye transferlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 23'te gösterilmiştir.

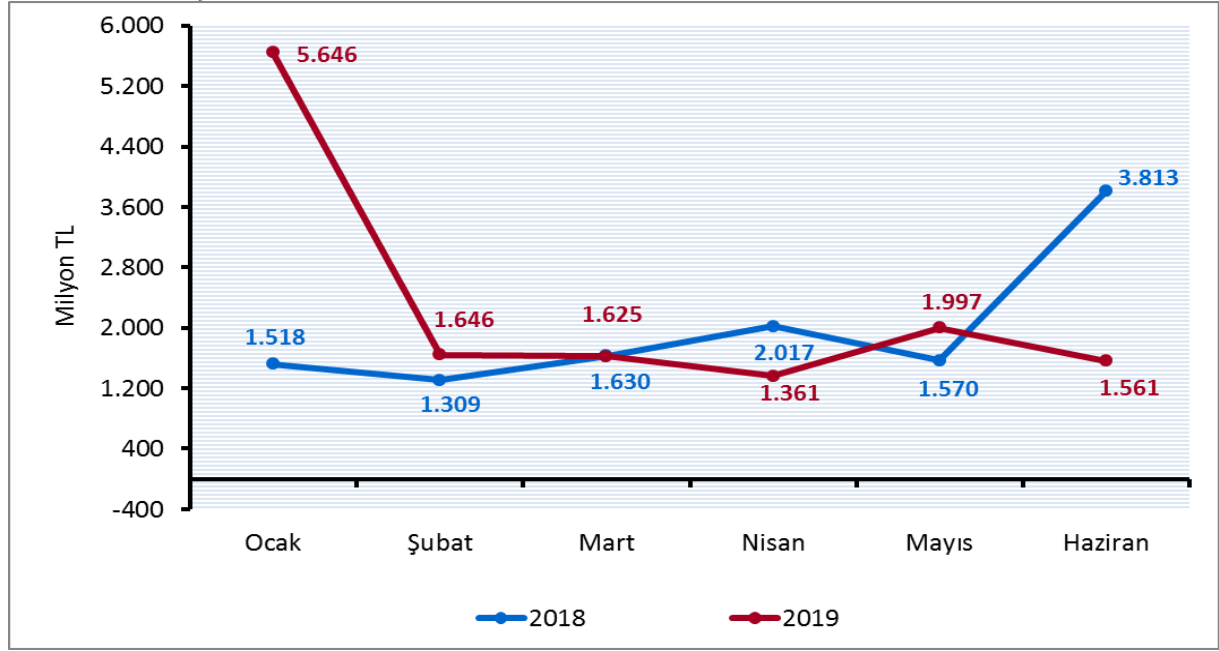
Grafik 23: Sermaye Transferlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

1.8. Borç Verme

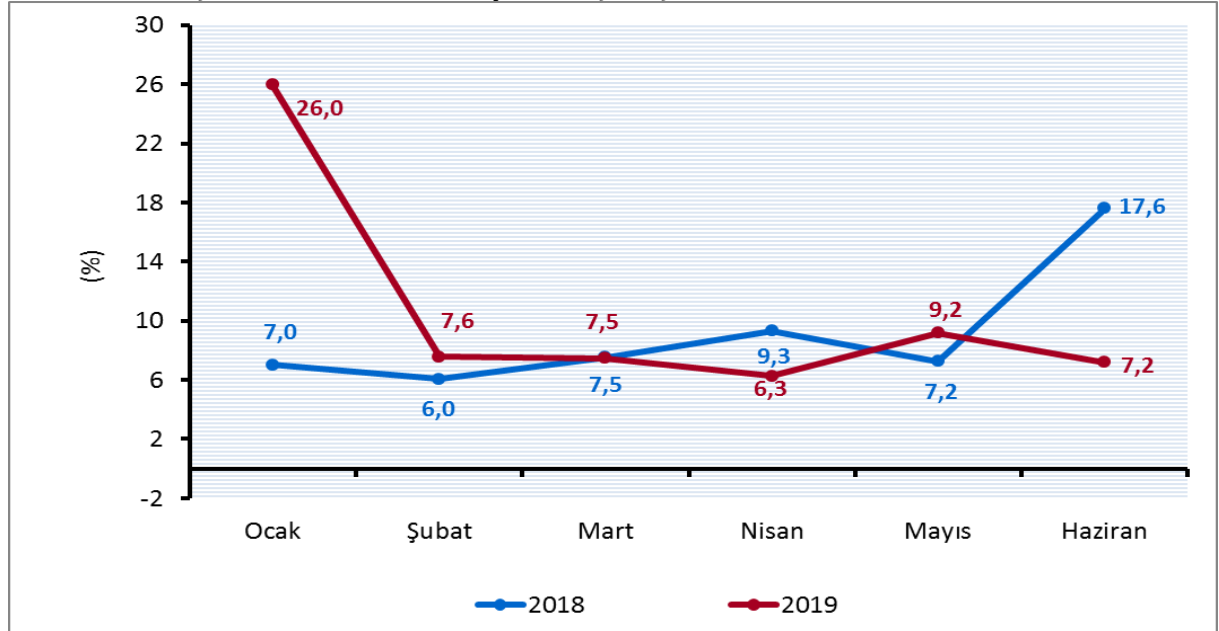
Borç verme kalemi 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 16,7 oranında artarak 13 milyar 836 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının Ocak-Haziran döneminde KİT'lere sermaye desteği olarak 3 milyar 597 milyon TL tutarında kaynak aktarılmış iken 2019 yılının aynı döneminde 8 milyar 860 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Grafik 24: Borç Verme

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde borç verme giderleri için öngörülen ödeneğin yüzde 63,6'sı Ocak-Haziran döneminde kullanılmıştır. Söz konusu oran 2018 yılının aynı döneminde yüzde 54,7'dir.

Grafik 25: Borç Verme Giderlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

2. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

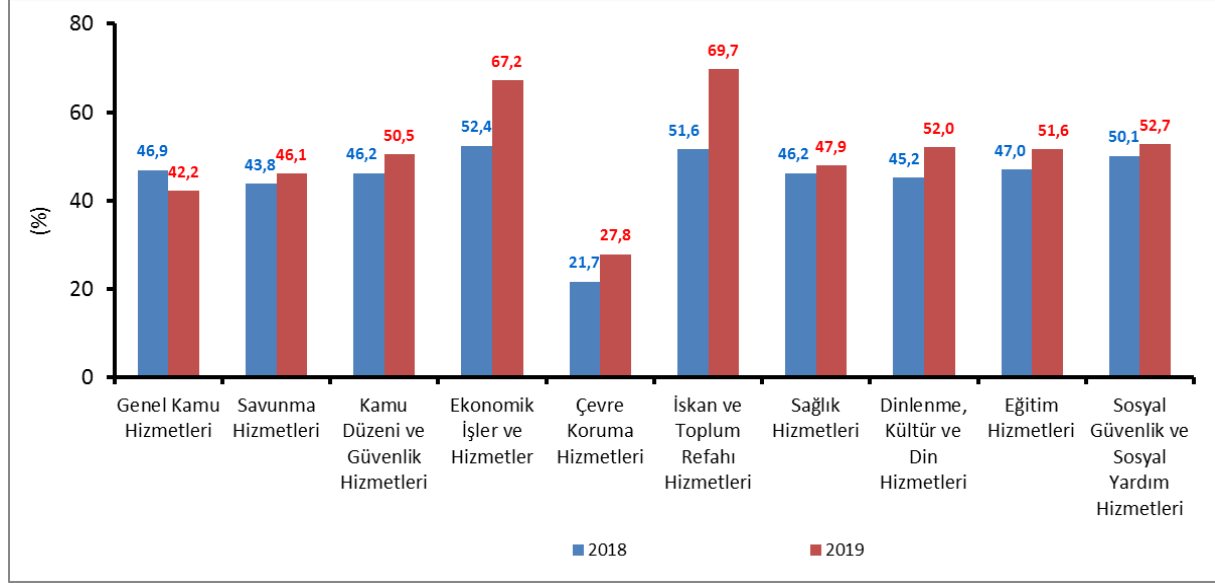
Fonksiyonel sınıflandırmaya göre 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

(Milyon TL)	2018 Yılına Gerçekleşmeleri	2018 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	2019 Hedef	2019 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme Oranı (%)		2019/2018 Ocak-Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
					2018	2019	
Genel Kamu Hizmetleri	226.445	106.096	295.367	124.603	46,9	42,2	17,4
Savunma Hizmetleri	41.495	18.178	48.877	22.544	43,8	46,1	24,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	67.286	31.082	74.147	37.417	46,2	50,5	20,4
Ekonomik İşler ve Hizmetler	111.854	58.596	96.349	64.769	52,4	67,2	10,5
Çevre Koruma Hizmetleri	817	177	547	152	21,7	27,8	-14,1
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	10.750	5.551	7.839	5.466	51,6	69,7	-1,5
Sağlık Hizmetleri	40.214	18.589	50.686	24.262	46,2	47,9	30,5
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	16.142	7.292	17.670	9.193	45,2	52,0	26,1
Eğitim Hizmetleri	134.720	63.351	148.398	76.635	47,0	51,6	21,0
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	181.087	90.778	221.096	116.526	50,1	52,7	28,4
Toplam	830.809	399.691	960.976	481.567	48,1	50,1	20,5

Tabloda görüleceği üzere 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gerçekleştirmeleri içinde en yüksek gider grubunu genel kamu hizmetleri oluşturmaktadır. 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde genel kamu hizmetleri için öngörülen 295 milyar 367 milyon TL tutarındaki ödeneğin Ocak-Haziran döneminde yüzde 42,2’si kullanılmış durumdadır. İkinci büyük grubu oluşturan sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerinde gerçekleştirme oranı yüzde 52,7 olmuştur. Bu oran, eğitim hizmetlerinde yüzde 51,6, ekonomik işler ve hizmetlerde yüzde 67,2, kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerinde yüzde 50,5, sağlık hizmetlerinde yüzde 47,9, savunma hizmetlerinde yüzde 46,1, dinlenme, kültür ve din hizmetlerinde yüzde 52, iskan ve toplum refahı hizmetlerinde yüzde 69,7, çevre koruma hizmetlerinde ise yüzde 27,8 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 26: Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderlerinin Gerçekleşme Oranları

Fonksiyonel sınıflandırmaya göre 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 26'da gösterilmiştir. Grafikte görüleceği üzere 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde fonksiyonel sınıflandırmaya göre gerçekleşme oranı en yüksek gider kalemi yüzde 69,7 ile iskan ve toplum refahı hizmetleridir.

3. Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde genel bütçeli idareler 467 milyar 158 milyon TL, özel bütçeli idareler 47 milyar 865 milyon TL, düzenleyici ve denetleyici kurumlar ise 2 milyar 263 milyon TL harcama yapmışlardır. 2018 yılının aynı dönemine göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcamaları yüzde 19,5 oranında artmışken, özel bütçeli idarelerin harcamaları yüzde 4,4, düzenleyici ve denetleyici kurumların harcamaları ise yüzde 18,2 oranında azalmıştır. (Ek:4)

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki icracı bakanlıklar içinde en yüksek harcamayı sırasıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede Milli Eğitim Bakanlığı 57 milyar 969 milyon TL, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 52 milyar 458 milyon TL ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 23 milyar 478 milyon TL harcama gerçekleştirmiştir.

Özel bütçeli idareler içinde en yüksek harcamayı 18 milyar 227 milyon TL ile Karayolları Genel Müdürlüğü gerçekleştirmiştir. Bu idareyi, Devlet Su İşleri Genel

Müdürlüğü 3 milyar 933 milyon TL harcama ile izlemiştir. Karayolları Genel Müdürlüğünün harcamalarının önemli bir kısmı yatırım harcamalarından (yol yapım, bakım-onarım giderlerinden), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün harcamalarının önemli bir kısmı da yine yatırım harcamalarından (baraj ve sulama kanalı yapım giderlerinden) kaynaklanmaktadır. (Ek: 5)

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar içinde en yüksek harcamayı 1 milyar 574 milyon TL ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu gerçekleştirmiştir. (Ek: 6)

C. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİNİN GELİŞİMİ

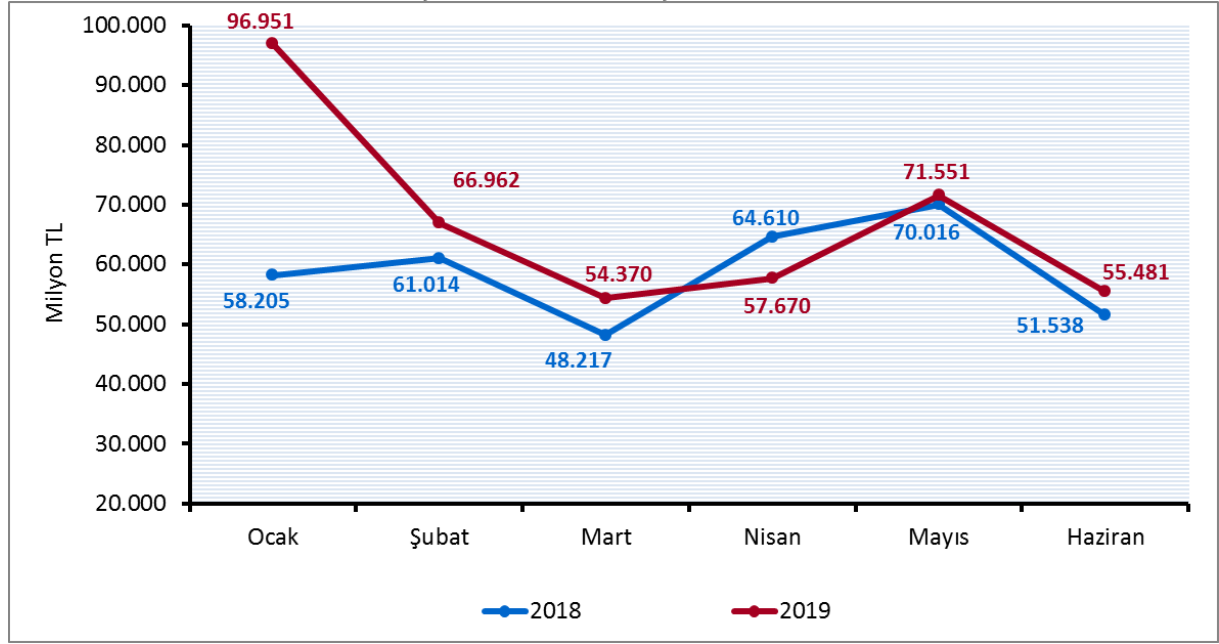
2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, merkezi yönetim bütçe gelirleri 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 14 oranında artışla 402 milyar 984 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup bütçe hedefinin yüzde 45,8'ine ulaşılmıştır. (Ek: 3)

Tablo 8: Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon TL)	2018			2019			2019/2018 Ocak-Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
	Yılsonu Gerçekleşme	Ocak- Haziran Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Hedef	Ocak- Haziran Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	757.996	353.601	46,6	880.359	402.984	45,8	14,0
Genel Bütçe Gelirleri	729.063	339.522	46,6	862.759	389.630	45,2	14,8
Vergi Gelirleri	621.536	294.820	47,4	756.495	307.743	40,7	4,4
Vergi Dışı Diğer Gelirler	107.526	44.702	41,6	106.264	81.888	77,1	83,2
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	23.761	10.888	45,8	11.180	9.235	82,6	-15,2
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	5.173	3.191	61,7	6.420	4.119	64,2	29,1

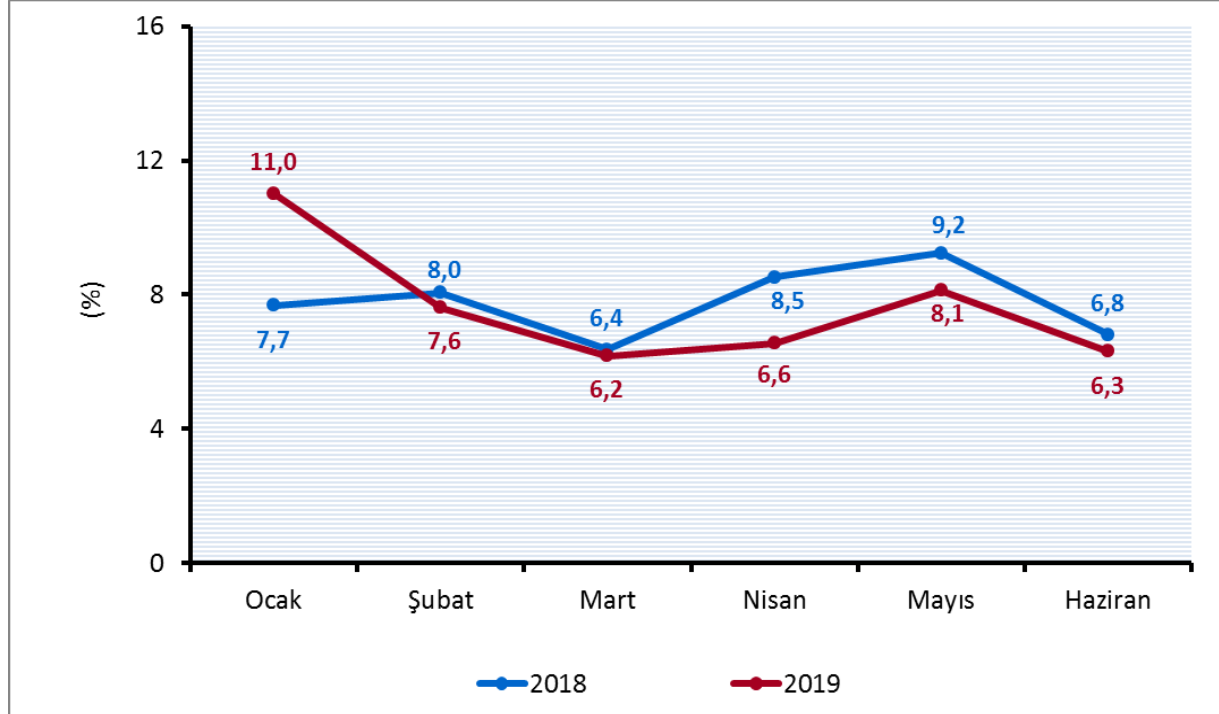
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi merkezi yönetim bütçe gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 27'de gösterilmiştir.

Grafik 27: Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin Gelişimi

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi merkezi yönetim bütçe gelirlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 28’de gösterilmiştir.

Grafik 28: Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

Merkezi yönetim bütçe gelirleri 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 2018 yılının aynı dönemine göre tutar olarak Nisan ayı hariç diğer tüm aylarda yüksek düzeyde gerçekleşirken,

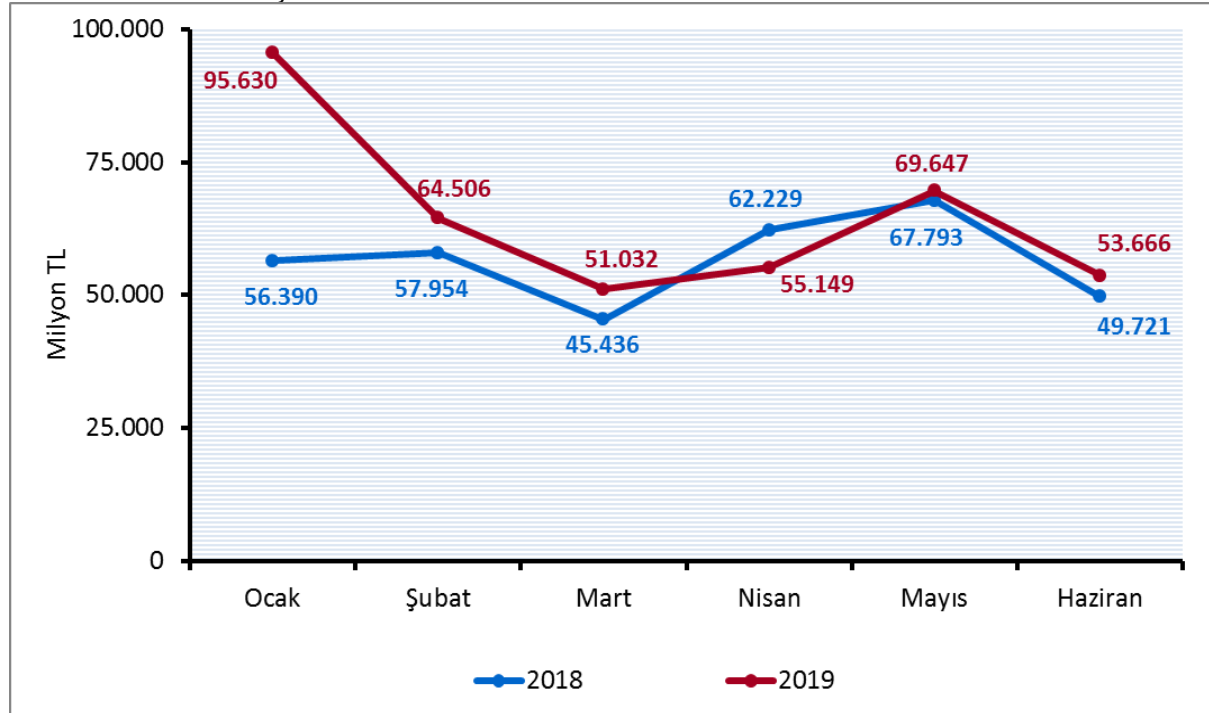
gerçekleşme oranları açısından Ocak ayında yüksek, diğer aylarda ise düşük düzeyde gerçekleşmiştir.

1. Genel Bütçe Gelirleri

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde genel bütçe gelirleri 339 milyar 522 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde ise genel bütçe gelirleri yüzde 14,8 oranında artarak 389 milyar 630 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

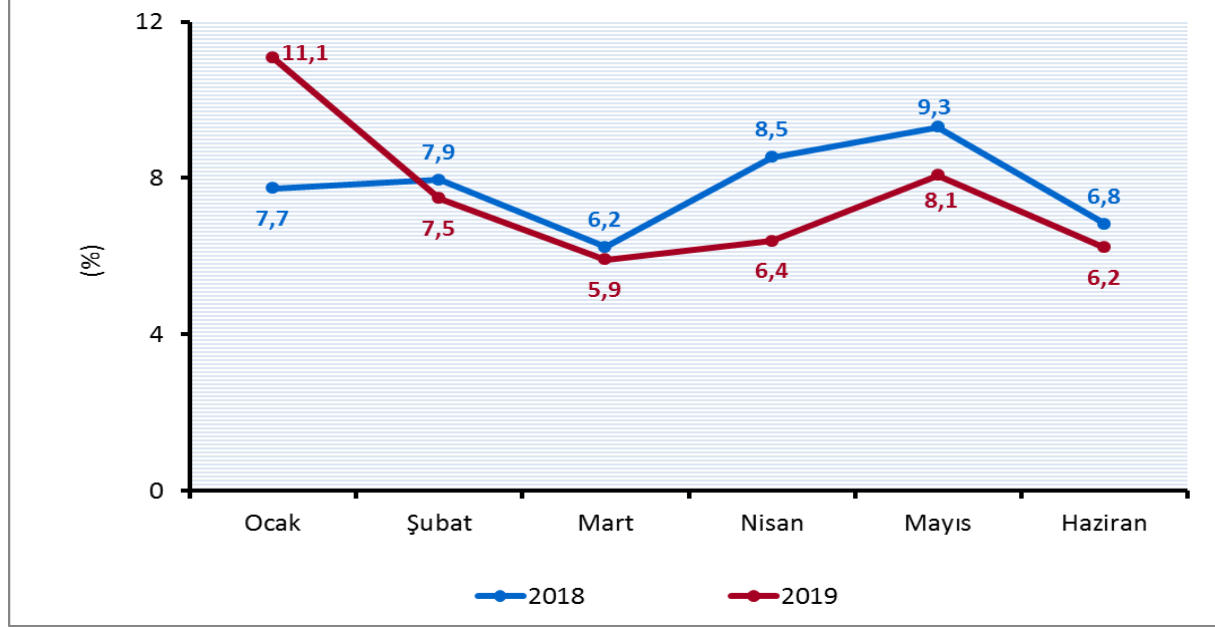
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi genel bütçe gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 29’da gösterilmiştir.

Grafik 29: Genel Bütçe Gelirleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi genel bütçe gelirleri aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 30’da gösterilmiştir. Genel bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde yüzde 46,6 iken 2019 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 45,2 olmuştur.

Grafik 30: Genel Bütçe Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

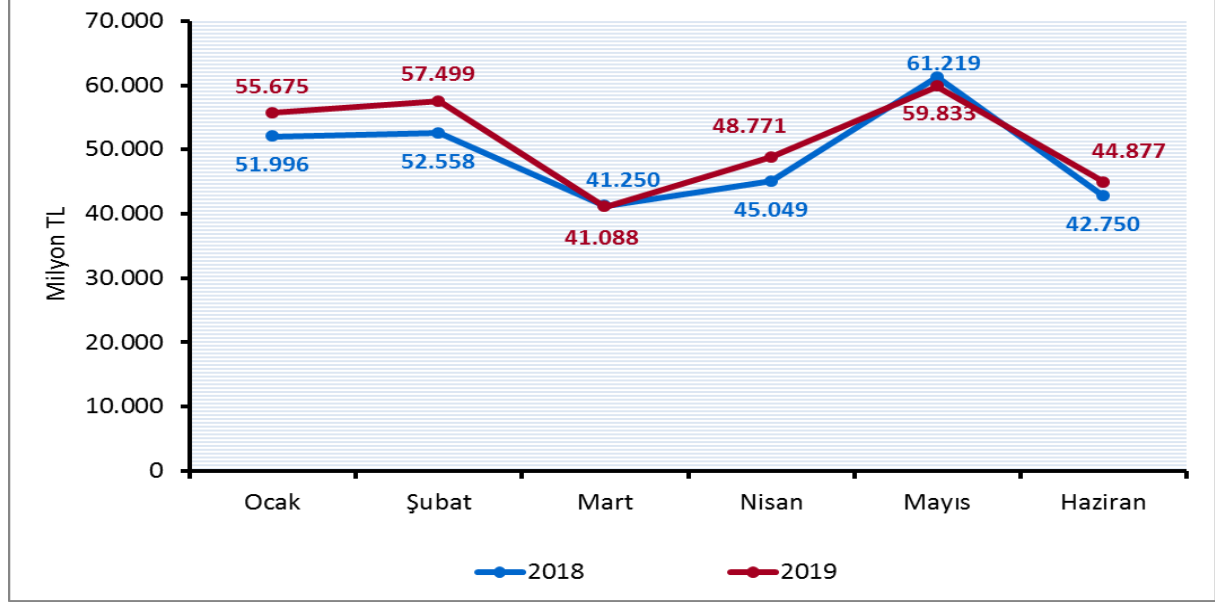

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde genel bütçe gelirleri tahsilat tutarları Nisan ayı hariç diğer aylarda 2018 yılının aynı dönemine göre yüksek düzeyde gerçekleşirken, gerçekleşme oranları açısından Ocak ayında yüksek, diğer aylarda ise düşük düzeyde gerçekleşmiştir.

1.1.Vergi Gelirlerinin Gelişimi

2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 294 milyar 820 milyon TL olan vergi gelirleri, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 4,4 oranında artarak 307 milyar 743 milyon TL olmuştur.

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi vergi gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 31’de gösterilmiştir.

Grafik 31: Vergi Gelirlerinin Gelişimi

Başlıca vergi türlerinin 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Tablo 9’da gösterilmiştir.

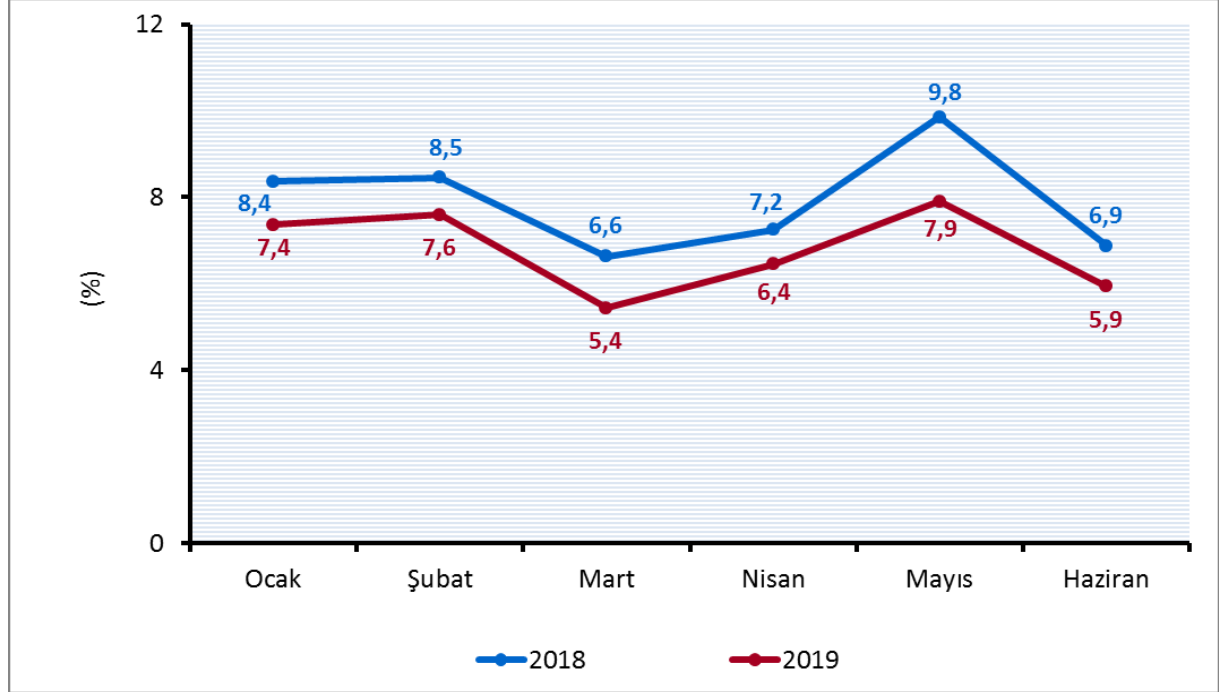
Tablo 9: Başlıca Vergi Türleri Gerçekleşmeleri ve Oranları

(Milyon TL)	2018 Yılı Sonu Gerçekleşmeleri	2018 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	2019 Hedef	2019 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşmeleri	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme Oranı (%)		2019/2018 Ocak-Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
					2018	2019	
Vergi Gelirleri	621.536	294.820	756.495	307.743	47,4	40,7	4,4
Gelir Vergisi	138.992	63.436	171.882	74.751	45,6	43,5	17,8
Kurumlar Vergisi	78.673	34.730	74.190	36.521	44,1	49,2	5,2
Motorlu Taşıtlar Vergisi	12.844	6.488	16.031	7.053	50,5	44,0	8,7
Dahilde Alınan KDV	56.354	29.507	70.665	25.173	52,4	35,6	-14,7
Özel Tüketim Vergisi	133.906	67.678	162.570	64.804	50,5	39,9	-4,2
İthalde Alınan KDV	122.262	55.350	165.771	57.902	45,3	34,9	4,6
Damga Vergisi	16.961	8.540	20.843	9.425	50,3	45,2	10,4
Harçlar	21.689	11.160	27.741	10.757	51,5	38,8	-3,6
Diğer	39.854	17.931	46.802	21.359	45,0	45,6	19,1

Tabloda görüleceği üzere 2018 yılı Ocak-Haziran dönemi vergi gelirleri gerçekleşme oranı yüzde 47,4 iken 2019 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 40,7 olmuştur.

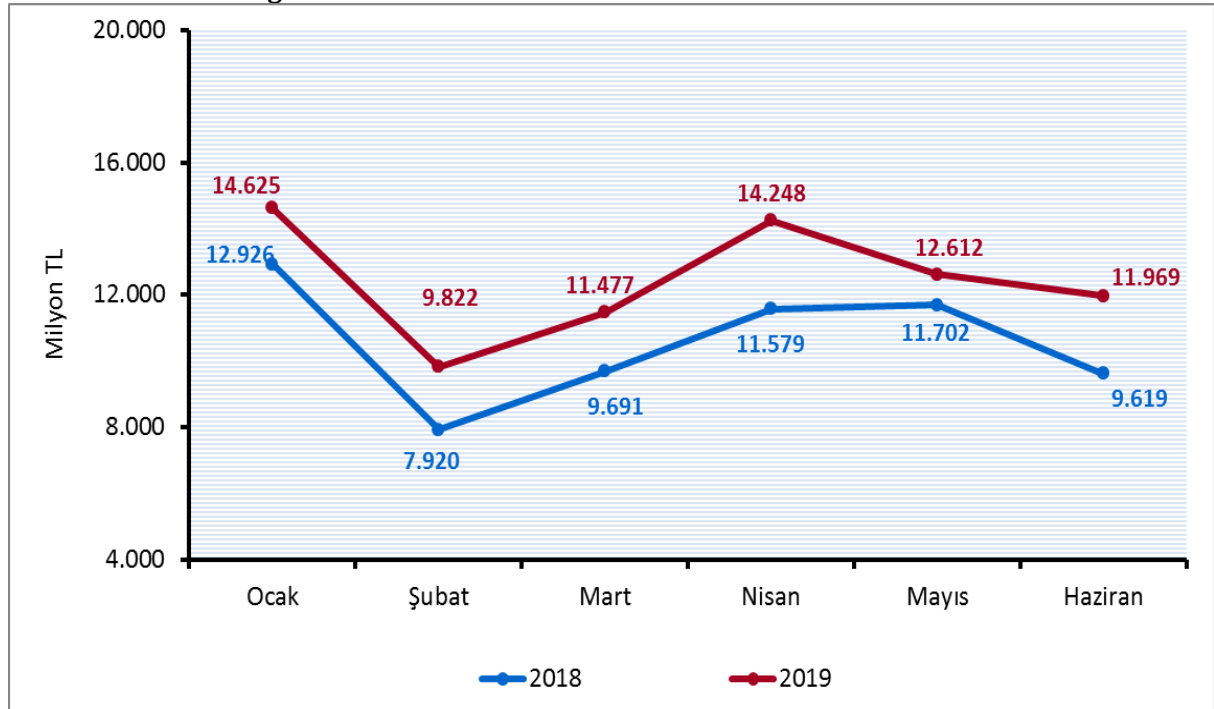
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi vergi gelirlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 32’de gösterilmiştir.

Grafik 32: Vergi Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gelir vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 33'te gösterilmiştir.

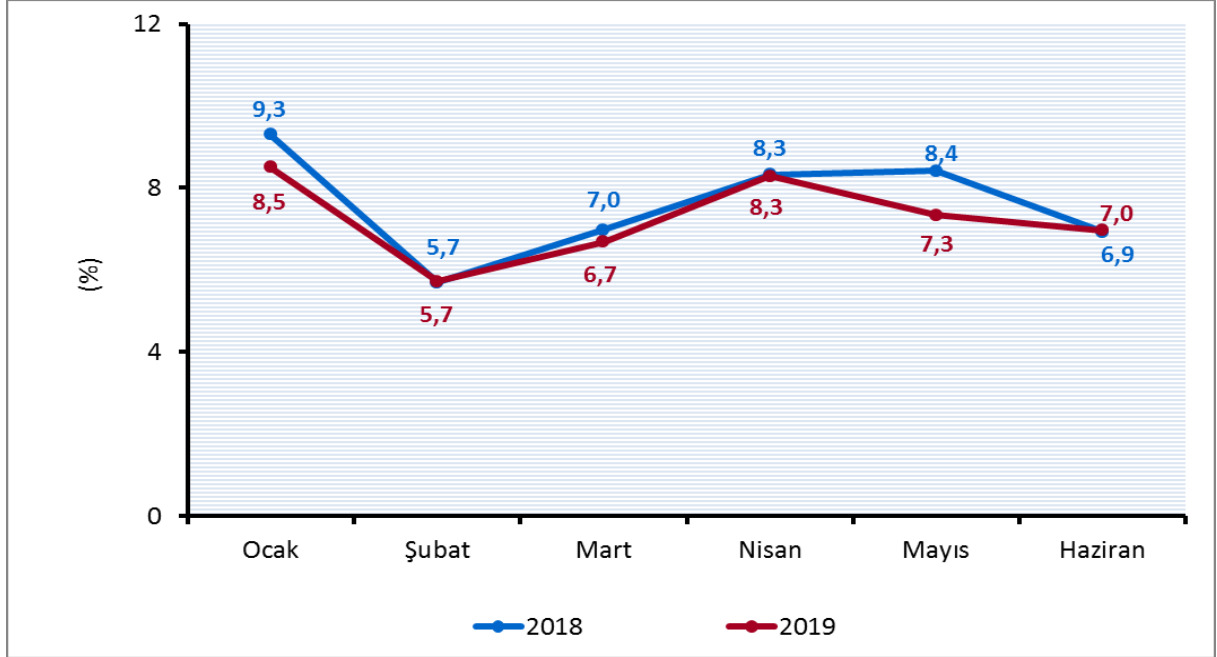
Grafik 33: Gelir Vergisi

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi gelir vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 34'te gösterilmiştir.

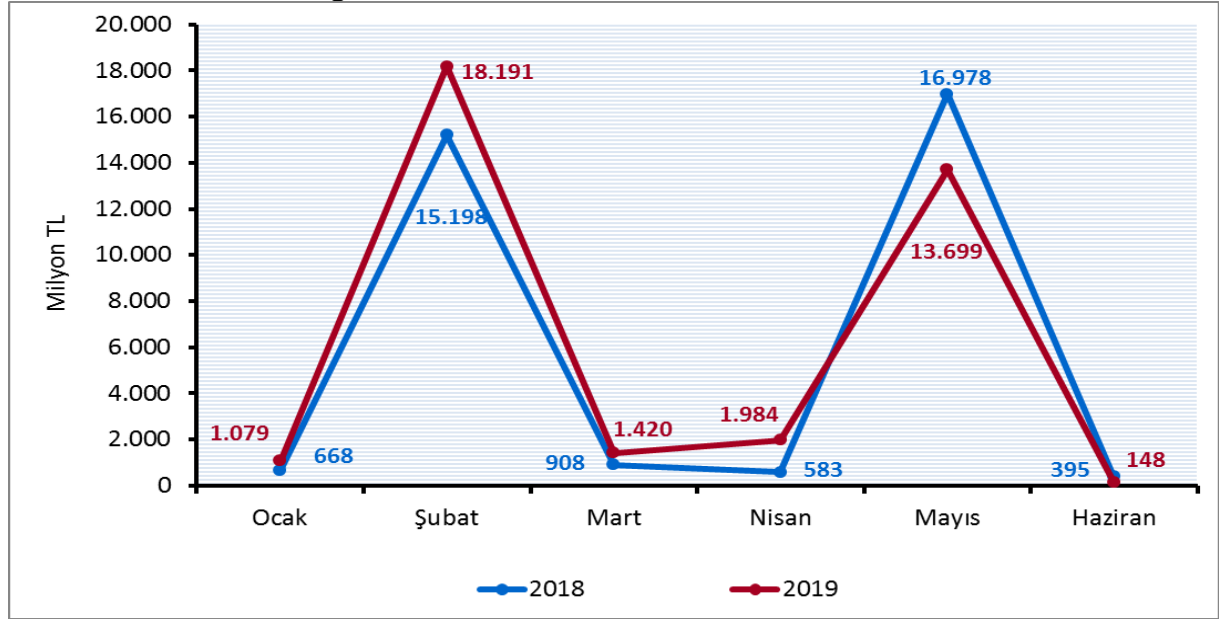
Gelir vergisinde, 2019 yılının Ocak-Haziran döneminde bütçe hedefinin yüzde 43,5'ine ulaşılmış olup 74 milyar 751 milyon TL tahsilat yapılmıştır. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 63 milyar 436 milyon TL gelir vergisi tahsilatı yapılmış olup gerçekleşme oranı yüzde 45,6 olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde gelir vergisi tahsilatında 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 17,8'lik bir artış gerçekleşmiştir.

Grafik 34: Gelir Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

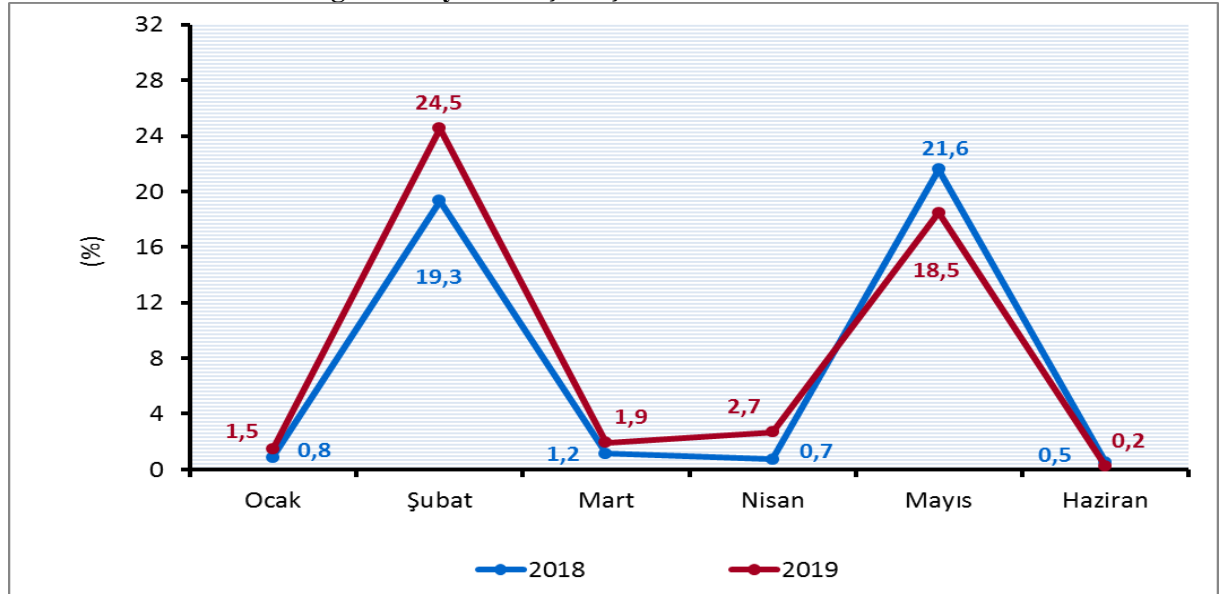
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi kurumlar vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 35'te gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 36 milyar 521 milyon TL kurumlar vergisi tahsilatı gerçekleştirilmiştir.

Grafik 35: Kurumlar Vergisi

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi kurumlar vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 36'da gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde kurumlar vergisi tahsilatında bütçe hedefinin yüzde 49,2'sine ulaşılmıştır. Grafığe göre kurumlar vergisinin 2019 yılı Ocak-Haziran dönemi aylık gerçekleşme oranlarının 2018 yılının aynı dönemi ile uyumlu bir seyir izlediği görülmektedir.

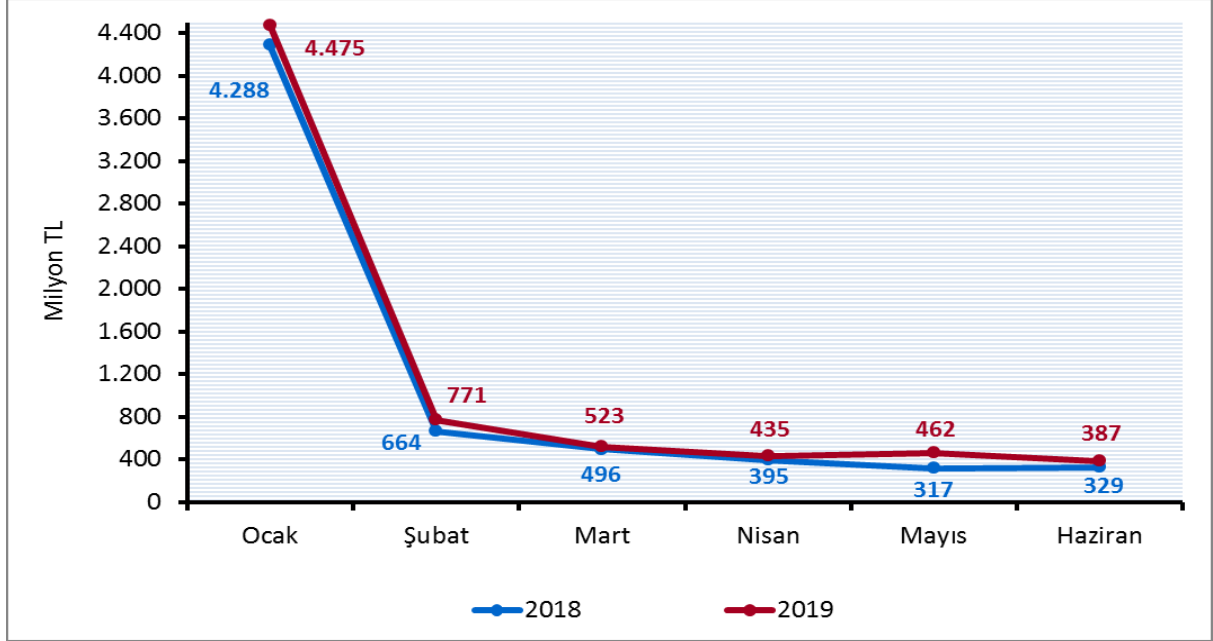
Grafik 36: Kurumlar Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi motorlu taşıtlar vergisinin aylık gerçekleşmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 37'de gösterilmiştir.

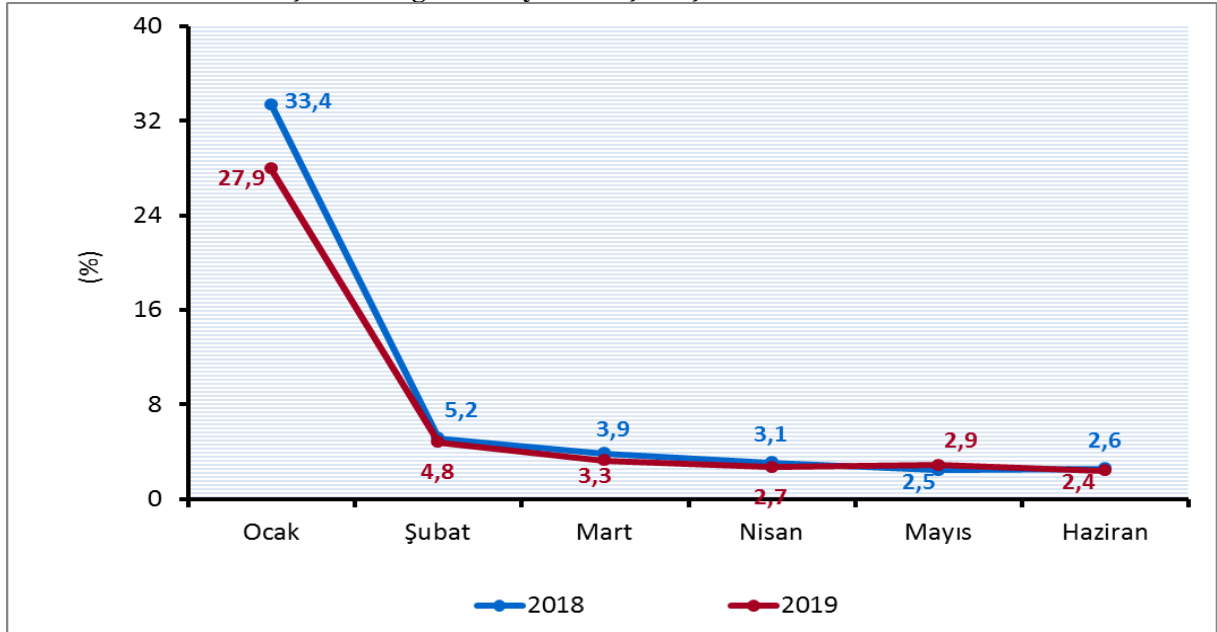
2019 yılı Ocak-Haziran döneminde motorlu taşıtlar vergisi 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 8,7'lik bir artışla 7 milyar 53 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 37: Motorlu Taşıtlar Vergisi

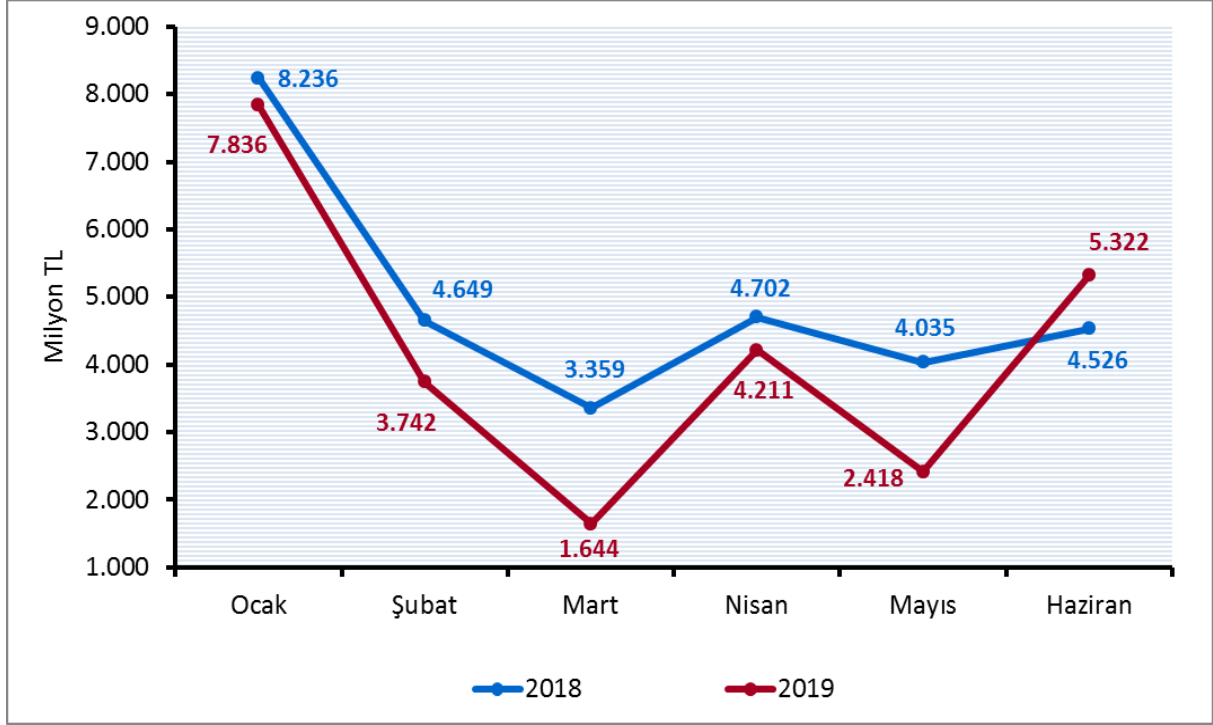
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi motorlu taşıtlar vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 38'de gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe hedefinin yüzde 44'üne ulaşılmış olup 2018 yılının aynı dönemdeki gerçekleşme oranı ise yüzde 50,5'tir.

Grafik 38: Motorlu Taşıtlar Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

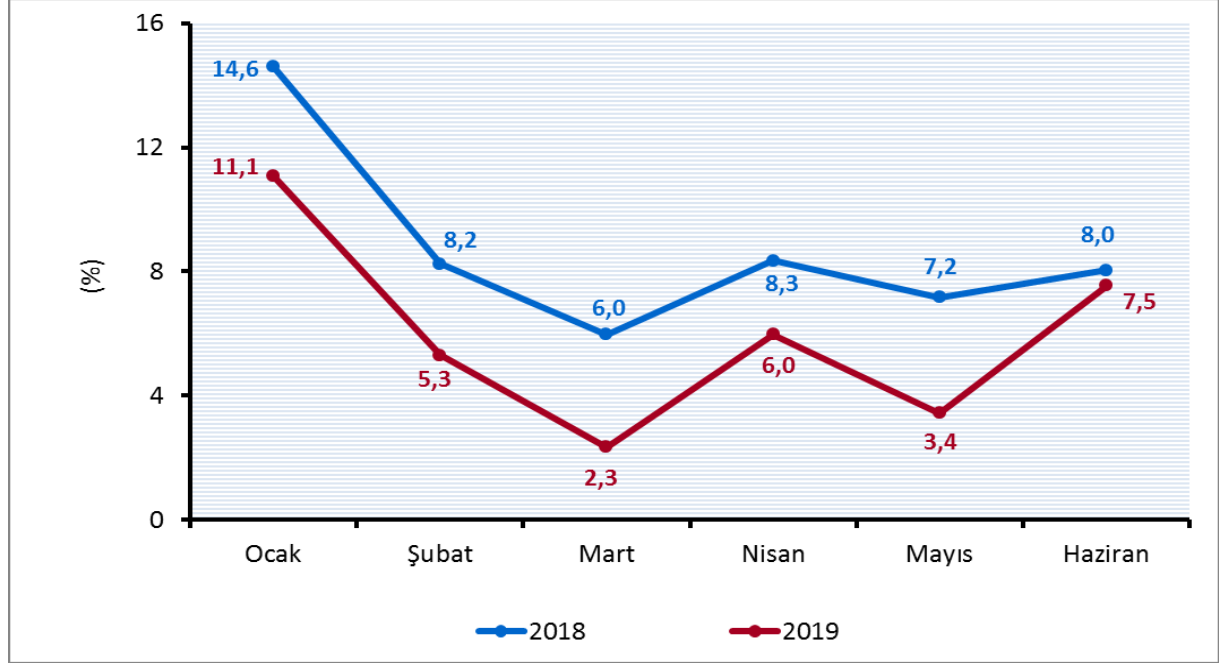
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi dahilinde alınan katma değer vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 39’da gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, dahilde alınan katma değer vergisi 25 milyar 173 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının aynı döneminde dahilde alınan katma değer vergisi 29 milyar 507 milyon TL’dir.

Grafik 39: Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi

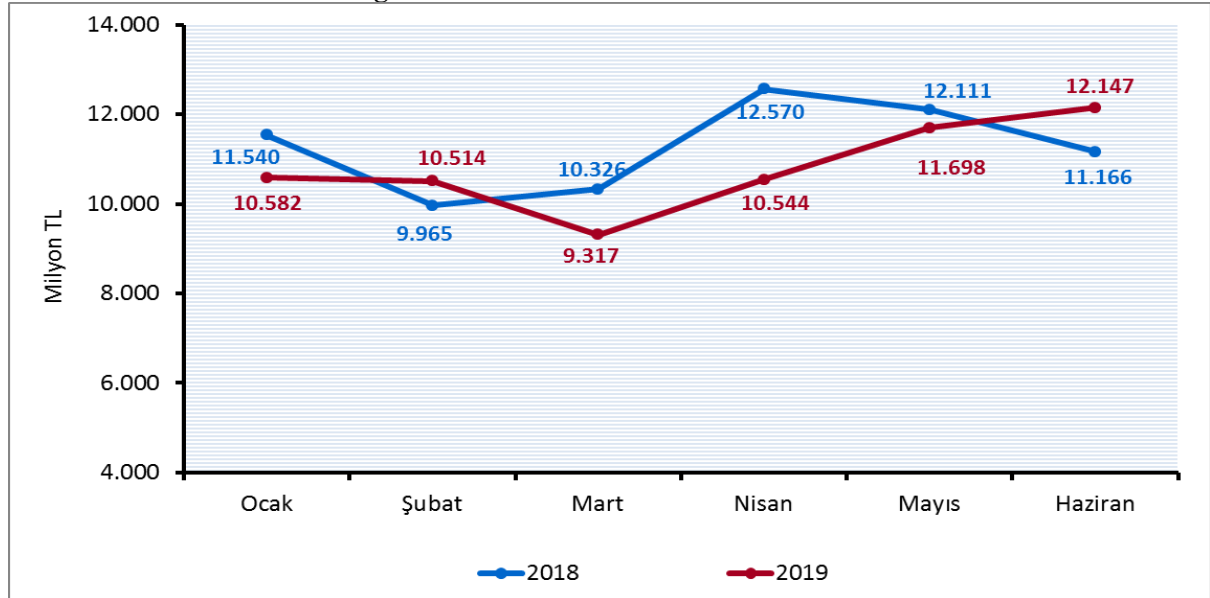
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi dahilinde alınan katma değer vergisinin aylık gerçekleştirme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 40’ta gösterilmiştir.

Grafik 40: Dahilde Alınan Katma Değer Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

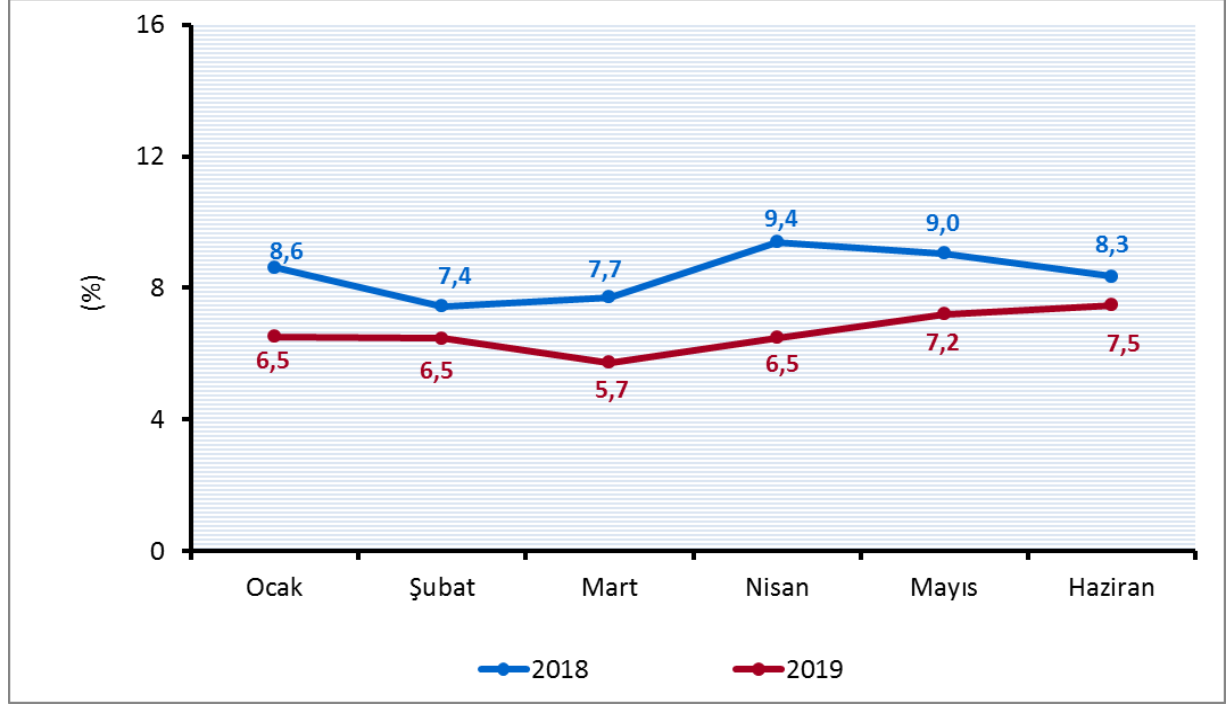
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi özel tüketim vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 41’de gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, özel tüketim vergisi tahsilatı 64 milyar 804 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup 2018 yılının aynı döneminde bu tutar 67 milyar 678 milyon TL’dir.

Grafik 41: Özel Tüketim Vergisi

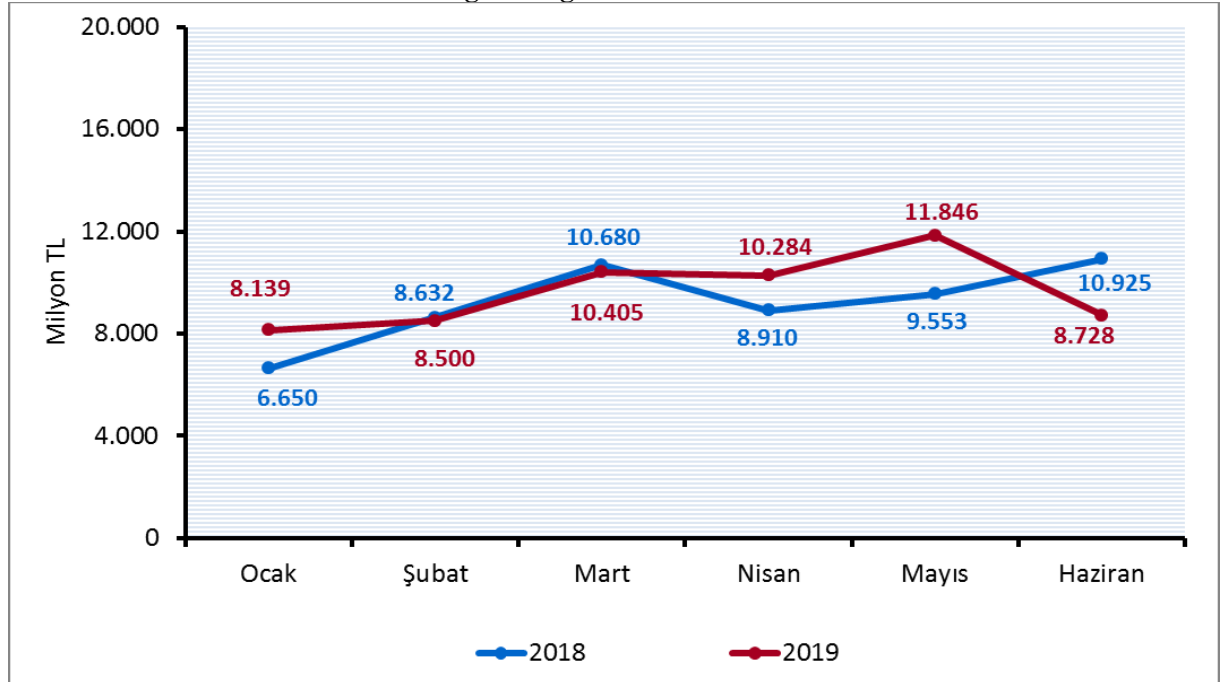
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi özel tüketim vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 42’de gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe hedefinin yüzde 39,9’una ulaşılmış olup 2018 yılının aynı döneminde bu oran yüzde 50,5 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 42: Özel Tüketim Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

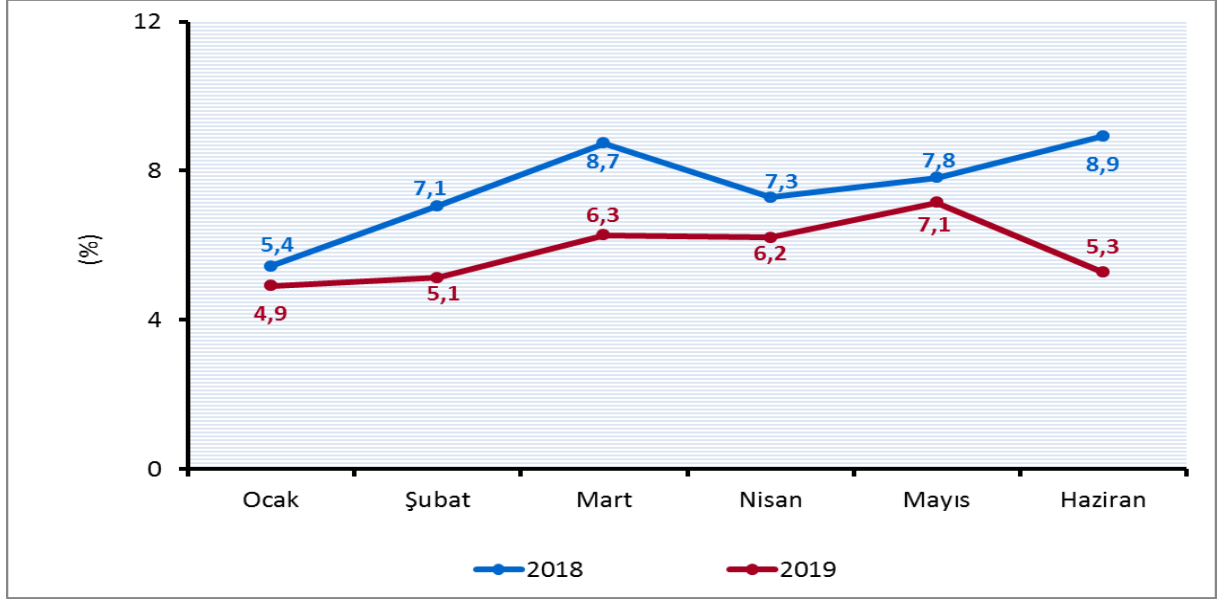
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi ithalde alınan katma değer vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 43'te gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, ithalde alınan katma değer vergisi 57 milyar 902 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 43: İthalde Alınan Katma Değer Vergisi

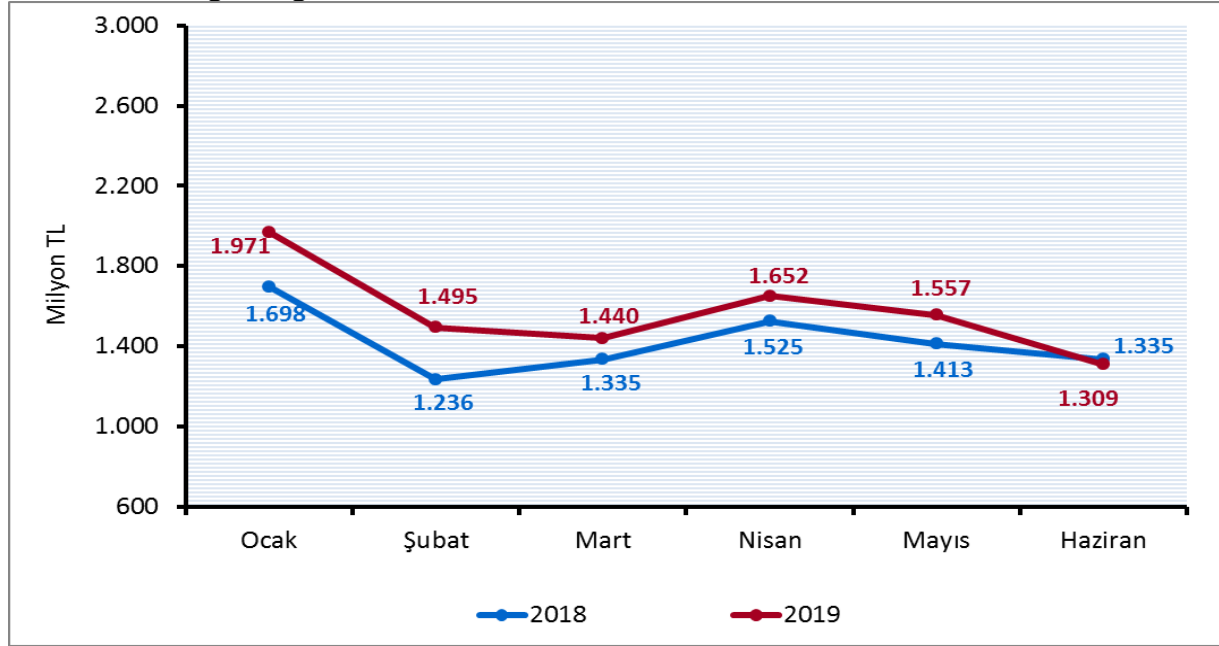
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi ithalde alınan katma değer vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 44'te gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde bütçe hedefinin yüzde 34,9'una ulaşılmış olup 2018 yılının aynı dönemindeki gerçekleşme oranı yüzde 45,3 olmuştur.

Grafik 44: İthalde Alınan Katma Değer Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

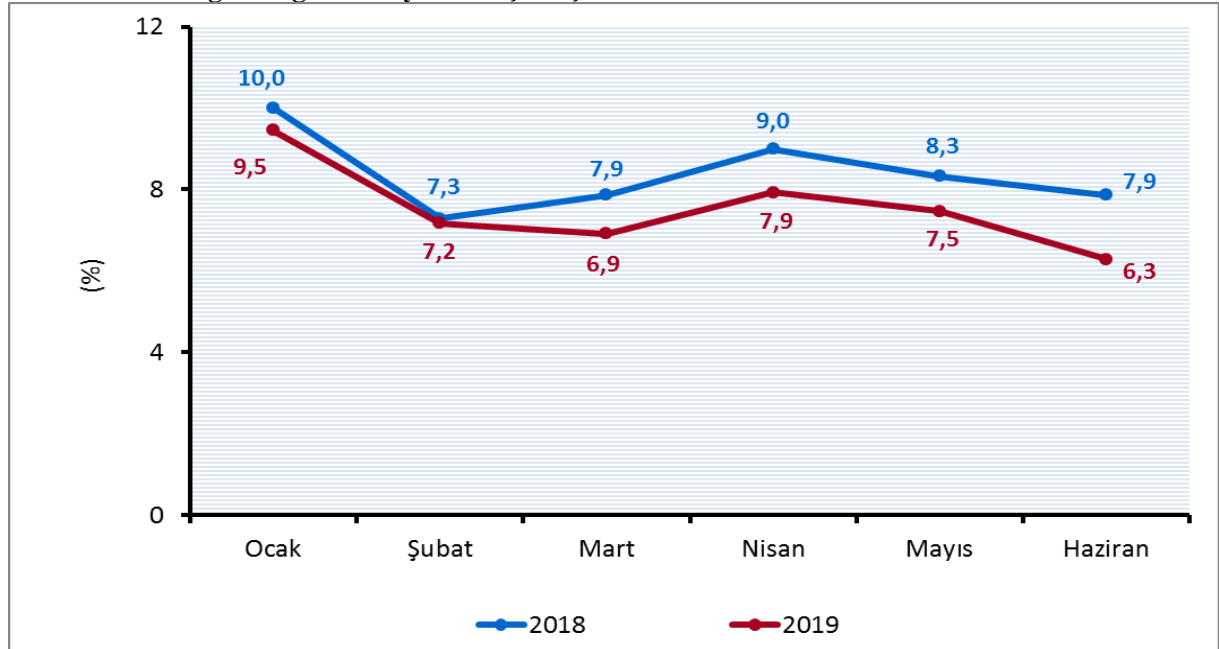
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi damga vergisinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 45'te gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 8 milyar 540 milyon TL gerçekleşen damga vergisi, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 10,4 oranında artış göstererek 9 milyar 425 milyon TL düzeyine ulaşmıştır.

Grafik 45: Damga Vergisi

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi damga vergisinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 46'da gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde yüzde 50,3 olan gerçekleşme oranı, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 45,2 olmuştur.

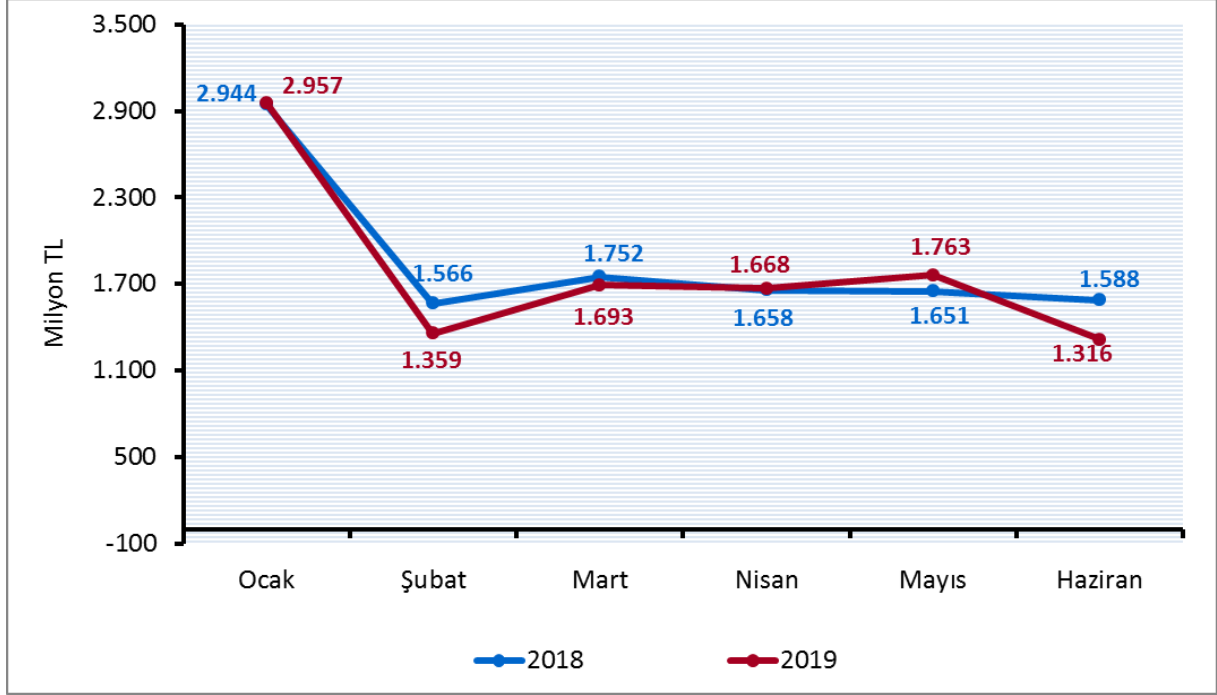
Grafik 46: Damga Vergisinin Aylık Gerçekleşme Oranı

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi harç gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 47'de gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde 11 milyar 160 milyon TL tutarında tahsilat yapılmış iken söz

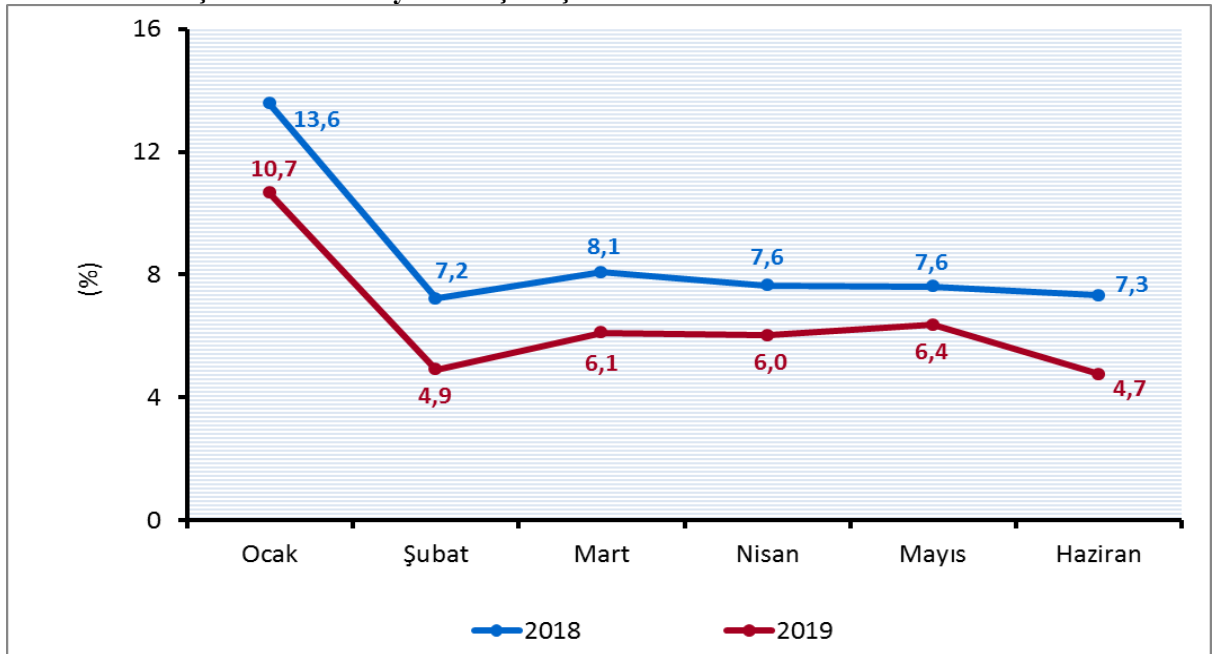
konusu tutar 2019 yılının aynı döneminde yüzde 3,6 oranında azalarak 10 milyar 757 milyon TL olmuştur.

Grafik 47: Harç Gelirleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi harç gelirlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 48’de gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde gerçekleşme oranı yüzde 51,5 iken, 2019 yılının aynı döneminde yüzde 38,8 olmuştur.

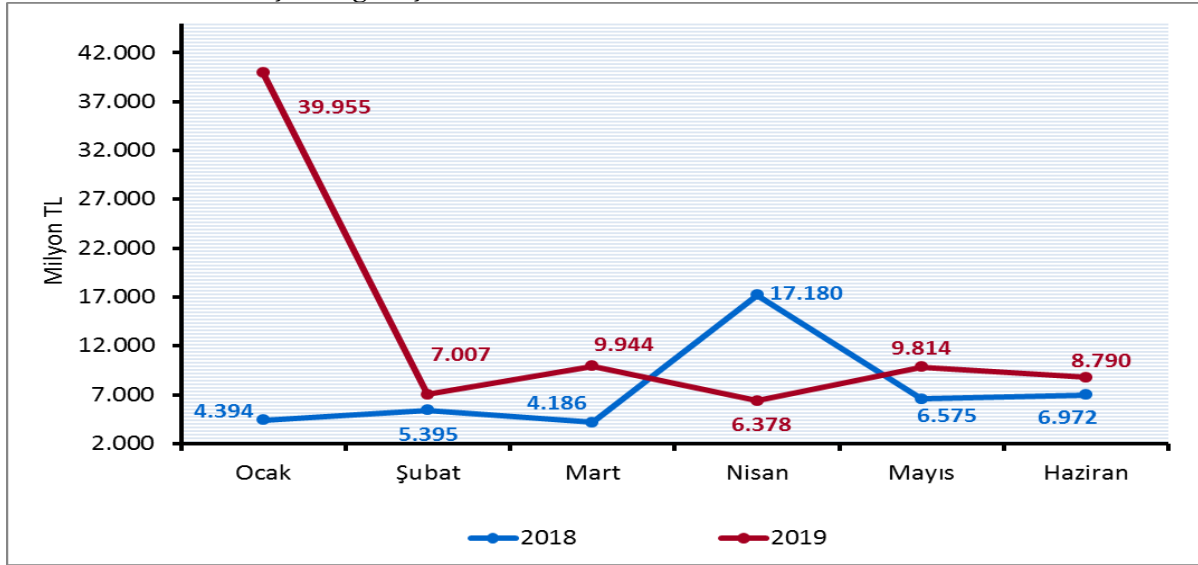
Grafik 48: Harç Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

1.2.Genel Bütçe Vergi Dışı Gelirlerinin Gelişimi

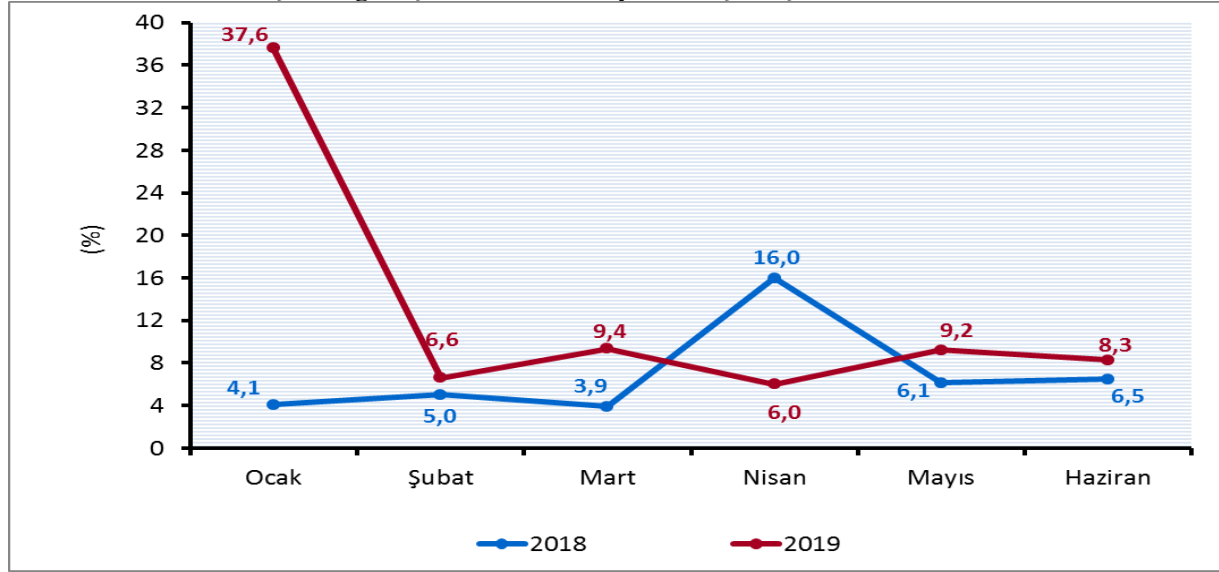
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi genel bütçe vergi dışı gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 49’da gösterilmiştir. 2019 yılında genel bütçe vergi dışı gelirleri için belirlenen bütçe hedefi 106 milyar 264 milyon TL olup Ocak-Haziran döneminde 81 milyar 888 milyon TL tahsilat gerçekleştirilmiştir. Genel bütçe vergi dışı gelirlerde 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 83,2’lik bir artış olmuştur.

Grafik 49: Genel Bütçe Vergi Dışı Gelirler

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi genel bütçe vergi dışı gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 50’de gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde gerçekleştirme oranı yüzde 41,6 iken, 2019 yılının aynı döneminde gerçekleştirme oranı yüzde 77,1 olmuştur.

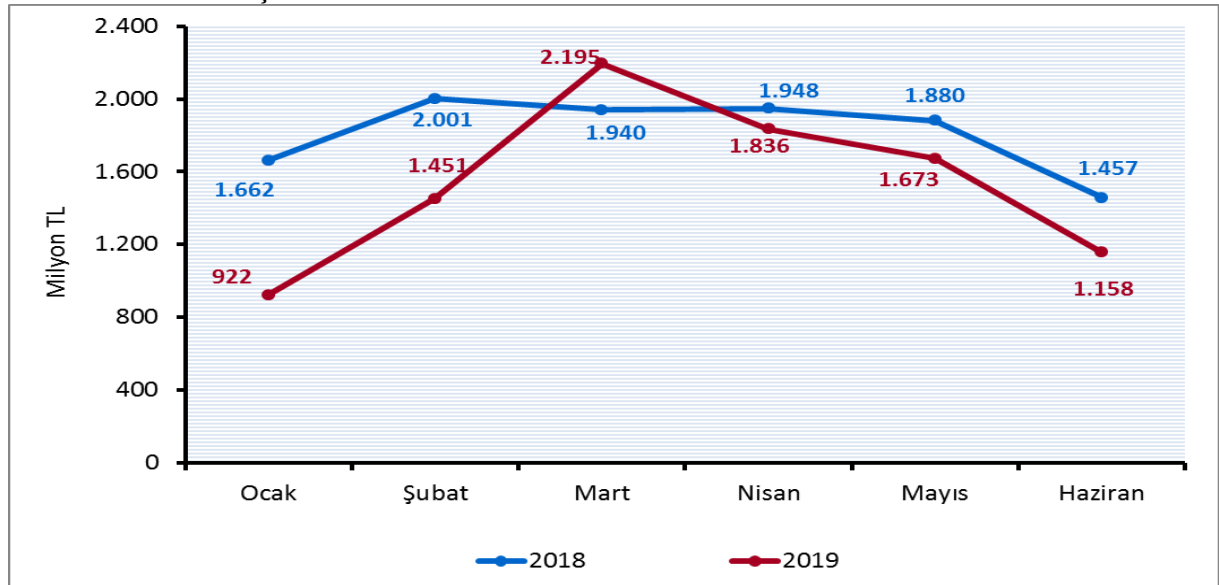
Grafik 50: Genel Bütçe Vergi Dışı Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

2. Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 51’de gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 9 milyar 235 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu gelirlerin 2018 yılının aynı döneminde 10 milyar 888 milyon TL olduğu dikkate alındığında, 2019 yılında bu gelirlerde yüzde 15,2 oranında bir azalış olduğu görülmektedir.

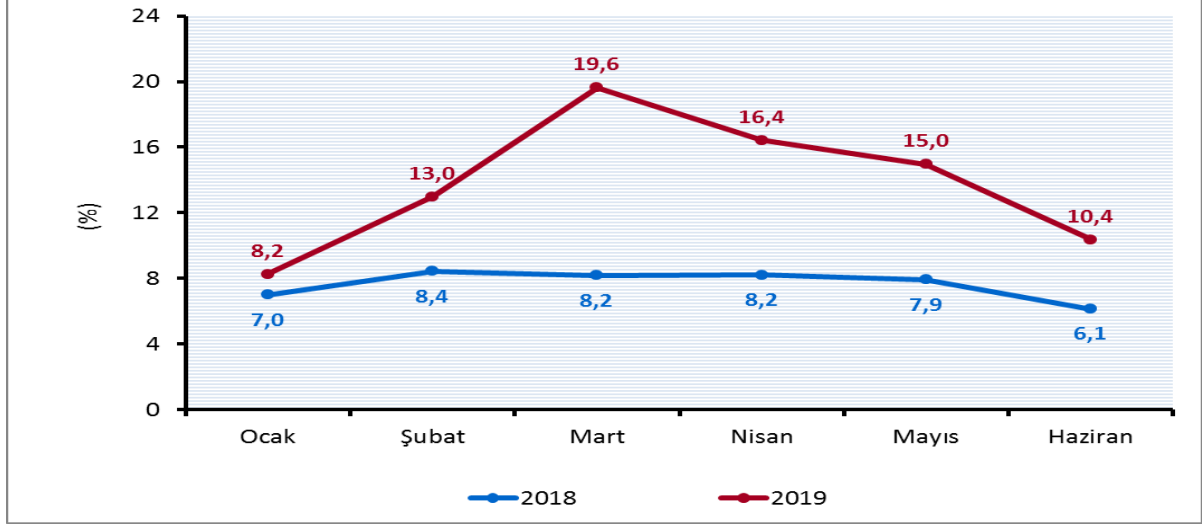
Grafik 51: Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı

olarak Grafik 52’de gösterilmiştir. 2018 yılı Ocak-Haziran döneminde özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinin gerçekleşme oranı yüzde 45,8 iken 2019 yılının aynı döneminde söz konusu oran yüzde 82,6 olmuştur.

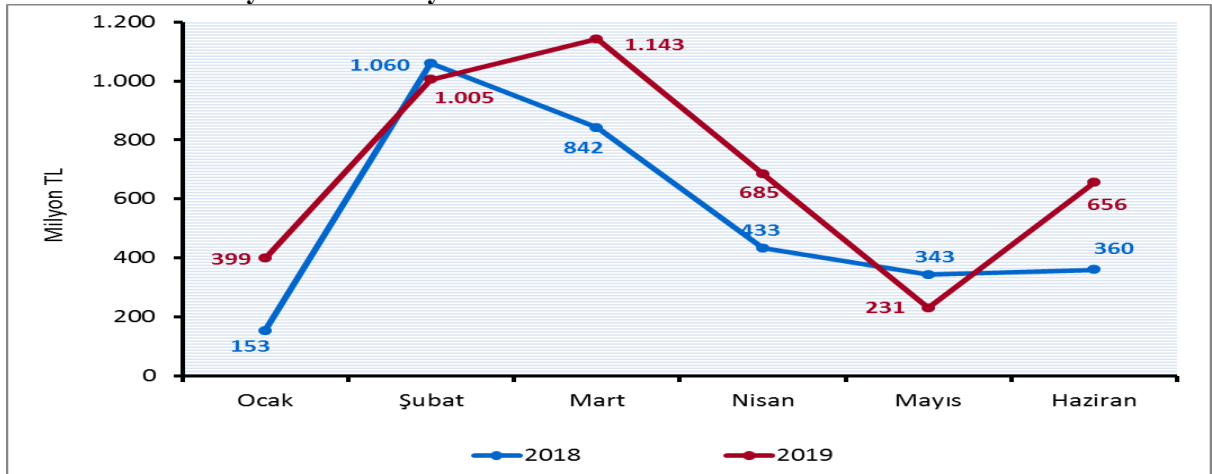
Grafik 52: Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

3. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri

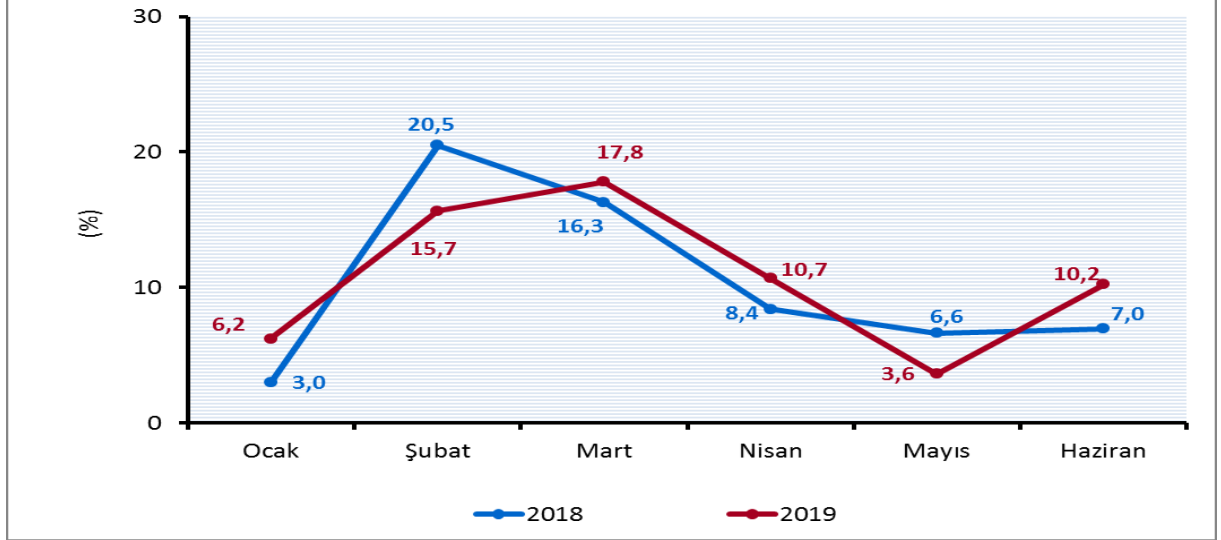
2019 yılı Ocak-Haziran dönemi düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirlerinin aylık gerçekleştirmeleri, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleştirmeleri ile karşılaştırmalı olarak Grafik 53’te gösterilmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 4 milyar 119 milyon TL olarak gerçekleşmiş ve söz konusu gelirlerde 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 29,1 oranında artış meydana gelmiştir.

Grafik 53: Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri

2019 yılı Ocak-Haziran dönemi düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirlerinin aylık gerçekleşme oranları, 2018 yılının aynı döneminin gerçekleşme oranları ile karşılaştırmalı olarak Grafik 54’te gösterilmiştir.

Grafik 54: Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirlerinin Aylık Gerçekleşme Oranı

III. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN FİNANSMANI VE BORÇ STOKUNUN GELİŞİMİ

A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN FİNANSMANI

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe gelirleri 402 milyar 984 milyon TL'ye, bütçe giderleri ise 481 milyar 567 milyon TL'ye ulaşmış olup söz konusu dönemde bütçe dengesi 78 milyar 583 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 78 milyar 583 milyon TL'lik merkezi yönetim nakit açığının yanı sıra 16 milyar 554 milyon TL net dış borçlanma, 62 milyar 886 milyon TL net iç borçlanma olmak üzere toplam 79 milyar 439 milyon TL net borçlanma gerçekleştirilmiştir. Ayrıca aynı dönemde net borç verme kaleminden 250 milyon TL finansman sağlanmıştır.

Tablo 10: Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Finansmanı*

(Milyon TL)	2019 Yılı Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	402.984
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	481.567
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi	-78.583
Merkezi Yönetim Bütçe Nakit Dengesi	-78.583
Merkezi Yönetim Finansmanı	78.583
Borçlanma (Net)	79.439
Dış Borçlanma (Net)	16.554
Kullanım	36.559
Ödeme	-20.005
İç Borçlanma (Net)	62.886
-TL Cinsinden Hazine Bonosu	1.916
Satış	7.411
Ödeme	-5.495
- Döviz Cinsinden Hazine Bonosu	1.018
Satış	1.122
Ödeme	-105
-TL Cinsinden Devlet Tahvili	28.266
Satış	63.229
Ödeme	-34.963
-Döviz Cinsinden Devlet Tahvili	31.687
Satış	31.919
Ödeme	-232
Net Borç Verme (-)	-250
Borç Verme	0
Geri Ödeme (-)	250
Özelleştirme Geliri	0
TMSF Gelir Fazlaları	0
Kasa/Banka ve Diğer İşlemler	-1.107

*Geçici

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, geçmiş dönemlerde olduğu gibi 2019 yılı için de stratejik ölçütler çerçevesinde borçlanma politikaları belirlemiş ve temel piyasa riskleri olan döviz kuru, faiz ve likidite risklerini bu ölçütler doğrultusunda yönetmiştir.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde uluslararası sermaye piyasalarından toplam 6 milyar 420 milyon ABD Doları dış finansman sağlanmıştır.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde nakit iç borçlanmanın yüzde 68,5'i TL cinsi, yüzde 31,5'i altın ve döviz cinsi borçlanma araçlarının ihraçları yoluyla karşılanmıştır. Toplam iç borçlanmanın yüzde 68,6'sı sabit faizli, yüzde 31,4'ü değişken faizli senetlerden oluşmuştur.

Nakit iç borçlanmanın ortalama vadesi 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 29,1 ay olarak gerçekleşmiştir. Sabit faizli TL cinsi nakit iç borçlanmanın ortalama yıllık bileşik faizi ise 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde yüzde 22,2 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında da önceki yıllarda olduğu gibi Devlet iç borçlanma senetlerinin likiditesinin artırılması ve verim eğrisinin geliştirilmesi hedeflerine paralel olarak, piyasada daha az sayıda, likiditesi yüksek ve derinliği olan senetlerin yer almasına yönelik bir borçlanma stratejisi benimsenmiştir. Bu kapsamda 2019 yılı itfa profili çerçevesinde, değişik vadelerde TL cinsinden sabit kuponlu tahvillerin gösterge tahvil olarak ihracı gerçekleştirilecektir.

Diğer taraftan yastık altında bulunan altınların ekonomiye kazandırılması, finansman araçlarının çeşitlendirilmesi ve yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla 2017 yılı Ekim ayında ilk defa Altın Tahvili ve Altına Dayalı Kira Sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihraçlara 2019 yılında da devam edilmiş, bununla birlikte kurumsal yatırımcılara yönelik de Altın Tahvili ve Altına Dayalı Kira Sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 34,9 ton altın karşılığı senet ihraç edilmiştir.

Ayrıca yatırımcı tabanının genişletilmesi, yatırım enstrümanlarının çeşitlendirilmesi ve sermaye piyasalarının geliştirilmesi amacıyla iç piyasada döviz cinsinden Devlet tahvili ve kira sertifikası ihraçları gerçekleştirilmiştir.

Kamu borçlanma senetleri birincil ve ikincil piyasasının geliştirilmesi, borç çevirme (roll-over) riskinin azaltılması, yatırımcı tabanının geliştirilmesi, şeffaf, rekabetçi ve daha organize bir piyasa oluşturulması amaçları ile kurulan Piyasa Yapıcılığı Sisteminin uygulamasına 2019 yılında da devam edilmektedir.

B. MERKEZİ YÖNETİM BORÇ STOKUNDAKİ GELİŞMELER

2018 yılı sonu itibarıyla 1 milyar 67 milyon TL olarak gerçekleşen merkezi yönetim borç stoku 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 1 milyar 219 milyon TL olmuştur. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim borç stoku içerisinde iç borç stokunun payı yüzde 55,4, dış borç stokunun payı ise yüzde 44,6 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam stok içerisinde sabit faizli borç stokunun payı yüzde 76,1, değişken faizli borç stokunun payı ise yüzde 23,9 olarak gerçekleşmiştir.

1. Merkezi Yönetim Dış Borç Stokundaki Gelişmeler

2018 yılı sonunda 91 milyar 245 milyon ABD Doları olarak gerçekleşen merkezi yönetim dış borç stoku, 2019 yılı Haziran ayı sonunda, 2018 yılı sonuna göre yaklaşık 3 milyar ABD Doları artarak 94 milyar 273 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Yurt dışı piyasalara ihraç edilen tahvil stoku, 2019 Haziran sonu itibarıyla toplam dış borç stokunun yüzde 77,2'sini oluşturmaktadır.

2019 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredi stokunun toplam stok içerisindeki payı yüzde 16,9, hükümet kuruluşlarından sağlanan kredi stokunun payı yüzde 4,2, diğer kuruluşlardan sağlanan kredi stokunun payı ise yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla, 2018 yılı sonuna göre ABD Doları cinsi dış borçların toplam stok içindeki payı 1,4 puanlık artışla yüzde 66,1, Avro cinsi dış borçların toplam stok içerisindeki payı 1,2 puanlık azalışla yüzde 25,5, Japon Yeni cinsi dış borçların toplam stok içerisindeki payı 0,1 puanlık azalışla yüzde 6,6 olarak gerçekleşmiştir. Diğer döviz cinsinden borçların payı ise değişmeksizin yüzde 1,8 olmuştur.

Merkezi yönetim dış borç stokunun faiz yapısı incelendiğinde, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde sabit faizli borcun toplam stok içerisindeki payının 2018 yılı sonuna göre 0,8 puan artarak yüzde 89,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

2. Merkezi Yönetim İç Borç Stokundaki Gelişmeler

2018 yılı sonunda 586 milyar 142 milyon TL olan merkezi yönetim iç borç stoku, 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 90 milyar 16 milyon TL artış göstererek 676 milyar 158 milyon TL düzeyine yükselmiştir. 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 40,8 milyar TL tutarında anapara ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Merkezi yönetim iç borç stokunun faiz yapısına bakıldığında, 2018 yılı sonunda yüzde 64 düzeyinde olan sabit getirili senetlerin stok içerisindeki payı, 2019 yılı Haziran ayında yüzde 65 olmuştur. Aynı dönemde, iç borç stoku içinde enflasyona endeksli senetlerin payı ise 2018 yılı sonuna göre 2 puanlık azalış ile yüzde 23,1 seviyesinden yüzde 21,1 seviyesine düşmüştür. Diğer değişkenli faizli senetlerin payı ise 2018 yılı sonuna göre 1 puanlık azalış ile 2019 yılı Haziran ayında yüzde 13,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim toplam iç borç stokunun vadeye kalan ortalama süresi, 2018 yılı sonunda 46,7 ay iken 2019 yılı Haziran ayı sonunda 41,5 aya düşmüştür.

IV. TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER VE HEDEFLER

A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DİŞİ DENGİ

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde 960 milyar 976 milyon TL öngörölen merkezi yönetim bütçe giderlerinin 2019 yılsonunda 992 milyar 385 milyon TL, 843 milyar 659 milyon TL öngörölen faiz hariç bütçe giderlerinin 889 milyar 293 milyon TL, 117 milyar 317 milyon TL öngörölen faiz giderlerinin ise yılsonunda 103 milyar 92 milyon TL olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 11: Merkezi Yönetim Bütçesi Yılsonu Gerçekleşme Tahmini

(Milyon TL)	2018	2019		GSYH'ye Oram*		
	Yılsonu Gerçekleşme	Bütçe Hedefi	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	2018 Yılsonu Gerçekleşme	2019 Bütçe	2019 Gerçekleşme Tahmini
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	830.809	960.976	992.385	22,3	21,6	23,2
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	756.848	843.659	889.293	20,3	19,0	20,8
Faiz Giderleri	73.961	117.317	103.092	2,0	2,6	2,4
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	757.996	880.359	867.384	20,4	19,8	20,3
Vergi Gelirleri	621.536	756.495	667.634	16,7	17,0	15,6
Bütçe Dengesi	-72.813	-80.616	-125.001	-2,0	-1,8	-2,9
Faiz Dışı Bütçe Dengesi	1.148	36.701	-21.909	0,0	0,8	-0,5

* 2019 GSYH gerçekleşme tahmini 4.269 milyar TL'dir. (2020-2022 OVP)

Diğer taraftan 2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde 880 milyar 359 milyon TL olarak hedeflenen merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 867 milyar 384 milyon TL, 756 milyar 495 milyon TL olarak hedeflenen vergi gelirlerinin ise 667 milyar 634 milyon TL olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Bu veriler kapsamında merkezi yönetim bütçesinin 2019 yılı sonunda 125 milyar 1 milyon TL açık vermesi, faiz dışı dengenin ise 21 milyar 909 milyon TL açık vermesi beklenmektedir.

B. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ

2019 yılsonunda toplam bütçe giderlerinin 992 milyar 385 milyon TL, faiz hariç bütçe giderlerinin 889 milyar 293 milyon TL, faiz giderlerinin ise 103 milyar 92 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 481 milyar 567 milyon TL olup 960 milyar 976 milyon TL olarak öngörölen toplam bütçe ödeneklerinin

yüzde 50,1'i kullanılmış durumdadır. 843 milyar 659 milyon TL olarak öngörülen faiz hariç bütçe giderleri ödeneklerinin yüzde 51,1'i, 117 milyar 317 milyon TL olarak öngörülen faiz giderleri ödeneklerinin ise yüzde 43,3'ü kullanılmıştır.

2019 yılı Temmuz-Aralık döneminde merkezi yönetim bütçe giderlerinin 510 milyar 818 milyon TL, faiz hariç bütçe giderlerinin 458 milyar 470 milyon TL, faiz giderlerinin ise 52 milyar 348 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

C. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ

2019 yılı merkezi yönetim bütçesinde 880 milyar 359 milyon TL olarak hedeflenen merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 867 milyar 384 milyon TL olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Vergi gelirlerine ilişkin bütçe hedefi 756 milyar 495 milyon TL iken yılsonu gerçekleşmesinin 667 milyar 634 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir. 123 milyar 865 milyon TL olan merkezi yönetim bütçesi vergi dışı gelirlerinin (özel bütçeli idarelerin öz gelirleri ile düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri dahil) ise 199 milyar 750 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2019 yılı Ocak-Haziran döneminde vergi gelirlerinde 307 milyar 743 milyon TL tahsilat yapılmıştır. 2019 yılı Temmuz-Aralık döneminde ise 359 milyar 891 milyon TL vergi geliri tahsil edilmesi beklenmektedir. Vergi dışı gelirler 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde 95 milyar 241 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu gelirlerin 2019 yılı Temmuz-Aralık döneminde ise 104 milyar 509 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Ç. FİNANSMAN POLİTİKASI

Kamu borcunun yönetimi, iç ve dış piyasa koşulları ile maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, finansman ihtiyacının orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması ilkesine dayanmaktadır. Bu çerçevede,

- Borç yönetiminde şeffaflığın ve öngörülebilirliğin artırılmasına yönelik olarak finansman programları, ihale takvimi ve borç bilgilerinin düzenli olarak kamuoyuna duyurulmasına devam edilecektir.
- Yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla yatırımcı taleplerine de uygun olan yeni iç ve dış borçlanma enstrümanlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalara

devam edilecektir. Bu kapsamda ilk defa 2012 yılında ihraç edilen ve 2013 yılından itibaren yurtiçi piyasada düzenli ihracına başlanan kira sertifikalarının ihraçlarına 2019 yılında da devam edilecektir.

- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla Hazine hesaplarında yeterli düzeyde nakit rezervi tutulması politikasına devam edilecektir.
- Geçmiş yıllarda olduğu gibi Hazine borç stokunun likidite, faiz oranı ve döviz kuru hassasiyetini dikkate alarak hazırlanan stratejik ölçütler çerçevesinde 2019 yılı borçlanma politikasına devam edilecektir.

EKLER

EK 1: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bin TL	2018					2019					
	Yılsonu Gerçekleşme	GSYH Payı (%)	Bütçe Payı (%)	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme	Ocak-Haziran Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Ödenek ve Hedefi	GSYH Payı (%)	Bütçe Payı (%)	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme	Ocak-Haziran Dönemi Gerçekleşme Oranı (%)	Ocak-Haziran Dönemi Artış Oranı (%)
Harcamalar	830.809.401	22,3	100,0	399.691.211	48,1	960.975.683	21,6	100,0	481.566.919	50,1	20,5
1-Faiz Hariç Harcama	756.848.189	20,3	91,1	365.883.817	48,3	843.658.683	19,0	87,8	430.823.045	51,1	17,7
Personel Giderleri	200.903.304	5,4	24,2	98.568.836	49,1	247.302.546	5,6	25,7	125.835.775	50,9	27,7
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	34.379.008	0,9	4,1	16.388.720	47,7	43.375.018	1,0	4,5	21.674.983	50,0	32,3
Mal ve Hizmet Alımları	71.946.003	1,9	8,7	30.712.866	42,7	67.550.825	1,5	7,0	31.914.003	47,2	3,9
Cari Transferler	322.878.869	8,7	38,9	164.689.323	51,0	391.337.230	8,8	40,7	199.269.233	50,9	21,0
Sermaye Giderleri	88.323.551	2,4	10,6	35.599.367	40,3	54.432.026	1,2	5,7	30.964.300	56,9	-13,0
Sermaye Transferleri	16.745.533	0,4	2,0	8.066.991	48,2	10.045.697	0,2	1,0	7.329.038	73,0	-9,1
Borç Verme	21.671.921	0,6	2,6	11.857.714	54,7	21.749.451	0,5	2,3	13.835.713	63,6	16,7
Yedek Ödenekler	0			0		7.865.890	0,2	0,8	0		
2-Faiz Harcamaları	73.961.212	2,0	8,9	33.807.394	45,7	117.317.000	2,6	12,2	50.743.874	43,3	50,1
Gelirler	757.996.435	20,4	100,0	353.600.690	46,6	880.359.379	19,8	100,0	402.983.963	45,8	14,0
1-Genel Bütçe Gelirleri	729.062.720	19,6	96,2	339.522.072	46,6	862.759.188	19,4	98,0	389.630.323	45,2	14,8
Vergi Gelirleri	621.536.356	16,7	82,0	294.820.476	47,4	756.494.735	17,0	85,9	307.742.782	40,7	4,4
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.128.462	0,7	3,4	19.346.897	74,0	33.977.562	0,8	3,9	45.512.770	133,9	135,2
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.190.266	0,0	0,2	1.087.276	91,3	3.430.610	0,1	0,4	6.099.530	177,8	461,0
Faizler, Paylar ve Cezalar	71.847.656	1,9	9,5	19.818.411	27,6	54.584.379	1,2	6,2	26.700.648	48,9	34,7
Sermaye Gelirleri	7.809.275	0,2	1,0	4.145.857	53,1	13.513.460	0,3	1,5	2.880.844	21,3	-30,5
Alacaklardan Tahsilat	550.705	0,0	0,1	303.155	55,0	758.442	0,0	0,1	693.749	91,5	128,8
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	23.760.620	0,6	3,1	10.887.662	45,8	11.179.800	0,3	1,3	9.234.858	82,6	-15,2
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	5.173.095	0,1	0,7	3.190.956	61,7	6.420.391	0,1	0,7	4.118.782	64,2	29,1
Bütçe Dengesi	-72.812.966	-2,0	-8,8	-46.090.521	63,3	-80.616.304	-1,8	-8,4	-78.582.956	97,5	70,5
Faiz Dışı Denge	1.148.246	0,0	0,1	-12.283.127	-1.069,7	36.700.696	0,8	3,8	-27.839.082	75,9	126,6

EK 2: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

(Milyon TL)	2018	2019	GSYH PAYI (%)		BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLAR (%)		OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ		GERÇEKLEŞME ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)
	YILSONU GERÇEKLEŞME	BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018	2019	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2019/2018 OCAK-HAZİRAN
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri (A+B)	830.809	960.976	22,3	21,6	100,0	100,0	399.691	481.567	48,1	50,1	20,5
A) Faiz Hariç Bütçe Giderleri	756.848	843.659	20,3	19,0	91,1	87,8	365.884	430.823	48,3	51,1	17,7
1. Personel Giderleri	200.903	247.303	5,4	5,6	24,2	25,7	98.569	125.836	49,1	50,9	27,7
Memurlar	165.326	200.087	4,4	4,5	19,9	20,8	83.244	103.207	50,4	51,6	24,0
İşçiler	14.356	18.536	0,4	0,4	1,7	1,9	5.367	7.974	37,4	43,0	48,6
Sözleşmeli Personel	12.788	20.468	0,3	0,5	1,5	2,1	5.664	9.828	44,3	48,0	73,5
Geçici ve Diğer Personel	8.433	8.212	0,2	0,2	1,0	0,9	4.294	4.827	50,9	58,8	12,4
2. SGK'ya Devlet Primi Giderleri	34.379	43.375	0,9	1,0	4,1	4,5	16.389	21.675	47,7	50,0	32,3
Memurlar	26.701	33.914	0,7	0,8	3,2	3,5	13.285	16.350	49,8	48,2	23,1
İşçiler	2.926	3.885	0,1	0,1	0,4	0,4	1.079	1.560	36,9	40,2	44,6
Sözleşmeli Personel	1.908	2.852	0,1	0,1	0,2	0,3	843	1.521	44,2	53,3	80,5
Geçici ve Diğer Personel	2.844	2.723	0,1	0,1	0,3	0,3	1.182	2.245	41,6	82,4	89,9
3. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	71.946	67.551	1,9	1,5	8,7	7,0	30.713	31.914	42,7	47,2	3,9
a) Savunma-Güvenlik	23.442	25.271	0,6	0,6	2,8	2,6	8.875	9.166	37,9	36,3	3,3
Milli Savunma Bakanlığı	16.442	18.279	0,4	0,4	2,0	1,9	6.381	6.773	38,8	37,1	6,1
Jandarma Genel Komutanlığı	3.540	3.425	0,1	0,1	0,4	0,4	966	1.203	27,3	35,1	24,5
Emniyet Genel Müdürlüğü	3.460	3.567	0,1	0,1	0,4	0,4	1.527	1.190	44,1	33,4	-22,1
b) Sağlık Giderleri	507	525	0,0	0,0	0,1	0,1	158	214	31,2	40,9	35,7
Kamu Personeli Sağlık Giderleri	507	525	0,0	0,0	0,1	0,1	158	214	31,2	40,9	35,7
Genel Tedavi ve Sağlık Malzemesi Giderleri	379	393	0,0	0,0	0,0	0,0	103	152	27,1	38,6	47,7
Genel İlaç Giderleri	128	132	0,0	0,0	0,0	0,0	55	63	43,2	47,7	13,4
c) Borçlanma Genel Giderleri	419	613	0,0	0,0	0,1	0,1	215	279	51,3	45,6	30,1
d) Diğer Mal ve Hizmet Alım Giderleri	47.578	41.142	1,3	0,9	5,7	4,3	21.465	22.254	45,1	54,1	3,7

(Milyon TL)	2018	2019	GSYH PAYI (%)		BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLAR (%)		OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ		GERÇEKLEŞME ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)
	YILSONU GERÇEKLEŞME	BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018	2019	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2019/2018 OCAK-HAZİRAN
4. Cari Transferler	322.879	391.337	8,7	8,8	38,9	40,7	164.689	199.269	51,0	50,9	21,0
a) Görev Zararları	7.407	8.032	0,2	0,2	0,9	0,8	3.551	3.844	47,9	47,9	8,2
KİT Görev Zararları	2.208	1.750	0,1	0,0	0,3	0,2	702	915	31,8	52,3	30,4
Halk Bankası	1.363	1.877	0,0	0,0	0,2	0,2	609	834	44,7	44,4	36,9
Ziraat Bankası	2.319	3.393	0,1	0,1	0,3	0,4	1.077	1.437	46,4	42,4	33,4
Diğer Görev Zararları	1.517	1.012	0,0	0,0	0,2	0,1	1.163	657	76,7	64,9	-43,5
b) Hazine Yardımları	161.035	202.163	4,3	4,5	19,4	21,0	80.784	107.693	50,2	53,3	33,3
SGK'ya Hazine Yardımları	4.985	3.000	0,1	0,1	0,6	0,3	2.317	2.851	46,5	95,0	23,0
-İşsizlik Sigorta Fonu	4.626	2.619	0,1	0,1	0,6	0,3	2.174	2.610	47,0	99,6	20,0
-Sandıklara 5 Puan Prim Desteği	360	381	0,0	0,0	0,0	0,0	143	241	39,8	63,3	68,3
Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri	148.388	185.160	4,0	4,2	17,9	19,3	74.981	98.065	50,5	53,0	30,8
-Devlet Sosyal Güvenlik Katkısı	57.560	66.192	1,5	1,5	6,9	6,9	25.289	36.449	43,9	55,1	44,1
-Sosyal Güvenliği Omayanların Sağlık Primi	8.974	10.458	0,2	0,2	1,1	1,1	4.342	5.895	48,4	56,4	35,7
-Faturalı Ödemeler	31.468	29.680	0,8	0,7	3,8	3,1	16.340	15.572	51,9	52,5	-4,7
-İşveren Sigorta Primi 5 Puan İndirimi	20.281	15.333	0,5	0,3	2,4	1,6	10.401	10.488	51,3	68,4	0,8
-Ek Karşılıklar	2.494	3.197	0,1	0,1	0,3	0,3	2.494	3.197	100,0	100,0	28,2
-Emeklilere Ek Ödeme	9.914	12.602	0,3	0,3	1,2	1,3	4.608	5.757	46,5	45,7	24,9
-Sosyal Güvenlik Açık Finansmanı	17.698	47.698	0,5	1,1	2,1	5,0	11.507	20.708	65,0	43,4	80,0
Mahalli İdarelere Hazine Yardımları	1.740	1.728	0,0	0,0	0,2	0,2	883	832	50,7	48,1	-5,8
-Belediyelere Yardım (Denkleştirme Ödeneği)	727	537	0,0	0,0	0,1	0,1	384	268	52,8	49,9	-30,1
-İl Özel İdareleri (Köy Hiz. Personeli Ücret Ödemesi)	1.014	1.191	0,0	0,0	0,1	0,1	499	563	49,2	47,3	13,0
Diğer Hazine Yardımları	5.920	12.275	0,2	0,3	0,7	1,3	2.603	5.946	44,0	48,4	128,4
-DFİF (İhracat Desteği)	2.743	3.754	0,1	0,1	0,3	0,4	1.110	920	40,5	24,5	-17,1
-Diğer	3.178	8.520	0,1	0,2	0,4	0,9	1.493	5.026	47,0	59,0	236,6
c) Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	3.475	3.644	0,1	0,1	0,4	0,4	2.210	3.754	63,6	103,0	69,9
Siyasi Partilere Yardım	821	772	0,0	0,0	0,1	0,1	821	772	100,0	100,0	-6,0
Diğer	2.654	2.871	0,1	0,1	0,3	0,3	1.389	2.982	52,3	103,8	114,7
d) Hane Halkına Yapılan Transferler	7.257	7.041	0,2	0,2	0,9	0,7	3.520	3.011	48,5	42,8	-14,5
Burslar ve Harçlıklar	4.393	4.697	0,1	0,1	0,5	0,5	2.030	2.300	46,2	49,0	13,3
Eğitim Amaçlı Diğer Transferler	1.248	1.800	0,0	0,0	0,2	0,2	665	422	53,3	23,5	-36,5
Sağlık Amaçlı Transferler	349	408	0,0	0,0	0,0	0,0	177	220	50,6	54,0	24,4
Yiyecek Amaçlı Transferler	1.151	4	0,0	0,0	0,1	0,0	612	20	53,1	503,8	-96,7
Barınma Amaçlı Transferler	116	132	0,0	0,0	0,0	0,0	36	48	31,5	36,7	32,8

(Milyon TL)	2018	2019	GSYH PAYI (%)		BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLAR (%)		OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ		GERÇEKLEŞME ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)
	YILSONU GERÇEKLEŞME	BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018	2019	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2019/2018 OCAK-HAZİRAN
e) Tarımsal Destekleme Ödemeleri	14.552	16.072	0,4	0,4	1,8	1,7	10.585	11.858	72,7	73,8	12,0
Alan Bazlı Tar. Dest. Hiz.	3.545	4.242	0,1	0,1	0,4	0,4	3.348	3.813	94,5	89,9	13,9
Fark Ödemesi Destekleme Hizmetleri	3.623	3.779	0,1	0,1	0,4	0,4	3.355	3.292	92,6	87,1	-1,9
Hayvancılık Destekleme Hizmetleri	3.832	4.378	0,1	0,1	0,5	0,5	2.865	4.087	74,8	93,4	42,7
Tarım Sigortası Destekleme Hizmetleri	1.061	1.020	0,0	0,0	0,1	0,1	416	0	39,2	0,0	-100,0
Telaflı Edici Öd.İlişkinTarımsal Destekler	201	198	0,0	0,0	0,0	0,0	186	233	92,5	117,8	25,4
Kırsal Kalkınma Amaçlı Tarımsal Destekler	1.397	1.300	0,0	0,0	0,2	0,1	183	163	13,1	12,6	-10,9
Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler	894	1.156	0,0	0,0	0,1	0,1	232	269	26,0	23,3	15,9
f) Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	16.242	15.230	0,4	0,3	2,0	1,6	9.988	10.041	61,5	65,9	0,5
Sanayi ve Teknoloji BakanlığıTeşvik Ödemeleri	800	930	0,0	0,0	0,1	0,1	431	649	53,9	69,8	50,6
Turizm Enerji Teşvik Ödemeleri	1.160	943	0,0	0,0	0,1	0,1	566	595	48,8	63,1	5,2
KOSGEB (Kobi Desteği)	1.808	1.653	0,0	0,0	0,2	0,2	1.008	1.149	55,7	69,5	14,0
Tabii Afetten Zarar Gören Çiftçilere Yardım	0	18	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Bireysel Emeklilik Devlet Katkısı	3.553	4.100	0,1	0,1	0,4	0,4	1.832	1.945	51,6	47,4	6,2
Diğer	8.921	7.586	0,2	0,2	1,1	0,8	6.151	5.703	69,0	75,2	-7,3
g) Sosyal Amaçlı Transferler	13.784	20.585	0,4	0,5	1,7	2,1	6.729	9.579	48,8	46,5	42,3
SHÇEK Yardımları	6.878	10.000	0,2	0,2	0,8	1,0	3.120	4.392	45,4	43,9	40,8
2022 Kanun Aylık Ödemeleri	6.270	9.912	0,2	0,2	0,8	1,0	3.309	4.892	52,8	49,4	47,8
Diğer Sosyal Amaçlı Transferler	636	673	0,0	0,0	0,1	0,1	300	295	47,2	43,8	-1,8
h) Yurtdışına Yapılan Transferler	3.261	4.226	0,1	0,1	0,4	0,4	1.723	2.192	52,8	51,9	27,2
Kıbrıs	150	320	0,0	0,0	0,0	0,0	100	0	66,7	0,0	-100,0
Uluslararası Kuruluşlara Katılım Payı	1.903	2.387	0,1	0,1	0,2	0,2	1.150	1.519	60,4	63,6	32,1
Diğer	1.208	1.518	0,0	0,0	0,1	0,2	473	673	39,2	44,3	42,2
i) Gelirden Ayrılan Paylar	95.866	114.344	2,6	2,6	11,5	11,9	45.600	47.299	47,6	41,4	3,7
Mahalli İdare Payları	72.485	87.628	1,9	2,0	8,7	9,1	34.599	35.918	47,7	41,0	3,8
-İl Özel İdarelerine	3.136	3.727	0,1	0,1	0,4	0,4	1.504	1.552	48,0	41,6	3,2
-Büyükşehir Belediyelerine	31.960	39.172	0,9	0,9	3,8	4,1	15.166	15.864	47,5	40,5	4,6
-Büyükşehir İlçe Belediyelerine	28.042	33.547	0,8	0,8	3,4	3,5	13.447	13.877	48,0	41,4	3,2
-Diğer Belediyelere	9.347	11.182	0,3	0,3	1,1	1,2	4.482	4.626	48,0	41,4	3,2
Fon Payları	22.995	26.491	0,6	0,6	2,8	2,8	10.535	11.065	45,8	41,8	5,0
-SSDF	15.340	18.108	0,4	0,4	1,8	1,9	7.006	8.305	45,7	45,9	18,5
-SYDTF	7.469	8.279	0,2	0,2	0,9	0,9	3.426	2.674	45,9	32,3	-22,0
-Diğer Fon Payları	187	104	0,0	0,0	0,0	0,0	103	87	55,3	83,6	-16,1
Gelirden Ayrılan Diğer Paylar	386	226	0,0	0,0	0,0	0,0	466	315	120,8	139,8	-32,3
-Toplu Konut İdaresine Aktarılan	105	143	0,0	0,0	0,0	0,0	53	51	50,4	35,9	-3,5
-Diğer	280	83	0,0	0,0	0,0	0,0	413	264	147,3	318,7	-36,1
5. Sermaye Giderleri	88.324	54.432	2,4	1,2	10,6	5,7	35.599	30.964	40,3	56,9	-13,0
Mamul Mal Alımları	7.805	6.088	0,2	0,1	0,9	0,6	1.506	1.305	19,3	21,4	-13,4
Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	7.248	2.053	0,2	0,0	0,9	0,2	4.059	3.154	56,0	153,6	-22,3
Gayrimenkul Sermaye ve Üretim Giderleri	63.150	39.667	1,7	0,9	7,6	4,1	26.618	24.025	42,2	60,6	-9,7
Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	4.900	2.761	0,1	0,1	0,6	0,3	1.454	1.025	29,7	37,1	-29,5
Diğer Sermaye Giderleri	5.221	3.863	0,1	0,1	0,6	0,4	1.963	1.456	37,6	37,7	-25,8

(Milyon TL)	2018	2019	GSYH PAYI (%)		BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLAR (%)		OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ		GERÇEKLEŞME ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)
	YILSONU GERÇEKLEŞME	BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018	2019	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2019/2018 OCAK-HAZİRAN
6. Sermaye Transferleri	16.746	10.046	0,4	0,2	2,0	1,0	8.067	7.329	48,2	73,0	-9,1
a) Yurtiçi Sermaye Transferleri	16.451	9.554	0,4	0,2	2,0	1,0	7.963	7.279	48,4	76,2	-8,6
KÖY-DES Projesi	1.500	1.497	0,0	0,0	0,2	0,2	750	0	50,0	0,0	-100,0
BELDES	719	837	0,0	0,0	0,1	0,1	719	0	100,0	0,0	-100,0
TÜBİTAK AR-GE Ödeneği	1.761	1.063	0,0	0,0	0,2	0,1	836	625	47,4	58,8	-25,2
Kalkınma Ajansları	452	332	0,0	0,0	0,1	0,0	0	0	0,0	0,0	
SODES	0	166	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Kalkınma Bankası (Cazibe Merkezi)	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0			
Demiryolu Yatırımlarını Destekleme Programı	6.362	3.508	0,2	0,1	0,8	0,4	3.612	3.500	56,8	99,8	-3,1
Diğer	5.657	2.151	0,2	0,0	0,8	0,2	2.046	3.154	32,2	146,6	54,2
b) Yurtdışı Sermaye Transferleri	294	492	0,2	0,0	0,7	0,1	104	50	1,8	10,1	-52,5
Kıbrıs	201	383	0,0	0,0	0,0	0,0	93	20	46,3	5,1	-79,0
Diğer	93	108	0,0	0,0	0,0	0,0	11	30	12,3	27,7	161,5
7. Borç Verme	21.672	21.749	0,6	0,5	2,6	2,3	11.858	13.836	54,7	63,6	16,7
a) Yurtiçi Borç Verme	20.879	20.286	0,6	0,5	2,5	2,1	11.748	13.782	56,3	67,9	17,3
KİT	7.682	8.637	0,2	0,2	0,9	0,9	3.597	8.860	46,8	102,6	146,3
Risk Hesabı	0	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Öğrenim ve Harç Kredisi	6.374	6.740	0,2	0,2	0,8	0,7	3.492	3.652	54,8	54,2	4,6
Kredi Garanti Fonuna	2.997	3.900	0,1	0,1	0,4	0,4	1.410	937	47,0	24,0	-33,5
Diğer	3.826	999	0,1	0,0	0,5	0,1	3.249	333	84,9	33,3	-89,8
b) Yurtdışı Borç Verme	793	1.463	0,0	0,0	0,1	0,2	110	53	13,9	3,7	-51,4
Kıbrıs (Kredi)	40	580	0,0	0,0	0,0	0,1	20	0	50,0	0,0	-100,0
Kıbrıs (Teşvik)	0	11	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Diğer	753	872	0,0	0,0	0,1	0,1	90	53	12,0	6,1	-40,6
8. Yedek Ödenekler	0	7.866	0,0	0,2	0,0	0,8	0	0		0,0	
Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği	0	3.000	0,0	0,1	0,0	0,3	0	0		0,0	
Yedek Ödenek	0	3.353	0,0	0,1	0,0	0,3	0	0		0,0	
Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği	0	142	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Yatırımları Hızlandırma Ödeneği	0	600	0,0	0,0	0,0	0,1	0	0		0,0	
İlama Bağlı Borçları Karşılama Ödeneği	0	653	0,0	0,0	0,0	0,1	0	0		0,0	
Özellikli Giderleri Karşılama Ödeneği	0	54	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
Yeni Kurulacak Daire ve Idarelerin İhtiyaçlarını Karşılama Öder	0	64	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0		0,0	
B. Faiz Giderleri	73.961	117.317	2,0	2,6	8,9	12,2	33.807	50.744	45,7	43,3	50,1

EK 3: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon TL)	2018	2019	GSYH PAYI (%)		BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLAR (%)		OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ		GERÇEKLEŞME ORANI (%)		ARTIŞ ORANI (%)
	YILSONU GERÇEKLEŞME	BÜTÇE	2018 YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	YILSONU GERÇEKLEŞME	2019 BÜTÇE	2018	2019	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2019/2018 OCAK-HAZİRAN
Merkezi Yönetim Gelirleri	757.996	880.359	20,4	19,8	100,0	100,0	353.601	402.984	46,6	45,8	14,0
Genel Bütçe Gelirleri	729.063	862.759	19,6	19,4	96,2	98,0	339.522	389.630	46,6	45,2	14,8
I-Vergi Gelirleri	621.536	756.495	16,7	17,0	82,0	85,9	294.820	307.743	47,4	40,7	4,4
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	217.666	246.073	5,8	5,5	28,7	28,0	98.166	111.272	45,1	45,2	13,4
a) Gelir Vergisi	138.992	171.882	3,7	3,9	18,3	19,5	63.436	74.751	45,6	43,5	17,8
Beyana Dayanan Gelir Vergisi	7.115	6.275	0,2	0,1	0,9	0,7	3.719	4.332	52,3	69,0	16,5
Basit Usulde Gelir Vergisi	206	221	0,0	0,0	0,0	0,0	131	123	63,4	55,5	-6,0
Gelir Vergisi Tevkifatı	129.103	161.847	3,5	3,6	17,0	18,4	58.325	69.004	45,2	42,6	18,3
Gelir Geçici Vergisi	2.569	3.539	0,1	0,1	0,3	0,4	1.261	1.292	49,1	36,5	2,4
b) Kurumlar Vergisi	78.673	74.190	2,1	1,7	10,4	8,4	34.730	36.521	44,1	49,2	5,2
Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	4.238	2.549	0,1	0,1	0,6	0,3	1.741	3.194	41,1	125,3	83,5
Kurumlar Vergisi Tevkifatı	259	272	0,0	0,0	0,0	0,0	131	153	50,4	56,3	17,1
Kurumlar Geçici Vergisi	74.176	71.370	2,0	1,6	9,8	8,1	32.859	33.174	44,3	46,5	1,0
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	13.766	17.039	0,4	0,4	1,8	1,9	6.918	7.525	50,3	44,2	8,8
a) Veraset ve İntikal Vergisi	921	1.008	0,0	0,0	0,1	0,1	429	472	46,6	46,8	9,8
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	12.844	16.031	0,3	0,4	1,7	1,8	6.488	7.053	50,5	44,0	8,7
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	213.038	257.400	5,7	5,8	28,1	29,2	107.353	103.141	50,4	40,1	-3,9
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	56.354	70.665	1,5	1,6	7,4	8,0	29.507	25.173	52,4	35,6	-14,7
Beyana Dayanan KDV	51.461	64.482	1,4	1,4	6,8	7,3	26.900	22.952	52,3	35,6	-14,7
Tevkif Suretiyle Kesilen KDV	4.893	6.183	0,1	0,1	0,6	0,7	2.607	2.221	53,3	35,9	-14,8
b) Özel Tüketim Vergisi	133.906	162.570	3,6	3,7	17,7	18,5	67.678	64.804	50,5	39,9	-4,2
Petrol ve Doğalgaz Ürünleri (I)	55.593	67.444	1,5	1,5	7,3	7,7	30.103	27.231	54,1	40,4	-9,5
Motorlu Taşıtlar (II)	17.328	23.926	0,5	0,5	2,3	2,7	10.160	4.541	58,6	19,0	-55,3
Alkollü İçkiler (III-a)	12.402	15.288	0,3	0,3	1,6	1,7	4.967	5.928	40,0	38,8	19,4
Tütün Mamülleri (III-b)	42.725	45.655	1,1	1,0	5,6	5,2	19.497	24.727	45,6	54,2	26,8
Kolalı Gazozlar (III-c)	859	937	0,0	0,0	0,1	0,1	342	370	39,8	39,5	8,2
Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallar (IV)	4.998	9.320	0,1	0,2	0,7	1,1	2.609	2.006	52,2	21,5	-23,1
6111 S.K(3-8) Md. Kapsamında Tahsil Olunan ÖTV	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	100,0		300,0
6736 S.K(3-8) Md. Kapsamında Tahsil Olunan ÖTV	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	49,5		96,8
7143 S.K Kapsamında Tahsil Olunan ÖTV	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0		
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	18.184	19.000	0,5	0,4	2,4	2,2	8.002	10.707	44,0	56,4	33,8
d) Şans Oyunları Vergisi	1.155	1.398	0,0	0,0	0,2	0,2	604	657	52,3	47,0	8,7
e) Özel İletişim Vergisi	3.440	3.767	0,1	0,1	0,5	0,4	1.562	1.802	45,4	47,8	15,3
f) Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri	-2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	-1	8,7		-248,6
4. Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	138.221	187.393	3,7	4,2	18,2	21,3	62.682	65.622	45,3	35,0	4,7
a) Gümrük Vergileri	15.276	20.725	0,4	0,5	2,0	2,4	7.013	7.417	45,9	35,8	5,7
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	122.262	165.771	3,3	3,7	16,1	18,8	55.350	57.902	45,3	34,9	4,6
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	683	897	0,0	0,0	0,1	0,1	319	303	46,7	33,8	-4,9
5. Damga Vergisi	16.961	20.843	0,5	0,5	2,2	2,4	8.540	9.425	50,3	45,2	10,4
6. Harçlar	21.689	27.741	0,6	0,6	2,9	3,2	11.160	10.757	51,5	38,8	-3,6
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	197	6	0,0	0,0	0,0	0,0	1	2	0,5	38,9	142,7
Diğer Gelirler	136.460	123.865	3,7	2,8	18,0	14,1	58.780	95.241	43,1	76,9	62,0

EK 4: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçe Giderleri¹

(Bin TL)	2018 Ocak-Haziran	2019 Ocak-Haziran	Artış Oranı (%)
Cumhurbaşkanlığı	1.564.014	1.836.982	17,5
Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı	1.600.108	1.362.573	-14,8
Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği	13.237	14.676	10,9
Diyanet İşleri Başkanlığı	4.042.251	5.043.119	24,8
Devlet Arşivleri Başkanlığı	38.012	42.617	12,1
Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı	80.085	21.933	-72,6
Strateji ve Bütçe Başkanlığı	53.289	51.434	-3,5
İletişim Başkanlığı	150.004	165.614	10,4
Türkiye Büyük Millet Meclisi	422.822	660.894	56,3
Anayasa Mahkemesi	24.910	29.207	17,3
Yargıtay	103.167	139.472	35,2
Danıştay	81.632	95.902	17,5
Sayıştay	120.990	149.400	23,5
Adalet Bakanlığı	7.786.624	9.208.659	18,3
Milli Savunma Bakanlığı	17.520.031	21.085.711	20,4
İçişleri Bakanlığı	4.137.799	6.352.429	53,5
Jandarma Genel Komutanlığı	6.953.499	9.426.196	35,6
Emniyet Genel Müdürlüğü	13.332.657	16.575.119	24,3
Sahil Güvenlik Komutanlığı	328.365	387.942	18,1
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	1.014.486	974.504	-3,9
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	652.350	738.879	13,3
Dışişleri Bakanlığı	1.434.845	1.968.238	37,2
Avrupa Birliği Başkanlığı	656.157	877.957	33,8
Hazine ve Maliye Bakanlığı	153.788.189	189.151.624	23,0
Gelir İdaresi Başkanlığı	1.615.956	1.816.636	12,4
Türkiye İstatistik Kurumu	145.708	182.711	25,4
Milli Eğitim Bakanlığı	46.906.182	57.969.020	23,6
Sağlık Bakanlığı	17.256.583	22.717.345	31,6
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	1.025.982	1.430.266	39,4
Kültür ve Turizm Bakanlığı	2.143.812	2.942.443	37,3
Hakimler ve Savcılar Kurulu	30.470	38.845	27,5
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	39.119.737	52.457.576	34,1
Devlet Personel Başkanlığı	14.132	15.681	11,0
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	3.335.755	2.926.218	-12,3
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	2.160.399	3.521.504	63,0
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	501.207	582.591	16,2
Gençlik ve Spor Bakanlığı	12.556.340	9.849.570	-21,6
Tarım ve Orman Bakanlığı	23.655.583	18.738.812	-20,8
Meteoroloji Genel Müdürlüğü	237.570	288.306	21,4
Ticaret Bakanlığı	1.833.445	1.833.240	0,0
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	22.355.039	23.478.061	5,0
Genel Bütçeli İdareler	390.793.424	467.149.906	19,5
Özel Bütçeli İdareler	50.058.550	47.865.166	-4,4
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	2.767.095	2.262.847	-18,2
Hazine Yardımları ve Düzenleyici Denetleyici Kurumların Gelir Fazlası (-)	-43.927.858	-35.718.693	18,7
Merkezi Yönetim Bütçesi	399.691.211	481.566.919	20,5

¹ 2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi harcamaları karşılaştırılırken 2018 yılının Temmuz ayından itibaren kanun ve kararnamelerle teşkilatlanmaya ilişkin yapılan değişiklikler dikkate alınmıştır.

EK 5: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Özel Bütçeli İdarelerin Bütçe Giderleri¹

(Bin TL)	2018 Ocak-Haziran	2019 Ocak-Haziran	Artış Oranı (%)
Yükseköğretim Kurulu	80.639	109.299	35,5
Ankara Üniversitesi	469.892	529.656	12,7
Ortadoğu Teknik Üniversitesi	266.041	263.490	-1,0
Hacettepe Üniversitesi	470.297	535.407	13,8
Gazi Üniversitesi	342.531	397.020	15,9
İstanbul Üniversitesi	442.912	474.069	7,0
İstanbul Teknik Üniversitesi	260.213	288.690	10,9
Boğaziçi Üniversitesi	124.419	145.708	17,1
Marmara Üniversitesi	302.356	338.892	12,1
Yıldız Teknik Üniversitesi	152.741	180.601	18,2
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	87.479	74.382	-15,0
Ege Üniversitesi	349.089	439.914	26,0
Dokuz Eylül Üniversitesi	325.574	359.602	10,5
Trakya Üniversitesi	160.606	195.629	21,8
Bursa Uludağ Üniversitesi	261.414	304.240	16,4
Anadolu Üniversitesi	269.675	241.950	-10,3
Selçuk Üniversitesi	262.494	288.839	10,0
Akdeniz Üniversitesi	239.152	304.850	27,5
Erciyes Üniversitesi	240.316	278.485	15,9
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	195.526	235.698	20,5
Çukurova Üniversitesi	257.196	316.349	23,0
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	217.085	275.721	27,0
Karadeniz Teknik Üniversitesi	200.993	255.551	27,1
Atatürk Üniversitesi	321.680	382.436	18,9
İnönü Üniversitesi	194.113	247.102	27,3
Fırat Üniversitesi	204.287	241.804	18,4
Dicle Üniversitesi	180.765	224.690	24,3
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	175.543	210.970	20,2
Gaziantep Üniversitesi	171.236	218.190	27,4
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	55.031	69.859	26,9
Gebze Teknik Üniversitesi	61.172	68.032	11,2
Harran Üniversitesi	143.549	145.483	1,3
Süleyman Demirel Üniversitesi	203.841	222.694	9,2
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	175.070	203.143	16,0
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	123.266	146.631	19,0
Mersin Üniversitesi	198.161	221.435	11,7
Pamukkale Üniversitesi	199.424	243.053	21,9
Balıkesir Üniversitesi	103.312	118.782	15,0
Kocaeli Üniversitesi	195.496	235.995	20,7
Sakarya Üniversitesi	151.923	160.238	5,5
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	159.987	182.276	13,9
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	109.332	132.898	21,6
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	103.919	124.218	19,5
Afyon Kocatepe Üniversitesi	102.812	109.520	6,5
Kafkas Üniversitesi	86.363	109.721	27,0
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	160.551	180.819	12,6
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	83.778	101.234	20,8
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	99.122	119.161	20,2
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	123.694	143.755	16,2
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	135.214	169.339	25,2
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	135.042	141.614	4,9
Kırıkkale Üniversitesi	119.212	142.346	19,4
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	179.634	208.293	16,0
Galatasaray Üniversitesi	36.044	54.258	50,5
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	86.217	87.649	1,7
Kastamonu Üniversitesi	75.030	89.807	19,7
Düzce Üniversitesi	107.206	124.358	16,0
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	87.281	98.413	12,8
Uşak Üniversitesi	62.780	80.081	27,6
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	110.264	111.227	0,9
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	100.382	111.155	10,7
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	86.021	92.473	7,5
Aksaray Üniversitesi	72.361	80.732	11,6
Giresun Üniversitesi	79.549	94.902	19,3
Hitit Üniversitesi	68.187	84.447	23,8

¹ 2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi harcamaları karşılaştırılırken 2018 yılının Temmuz ayından itibaren kanun ve kararnamelerle teşkilatlanmaya ilişkin yapılan değişiklikler dikkate alınmıştır.

Yozgat Bozok Üniversitesi	78.329	94.282	20,4
Adıyaman Üniversitesi	78.414	94.832	20,9
Ordu Üniversitesi	67.334	71.392	6,0
Amasya Üniversitesi	57.678	62.786	8,9
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	52.077	65.761	26,3
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	49.427	58.790	18,9
Sinop Üniversitesi	46.990	62.470	32,9
Siirt Üniversitesi	49.866	61.206	22,7
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	59.307	65.840	11,0
Karabük Üniversitesi	112.319	116.543	3,8
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	34.166	45.022	31,8
Çankırı Karatekin Üniversitesi	54.282	67.987	25,2
Artvin Çoruh Üniversitesi	45.738	48.808	6,7
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	54.514	56.768	4,1
Bitlis Eren Üniversitesi	44.499	46.259	4,0
Kırklareli Üniversitesi	61.672	71.064	15,2
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	50.375	50.342	-0,1
Bingöl Üniversitesi	60.746	78.358	29,0
Muş Alparslan Üniversitesi	49.945	61.219	22,6
Mardin Artuklu Üniversitesi	54.340	63.421	16,7
Batman Üniversitesi	44.015	54.737	24,4
Ardahan Üniversitesi	40.956	43.840	7,0
Bartın Üniversitesi	58.649	64.669	10,3
Bayburt Üniversitesi	52.775	50.307	-4,7
Gümüşhane Üniversitesi	52.956	63.244	19,4
Hakkari Üniversitesi	25.080	52.889	110,9
İğdır Üniversitesi	39.244	47.263	20,4
Şırnak Üniversitesi	23.250	28.695	23,4
Munzur Üniversitesi	35.197	43.009	22,2
Yalova Üniversitesi	40.244	57.941	44,0
Türk-Alman Üniversitesi	34.229	24.374	-28,8
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	85.024	109.556	28,9
Bursa Teknik Üniversitesi	33.242	35.530	6,9
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	62.073	77.483	24,8
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	73.174	91.705	25,3
Necmettin Erbakan Üniversitesi	193.584	223.381	15,4
Abdullah Gül Üniversitesi	36.754	29.443	-19,9
Erzurum Teknik Üniversitesi	33.146	32.097	-3,2
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	25.974	46.922	80,6
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	42.835	47.847	11,7
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	201.778	224.945	11,5
Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi	33.960	40.865	20,3
İskenderun Teknik Üniversitesi	44.456	51.170	15,1
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	32.258	40.764	26,4
İzmir Bakırçay Üniversitesi	4.161	9.414	126,2
İzmir Demokrasi Üniversitesi	5.075	12.400	144,3
Yükseköğretim Kalite Kurulu	217	1.091	402,8
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	1.248	4.818	286,1
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	0	292	
Konya Teknik Üniversitesi	22.826	35.234	54,4
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	11.014	20.536	86,5
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	10.216	20.809	103,7
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	208.429	259.010	24,3
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	66.490	91.751	38,0
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	28.938	40.501	40,0
Samsun Üniversitesi	4.430	9.565	115,9
Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	0	265	
Tarsus Üniversitesi	4.044	8.901	120,1
Trabzon Üniversitesi	22.333	32.920	47,4
Kayseri Üniversitesi	7.432	12.849	72,9
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	2.756	4.195	52,2
Eskişehir Teknik Üniversitesi	43.901	76.576	74,4
İsparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	44.745	53.855	20,4
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi	22.568	35.582	57,7
Yükseköğretim Kurumları Toplamı	14.424.183	16.825.665	16,6

(Bin TL)	2018 Ocak-Haziran	2019 Ocak-Haziran	Artış Oranı (%)
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı	110.103	241.974	119,8
Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	6.012	7.167	19,2
Atatürk Araştırma Merkezi	2.758	3.025	9,7
Atatürk Kültür Merkezi	2.304	3.085	33,9
Türk Dil Kurumu	9.364	8.546	-8,7
Türk Tarih Kurumu	10.952	17.773	62,3
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	1.567.709	1.778.551	13,4
Türkiye Bilimler Akademisi	3.982	3.987	0,1
Türkiye Adalet Akademisi	9.994	7.693	-23,0
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü	143.412	160.922	12,2
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü	153.823	186.121	21,0
Orman Genel Müdürlüğü	1.273.656	1.317.981	3,5
Vakıflar Genel Müdürlüğü	439.310	395.979	-9,9
Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü	182.085	283.206	55,5
Türk Akreditasyon Kurumu	53.517	17.024	-68,2
Türk Standartları Enstitüsü	184.426	241.171	30,8
Türk Patent ve Marka Kurumu	571.541	44.383	-92,2
Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü	4.494	8.621	91,8
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	77.045	99.338	28,9
Savunma Sanayi Başkanlığı	36.673	49.621	35,3
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	1.219.631	1.490.392	22,2
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı	101.189	146.146	44,4
GAP Bölge Kalkınma İdaresi	27.627	19.892	-28,0
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	16.009	18.801	17,4
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	358.155	434.647	21,4
Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukeverleri İş Yurtları Kurumu	2.102.968	1.469.640	-30,1
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü	27.582	32.196	16,7
Mesleki Yeterlilik Kurumu	15.591	17.084	9,6
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	163.604	191.263	16,9
Karayolları Genel Müdürlüğü	18.511.877	18.227.291	-1,5
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı	16.701	19.634	17,6
Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	3.526	3.244	-8,0
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	3.408	3.691	8,3
Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	15.687	4.572	-70,9
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	8.065.305	3.932.756	-51,2
Türkiye Su Enstitüsü	2.039	1.513	-25,8
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu	55.063	65.813	19,5
Kamu Denetçiliği Kurumu	11.204	14.384	28,4
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu	2.818	6.098	116,4
Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı	9.870	5.565	-43,6
Helal Akreditasyon Kurumu	0	1.432	
Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü	0	233	
Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü	61.354	64.739	5,5
Özel Bütçeli Diğer İdareler Toplamı	35.634.367	31.047.194	-12,9
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	50.058.550	47.872.859	-4,4

EK 6: 2018 - 2019 Yılları Ocak - Haziran Dönemi Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Bütçe Giderleri¹

(Bin TL)	2018 Ocak-Haziran	2019 Ocak-Haziran	Artış Oranı (%)
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	48.841	63.728	30,5
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	2.218.157	1.574.336	-29,0
Sermaye Piyasası Kurulu	151.493	114.118	-24,7
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	79.174	235.532	197,5
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	105.650	125.384	18,7
Kamu İhale Kurumu	84.672	63.810	-24,6
Rekabet Kurumu	45.871	55.008	19,9
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	12.052	13.490	11,9
Kişisel Verileri Koruma Kurumu	8.308	12.343	48,6
Nükleer Düzenleme Kurumu	12.877	5.098	-60,4
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Toplamı	2.767.095	2.262.847	-18,2

¹ 2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi harcamaları karşılaştırılırken 2018 yılının Temmuz ayından itibaren kanun ve kararnamelerle teşkilatlanmaya ilişkin yapılan değişiklikler dikkate alınmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

BÜTÇE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Ekim 2019

Necatibey Cad. No: 110/A 06570 Yücetepe - ANKARA
Tel: +90 (312) 294 50 00 • Faks: +90 (312) 294 52 98
www.sbb.gov.tr